

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU I SPORT

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA
ENGLISKI JEZIK

ZA ŠKOLE SREDNJEG STRUČNOG
OBRAZOVANJA I OBUKE

Zenica, juni 2023.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU I SPORT**

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA

ENGLESKI JEZIK

ZA ŠKOLE SREDNJEG STRUČNOG OBRAZOVANJA I OBUKE

Zenica, juni 2023.

**Kurikulum nastavnog predmeta Engleski jezik za
škole srednjeg stručnog obrazovanja i obuke**

Izdavač: Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu
i sport Zeničko-dobojskog kantona

Za izdavača: Draženka Subašić, ministrica

Voditeljica Stručnog tima:
Aida Salkić, direktorica Pedagoškog zavoda Zenica

Grupa za izradu predmetnog kurikulumu:
mr. sc. Sanja Hadžihajdić, koordinatorica
Aida Halilović, prof., član
Mersiha Kurtić, prof., član
Lejla Bešlagić-Sadiković, prof., član

Tehnička priprema i uređenje:
Pedagoški zavod Zenica

SADRŽAJ

A/ OPIS PREDMETA	4
B/ CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA PREDMETA	6
C/ OBLASNA STRUKTURA PREDMETNOG KURIKULUMA	7
D/ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	11
ZANIMANJA III STEPENA	11
1. razred	11
2. razred	19
3. razred	27
ZANIMANJA IV STEPENA	35
1. razred	35
2. razred	43
3. razred	51
4. razred	59
E/ UČENJE I PODUČAVANJE	67
F/ VREDNOVANJE U PREDMETNOM KURIKULUMU	70
G/ PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA	73

A/OPIS PREDMETA

Engleski jezik je odavno postao lingua franca, jezik koji nadilazi granice zemalja njegovih izvornih govornika i omogućava globalnu komunikaciju. S obzirom na to da je komunikacija univerzalna i temeljna ljudska aktivnosti, ona je među najvažnijim kompetencijama koje su potrebne za razvoj cjelokupne osobe i uspjeh u životu, kako s lične tako i s profesionalne tačke gledišta. Komunikacija na engleskom jeziku omogućava interakciju s drugim kulturama i njihovim pripadnicima čime se stvaraju temelji za bolje razumijevanje i prihvatanje drugog i drugačijeg. Kroz ova iskustva mlade osobe stječu i produbljuju znanja o drugim kulturama kao i o vlastitoj kulturi i uče se da efikasno djeluju u različitim kulturnim okruženjima jednako se zalažući za poštivanje i uvažavanje vrijednosti svih kultura. Na ovaj način jača se svijest o potrebi prevladavanja predrasuda, uočavanja sličnosti ali i različitosti u kojima je bogatstvo. Podučavanjem engleskog jezika razvijaju se višejezičnost i međukulturna interakcija kao bitne odrednice modernog čovjeka. Učenici u toku nastave napuštaju okvire svoje zajednice i upoznaju nove kulture i ljude, ostvaruju komunikaciju, razmjenjuju mišljenja, koriste se novim tehnologijama za komunikaciju i učenje, povezuju naučeno iz drugih područja i tako obogaćuju sebe kao učenika i kao ličnost. Na tom putu, učenik izgrađuje novi stav prema učenju i koristi se refleksijom, svojim „unutrašnjim govorom“, postaje autonoman u procesu učenja tako što kritički promišlja o djelotvornosti načina na koji uči, prati i vrednuje napredak koji ostvaruje.

Vizija i svrha odgoja i obrazovanja treba da u fokusu ima sposobnosti svake osobe da ostvari svoj lični potencijal istovremeno djelujući na dobrobit društva kroz njegovanje zajedničkih vrijednosti. Engleski jezik igra značajnu ulogu u razvijanju vrijednosti društva kao zajednice koja njeguje različitosti i inkluzivnost, te individualnih vrijednosti kako što su aktivno učestvovanje u pluralističkom i demokratskom društvu, saradnja, odgovorno ponašanje, integritet, solidarnost i empatija. Nadalje, znanje ovog jezika omogućava mladoj osobi otkrivanje potpuno novih svjetova što pobuđuje znatiželju za novim saznanjima i uključuje ih u cjeloživotno učenje. Na ovaj način oni mogu iskazati svoju kreativnost, kritičko mišljenje, maštovitost i inovativnost s ciljem da se postigne samoostvarenje učenika, odnosno, dosezanje najvišeg stepena razvoja na kojem se postiže samostalnost, izražena emocionalna i socijalna inteligencija.

U kontekstu razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje engleski jezik u mnogome doprinosi kombinacijom predmetnih i generičkih kompetencija, kao što su usmena i pismena komunikacijska kompetencija, društvena i građanska kompetencija, kulturna svijest, kreativna i produktivna kompetencija, učiti kako se uči, samoinicijativa i preduzetnička kompetencija te informatička pismenost. Kompetencijski pristup omogućava koncept učenja i podučavanja koji je usmjeren prema osobi i njenim sposobnostima te prevazilaženje instrumentalnog shvatanja obrazovanja kao procesa u kojem pojedinac postiže određene ciljeve, u proces koji ističe njegov harmoničan razvoj.

Iz perspektive predmetno-specifičnih kompetencija komunikacija na engleskom jeziku podrazumijeva tri dimenzije:

- govor i pisanje kao interaktivni proces u kojem učenici uče da komuniciraju na engleskom jeziku, • slušanje i čitanje kao receptivni proces u kojem učenici razvijaju razumijevanje engleskog jezika,
- govor i pisanje kao prezentacijski proces u kojem se učenici usredsređuju na organizovanje misli i svjesnost o publici prilikom iznošenja informacija.

Pored ovih dimenzija važno je naglasiti da se kroz učenje jezika uči i o kulturnom kontekstu jezika, odnosno, podučavanje jezika je neodvojivo od podučavanja kulture.

Jezik kao sredstvo komunikacije među pripadnicima jedne kulture najvidljiviji je i najčešće korišten izričaj te kulture. Karakteristične odlike kulture mogu biti u vezi s različitim aspektima kao što su svakodnevni život, međuljudski odnosi, vrijednosti, vjerovanja i norme ponašanja, običaji i tradicija, neverbalna komunikacija itd. Podučavanja kulture je, s jedne strane, orijentisano na znanje i usvajanje informacija o različitim kulturama a, s druge strane, na kontekst i vještine koje treba da ima osoba u stvarnim situacijama kada se traži odgovarajuće kulturno ponašanje.

Predmet Engleski jezik pripada jezičko-komunikacijskom području i u direktnoj je vezi s bosanskim/hrvatskim/srpskim jezikom i književnošću i drugim stranim jezicima s kojima čini ovo područje. Također, samom svojom prirodom, engleski jezik je povezan s ostalim odgojno-obrazovnim područjima jer se sadržaji svih nastavnih predmeta, u većoj ili manjoj mjeri, mogu izučavati i na engleskom jeziku. Dok nastavnici podučavaju učenike da komuniciraju na engleskom jeziku oni biraju tematiku o kojoj će se diskutovati i tako uvode različite obrazovne i odgojne teme postižući koherentnost kurikuluma.

U središtu učenja i podučavanja engleskog jezika je učenik koji je uključen u sve faze nastavnog procesa, od planiranja, preko realizacije do vrednovanja i ocjenjivanja u svrhu razvijanja punog potencijala svakog učenika u skladu s njegovim potrebama i interesovanjima te preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje. Kako bi ovo bilo moguće realizovati neophodan je visok nivo uzajamnog povjerenja između nastavnika i učenika, kao i između samih učenika, odnosno, okruženje za učenje u kojem se potiče slobodno izražavanje mišljenja bez pritiska i straha od neuspjeha. Metode učenja i podučavanja su primjerene dobi učenika, njihovom predznanju, sposobnostima, motivaciji. Učenici se potiču na samostalno učenje, s posebnim fokusom na svijest o prihvatanju i njegovanju višejezičnosti i suživota u globalnom kontekstu.

Engleski jezik je obavezan općeobrazovni nastavni predmet koji se izučava u školama srednjeg stručnog obrazovanja i obuke.

B/CILJEVI UČENJA I PODUČAVANJA PREDMETA

Ciljevi učenja i podučavanja nastavnog predmeta Engleski jezik izvedeni su iz svrhe učenja i podučavanja ovog nastavnog predmeta i definisani su na sljedeći način:

1. osposobljavanje učenika za samostalnu usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku kako u školskom tako i u kontekstu šire društvene zajednice te digitalnom okruženju s naglaskom na razvijanju višejezičke kompetencije koju diktiraju savremeni uslovi života,
2. upoznavanje učenika s kulturnim obilježjima zemalja engleskog govornog područja kao i s njihovom vlastitom kulturom te razvijanje znanja, vrijednosti i stavova potrebnih za život u multikulturnom društvu,
3. osposobljavanje učenika da samostalno koriste sve raspoložive resurse i strategije za učenje engleskog jezika kao i razvijanje pozitivne radoznalosti i kreativnosti,
4. razvijanje sposobnosti uvažavanja mišljenja drugih i drugačijih kao i podsticanje učenika da preuzmu odgovornost za vlastite postupke,
5. razvijanje navika usmjerenih k cjeloživotnom učenju i izgradnji ličnosti sa svim neophodnim osobinama za rad i razvoj u skladu sa zahtjevima savremenog društva i s ciljem postizanja samoostvarenja, odnosno, dosezanja najvišeg stepena razvoja na kojem se postiže samostalnost, izražena emocionalna i socijalna inteligencija.

Ciljevi učenja i podučavanja su u međusobnoj korelaciji kao i elementi oblasne strukture predmetnog kurikuluma te kao takvi usmjeravaju razvoj i predmetno-specifičnih kompetencija i ključnih kompetencija.

C/OBLASNA STRUKTURA PREDMETNOG KURIKULUMA

Oblasnu strukturu predmetnog kurikuluma Engleski jezik čine sljedeće tri oblasti, koje proizlaze iz opisa i svrhe te ciljeva učenja i podučavanja ovog predmeta:

- A. Komunikacijsko-jezička oblast,
- B. Međukulturna oblast,
- C. Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Njihova konceptualna povezanost u jednu cjelinu, uravnoteženost i otvorenost prema ostalim nastavnim predmetima, posebno B/H/S jeziku i književnosti i stranim jezicima, predstavljaju polazište za odgojno-obrazovne ishode.

A. Komunikacijsko-jezička oblast

Ova oblast podrazumijeva uspješno usmeno i pisano služenje engleskim jezikom u skladu s različitim kontekstima. Komunikacijsko-jezička oblast podrazumijeva: stjecanje znanja o vokabularu, gramatici, pravopisu, izgovoru u engleskom jeziku, kao i razvijanje sve četiri jezičke vještine (slušanje, čitanje, govor i pisanje) te razvijanje operativnog znanja za upotrebu stečenog znanja i vještina u adekvatnoj situaciji. Ova oblast pored razvijanja komunikacijskih vještina podrazumijeva i podstiče socijalizaciju te razvoj kreativnosti i kognitivnih sposobnosti. Slušanje i razumijevanje je aktivni interpretativni proces u kojem slušaoci aktiviraju svoja slušalačka iskustva, njihovo auditivno, sintaktičko, semantičko i pragmatičko znanje, kao i svoje kognitivne sposobnosti. Proces slušanja i razumijevanja se dijeli po fazama: jezičko poimanje (akustički signali, identifikacija i razlikovanje pojedinih glasova, morfema, riječi i rečenica, intonacija); sintaktičko-semantička analiza i interpretacija (predznanje se poređi i sistematizira). Slušanje je orijentisano na razumijevanje značenja, pa je samim tim i semantička komponenta pri obradi informacija vrlo bitna. Očekivanja i predznanje utječu na razumijevanje i interakciju. Vještina slušanja i razumijevanja je preduslov ili uslov za svaki dijalog u svakodnevnom životu i temelj je za napredovanje u usvajanju engleskog jezika. Čitanje je proces u kojem čitalac, na osnovu prethodnog znanja i/ili iskustva, gradi u svom umu novo značenje s informacijama koje je dobio iz teksta. Oslanja se na dvije međusobno povezane sposobnosti: čitanje riječi – sposobnost dekodiranja simbola na stranici, odnosno brzog prepoznavanja i analiziranja riječi te jezičko razumijevanje – sposobnost razumijevanja značenja riječi i rečenica, odnosno kognitivnih koncepata koji stoje iza njih. Cilj je i razvijanje čitalačke kulture i navika mladih što će dovesti do povećanja nivoa čitalačke pismenosti.

Govor je sastavni dio ljudske komunikacije. Ona se odvija na dva plana: razumijevanje primljenog sadržaja i verbalno reagovanje na taj sadržaj. Međutim, komunikaciju ne čine samo jezički iskazi, nego i gestikulacija, mimika te paralingvistički fenomeni (pauze, ton, brzina kojom se govori i sl.). U nastavnom procesu razvijanje vještine govora se mora učiti i vježbati, kako bi bilo uspješno i izvan učionice. Govorna vježba ima sintetički karakter, što znači da je ona istovremeno posvećena i vokabularu i izgovoru, pa i gramatičkoj korektnosti. Govor može biti vođeni i slobodni. Kod slobodnog govora u fokusu nije gramatika, više je usmjeren na što uspješniju komunikaciju, dok je vođeni govor, koji se najčešće vježba u učionici, fokusiran i na

gramatičku korektnost. Kod vođenog govora vrlo je bitan redoslijed kojim se nastavni sadržaj usvaja, kao i da nastavnik obrati pažnju na tu činjenicu.

Kod vještine govora razlikujemo tri stadija, a to su: reprodukcija (imitiranje, odnosno ponavljanje određenog sadržaja), rekonstrukcija (ponavljanje sadržaja nekog teksta, pri čemu se u prvi plan stavljaju najvažniji iskazi u tekstu, a učenik je slobodniji u odabiru riječi i izraza, udaljava se od teksta) i konstrukcija (učeniku nisu potrebni predlošci, govori slobodno).

Prilikom uvođenja pisanja na engleskom jeziku nastavnik načelno treba razlikovati pisanje kao tehniku, pridruživanje fonem – grafem (počeci pisanja), te pisanje da bi se izrazilo tekstom. Budući da pisani znak (slovo) stoji u sistemskom odnosu s glasovnim organima učenika, taj pisani znak na engleskom jeziku automatski asocira na pismo na b/h/s jeziku. Takva pojava se zove fonemsko-grafemska interferencija (utjecaj b/h/s jezika na engleski jezik). Učenici koji su na b/h/s jeziku savladali čitanje i pisanje neizbježno stvaraju pretpostavke o pisanoj riječi engleskog jezika i mogu primijeniti svoje vještine na engleskom jeziku.

B. Međukulturna oblast

Svijet u kojem živimo podrazumijeva višejezičnost i međukulturnu interakciju, što nameće neophodnost segmenta učenja, upoznavanja i poštivanja različitosti. Ova oblast podrazumijeva da će učenik biti sposoban da objektivno sagleda ono što je slično i ono što je različito među kulturama te da uvažava sagovornika i gradi međukulturni odnos bez stereotipizacije i predrasuda. Učenik razvija svijest i poštovanje prema načinu života drugih ljudi, obrascima ponašanja kojim je uređen njihov svijet i svjetonazorima koji upravljaju njihovim ponašanjem. Ova oblast pomaže učeniku da “živi” engleski jezik u duhu multikulturalnosti, da širi svoje vidike, što mu omogućava uspješnost kako u privatnoj tako i u profesionalnoj sferi života. Za to je potrebno znanje, svjesnost i razumijevanje odnosa između učenikovog svijeta i svijeta anglofonih zemalja.

Kultura je sastavni dio svakog pojedinca, a jezik i kultura su usko povezane sastavnice ljudskog postojanja. Jezik služi za izražavanje kulture dok kultura utječe na jezik, oblikuje ga. Dakle, jezik i kultura su dva isprepletana pojma koja se ne mogu razdvajati.

S kulturom, običajima i načinom života izvornih govornika učenici se upoznaju na različite načine: kroz tekstove koji prenose činjenice i daju informacije; autentične tekstove ili simulirano autentične tekstove iz čijeg se konteksta mogu izvući određeni zahtjevi te steći komunikativna kompetencija; tekstove koji omogućavaju uočavanje sličnosti i razlika između vlastite kulture i anglofonih kultura.

C. Razvoj ličnosti i društvene interakcije

Tokom samog nastavnog procesa razvoj ličnosti i društvene interakcije veoma često se ne posmatra kao centralna aktivnost, ali se definitivno ne smije izostaviti u smislu oblasti koja treba biti uključena u kurikulum za engleski jezik. Razvoj ličnosti učenika se oslanja na društvene, obrazovne i kontekstualne procese od kojih je najvažnija škola. Škola ima ogroman utjecaj na razvoj stava učenika o samom sebi, pri tome posebno naglašavajući razvoj samopoštovanja, socijalne kompetencije, usvajanja univerzalnih vrijednosti, zrelog moralnog rasuđivanja, društvene svijesti i ponašanja, razvoj društvene i lične odgovornosti,

metakognitivne kompetencije (učiti kako se uči), samostalnosti i samoostvarenja u učenju jezika.

Dakle, ova oblast, između ostalog, ima fokus na stvaranju saradničke i stvaralačke zajednice, s ciljem podsticanja slobode izražavanja, fleksibilnosti i originalnosti. Tokom podučavanja engleskog jezika poseban akcenat se stavlja na preduzetničku kompetenciju kako bi do izražaja došla jezička kreativnost i produkcija te konstruktivna saradnja u aktivnostima koje traže upotrebu vještina grupnog i timskog rada. S tim u vezi je i razvoj informacijske pismenosti (prikupljanje i korištenje informacija) i digitalne pismenosti (upotreba digitalnih alata u sigurnom okruženju). Učeniku se daju određene informacije o nekom području, te ga se, što je najvažnije, osposobljava da samostalno i kreativno rješava probleme, kako da samostalno dođe do informacija, kako da ih obradi, upotrijebi itd., čime se, evidentno, aktivira, stavlja u fokus nastavnog procesa, što rezultira najvišim stepenom razvoja učenika. U tom kontekstu je bitna i upotreba metakognitivnih strategija i strategija učenja engleskog jezika, koje osposobljavaju učenika da upravlja svojim učenjem i podstiču samostalnost i odgovorno učenje. Također, neophodno je obratiti pažnju i na aktivnosti koje imaju za cilj razvoj empatije i osjećajnosti prema drugima, humanosti, solidarnosti, prijateljstva, što ima ključnu ulogu u stvaranju društvene inkluzije i kohezije.

Oblasna struktura predmetnog kurikulumu Engleski jezik

U nastavku slijedi dio koji se odnosi na odgojno-obrazovne ishode koji su okosnica predmetnog kurikulumu Engleski jezik i razrađeni su za svaku od tri oblasti na kojima se temelji. Odgojno-obrazovni ishodi pomažu nastavnicima u praćenju napretka učenika i u vrednovanju učeničkih postignuća. Tokom pripremanja procesa učenja i podučavanja nastavnik treba povezati odgojno-obrazovne ishode sa sadržajima navedenim u kurikulumu i metodama podučavanja. U tabelama su odgojno-obrazovni ishodi označeni šiframa. Skraćenice poput A.I.1. ili B.II.2. i sl. označavaju redom: oblast kojoj ishod pripada (A. Komunikacijsko-jezička oblast, B.

Međukulturna oblast, C. Razvoj ličnosti i društvene interakcije), razred (I. – prvi razred, II. – drugi razred...), te redni broj odgojno-obrazovnog ishoda koji se podučava u sklopu navedene oblasti (1. – prvi ishod, 2. – drugi ishod...).

Skraćenice SJZ-1.2.2 ili SJZ-4.3.1 označavaju poveznice sa Zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa za strane jezike definiranoj na ishodima učenja, a skraćenice KMP-1.1.1 ili KMP-1.1.2 označavaju poveznice sa Zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa za kroskurikularno područje definiranoj na ishodima učenja odakle su ishodi dijelom ili u potpunosti preuzeti.

D/ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

ZANIMANJA III STEPENA

1. razred /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Komunikacijsko-jezička oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.I.1. Interpretira tekst srednje dužine od jednostavnog do srednje složenog prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> •Povezuje glavne ideje i važne detalje u slušanom i čitanom tekstu. •Selektuje informacije tako da razlikuje bitnu od nebitne informacije prilikom slušanja i čitanja. •Interpretira informacije koje su implicitno navedene prilikom slušanja i čitanja.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.1
Ključni sadržaji	
<p>Predložene teme: škola i slobodne aktivnosti, prostorije u kući, namještaj, kućanski poslovi, dijelovi tijela i fizičke aktivnosti, turizam, prevozna sredstva, putovanja, različiti poslovi, radno mjesto, kultura i posao.</p> <p>Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima i strukom/zanimanjem. Pored toga što će stalno proširivati vokabular, naročito onaj koji se isključivo tiče struke određenog zanimanja, učenici će ponavljati ili učiti da upotrebljavaju: afikse, sinonime, antonime, homofone, homonime, složenice, frazne glagole, kolokacije, idiome te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.</p> <p>Gramatički sadržaji:</p> <p>Imenice: brojive, nebrojive, vlastite, množina (pravilna/nepravilna i množina imenica stranog porijekla), rod</p> <p>Zamjenice: lične, prisvojne, pokazne, upitne, odnosne, povratne, neodređene (najčešće)</p> <p>Pridjevi:</p> <p>Determinatori: članovi, prisvojni pridjevi, pokazni pridjevi, brojevi (glavni i redni), pridjevi za neodređenu količinu i broj (samo najčešće)</p> <p>Opisni pridjevi koji se odnose na date teme</p> <p>Komparacija pridjeva (pravilna/nepravilna)</p> <p>Glagoli:</p> <p>Sve forme u aktivu i upotrebe sljedećih vremena: Present Simple, Present Continuous, Present Simple i Present Continuous, Past Simple glagola <i>to be</i>, Past Simple glagola <i>can</i>, Past Simple (pravilnih i nepravilnih glagola), Past Continuous</p> <p>Pomoćni glagoli: <i>be, have, do</i></p> <p>Modalni glagoli: <i>can, can't, have to/don't have to, must i mustn't</i></p> <p>Prilozi, razne forme i značenja koja se odnose na date teme</p> <p>Komparacija priloga</p> <p>Prijedlozi za: mjesto, vrijeme, uzrok itd.</p> <p>Participi (<i>-ing, -ed</i>), najčešće upotrebe</p> <p>Infinitiv, najčešće upotrebe</p> <p>Upitna fraza (<i>Question Tag</i>)</p> <p>Red riječi u rečenici, tipični red riječi u potvrdnoj, odričnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Prije slušanja/čitanja potrebno je upoznati učenike sa zadatkom i dati im upute da pročitaju pitanja ili urade neku drugu predradnju da bi znali šta je svrha slušanja/čitanja i na šta da obrate pažnju prilikom slušanja/čitanja. Također, prije čitanja preporučuje se učenike uputiti u temu u smislu da naslute o čemu će čitati na osnovu naslova, ilustracija, slika, ključnih riječi i sl. I prije slušanja učenici mogu razmisliti o temi koju će slušati, šta već znaju o temi, šta bi mogao biti sadržaj teksta, koje već poznate riječi bi se mogle naći u tekstu i sl. Upute koje se daju trebaju biti koncizne i odnositi se na čitanje/slušanje određenog tipa. U tom smislu važan je pravilan izbor jedne od četiri strategije slušanja/čitanja: slušanje/čitanje kako bi se shvatila</p>	

<p>suština i osnovna ideja, slušanje/čitanje koje ima za cilj pronaći određenu informaciju, intenzivno slušanje/čitanje i ekstenzivno slušanje/čitanje.</p> <p>Prilikom izbora sadržaja za čitanje i slušanje vodi se računa o međupredmetnoj korelaciji, povezanosti sa strukom, uzrastu učenika i njihovim interesovanjima i željama jer će na taj način izbor teksta biti podsticajan i motivirajući.</p> <p>Učenici reaguju na slušane i pročitane sadržaje davanjem kratkih ili nešto dužih odgovora, uočavanjem određenih informacija/glavne misli/detalja, prepoznavanjem teme/konteksta, predviđanjem sadržaja, utvrđivanjem implicitnog značenja, rješavanjem raznih tipova zadataka, razumijevanjem o čemu se radi na osnovu riječi, ilustracija, naslova, podnaslova, poznate tematike itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-2.1.2.</p>	
<p>A.I.2. Analizira i povezuje jezičke strukture i zakonitosti od jednostavnih do srednje složenih u tekstu srednje dužine prilikom slušanja i čitanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) i zaključuje o pravilima njihove tvorbe/upotrebe. • Upotrebljava ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) u kontekstu. • Kreira vlastite primjere za upotrebu ciljnih jezičkih struktura i zakonitosti.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.1 SJZ-2.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Svrha nije analiza jezika samog po sebi, nego zaključivanje o upotrebi jezičkih struktura i izvođenje zaključaka zasnovanih na indukciji a konačni cilj jeste pragmatika, odnosno upotreba tih jezičkih struktura i zakonitosti.</p> <p>Potrebno je posebno obratiti pažnju na postepenost uvođenja jezičkih sadržaja. Jezički sadržaji se postepeno uvode u srednjoj školi od poznatih k nepoznatim. Učenici sami pokušavaju identificirati ciljne sadržaje uz manju pomoć i usmjeravanje nastavnika. Na osnovu dovoljnog broja ciljnih struktura učenici zaključuju o upotrebi/ tvorbi tih jezičkih struktura a potom u samom kontekstu upotrebljavaju te iste strukture i konstruišu vlastite primjere ciljnih struktura. Prilikom analize jezičkih struktura i zakonitosti voditi se induktivnim zaključivanjem. Uloga nastavnika je da usmjeri učenik e i da im pomogne ako im je pomoć potrebna.</p> <p>Na osnovu konteksta, odnosno dovoljnog broja relevantnih primjera učenici identifikuju ciljnu jezičku strukturu i/ili zakonitost, zaključuju o upotrebi tih jezičkih struktura i zakonitosti i upotrebljavaju ih ispravno u kontekstu.</p>	
<p>A.I.3. Povezuje i primjenjuje ortoepska pravila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Primjenjuje intonaciju, akcenat, ritam i neverbalnu komunikaciju u različitim formalnim i neformalnim govornim situacijama. • Provjerava izgovor i akcenat ciljanih riječi primjenjujući fonemsku transkripciju i pravilno ih izgovara i akcentira. • Čita razgovijetno uz pravilnu artikulaciju, akcentualizaciju i intonaciju. • Prepoznaje mjesto akcenata u izolovanim riječima i rečenicama prilikom slušanja. • Povezuje razliku između zvučnih i bezvučnih suglasnika s pravilnim izgovorom.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-2.2.3 SJZ-3.1.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Ortoepija je izuzetno važna u engleskom jeziku jer pravilan izgovor je jedan od osnovnih preduslova nesmetane usmene komunikacije, koja je cilj učenja i podučavanja jezika. Posebnu pažnju je nužno obratiti</p>	

<p>glasovima koji ne postoje u b/h/s jeziku te iste prepoznati i pravilno izgovoriti. Također, potrebno je primjenjivati i ostala fonetsko-fonološka obilježja kao što su akcent, ritam i intonacija. Izgovor nastavnika, kao i kvalitet i raznovrsnost snimljenog audiovizuelnog materijala veoma je značajan.</p> <p>S obzirom na to da komunikacija može biti verbalna i neverbalna, pored gore navedenih ortoepških obilježja, učenici trebaju uskladiti i neverbalnu komunikaciju s porukom koju žele poslati. Neverbalna komunikacija uključuje gestikulaciju, mimiku, držanje tijela, kontakt očima (gledanje sagovornika u oči, izbjegavanje pogleda sagovornika), dodirivanje, prostorno ponašanje (korištenje svog i tuđeg prostora, udaljenost od sagovornika, raspored sjedenja) itd. Znakovi neverbalne komunikacije, kojih su govornici uglavnom nesvjesni, govore o emotivnom naboju, samopouzdanju, pokazivanju stava. Učenici se koriste odgovarajućom neverbalnom komunikacijom kako bi se postigla prirodnost i opuštenost, koje mogu da utječu na smanjenje inhibiranosti učenika prilikom usmenog izražavanja.</p>	
<p>A.I.4. Koristi se jezičkim strukturama od jednostavnih do srednje složenih u srednje dugom govoru o svakodnevnom poznatim temama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje pripremljeno i nepripremljeno izlaganje srednje dužine o svakodnevnom temama u skladu s namjenom i publikom. • Povezuje vokabular i gramatičke strukture s temom. • Iznosi vlastito mišljenje uz objašnjenja važnijih dijelova i na osnovu dokaza.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Vještina govora je produktivna vještina i kao takva zahtijeva poseban angažman kako nastavnika tako i učenika. Integracija svih ostalih vještina dolazi do izražaja upravo prilikom govora. Da bi govorne vježbe bile uspješne posebnu pažnju treba posvetiti pripremi i planiranju govornih aktivnosti. Teme za planirani govor, naraciju, predavanje, prezentaciju i sl. treba da budu recentne, prikladne situaciji i namjeni govora. Također, učenicima treba dozvoliti izbor tema koje oni smatraju interesantnim, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Osim izbora teme, treba obratiti pažnju i na instrukcije. Učenicima treba dati jasne i precizne upute o onome što se od njih očekuje kao i optimalno vrijeme za razmišljanje i pripremu aktivnosti. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Govor sam po sebi jeste stresna aktivnost za većinu učenika i strah od greške je posebno izražen tokom te aktivnosti. Učenike ne bi trebalo prekidati tokom govorne aktivnosti nego diskretno bilježiti greške koje naprave i poslije govora ili neke od gore navedenih aktivnosti pružiti im povratnu informaciju te na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje. Povratna informacija treba, u skladu sa zadatkom, da uključuje informacije o tačnosti, tečnosti, izgovoru, koherentnosti, poznavanju teme, pravilnoj upotrebi leksike, gramatičkoj pravilnosti i strukturi rečenica.</p>	
<p>A.I.5. Učestvuje u razgovoru srednje dužine od jednostavnog do srednje složenog i poznate tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije u jednostavnom do srednje složenom razgovoru srednje dužine poznate tematike. • Otpočinje, nastavlja i završava razgovor srednje dužine i poznate tematike. • Koristi se jednostavnim jezičkim strukturama u razgovoru. • Identificira različite komunikacijske situacije u smislu prepoznavanja formalnog i neformalnog obraćanja i primjereno reaguje na njih. • Reaguje i nalazi odgovor na osjećanja kao što su iznenađenje, radoznalost, radost, tuga, ravnodušnost.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Kako bi se učenici osposobili za nesmetanu komunikaciju u svakodnevnim situacijama potrebno je posvetiti posebnu pažnju usmenoj interakciji. Treba naglasiti da u učionici nije jednostavno stvoriti predušlove komunikacijske situacije koju bismo mogli nazvati „autentičnom“. Takva aktivnost zahtijeva brižljive pripreme i motivisanost samih učesnika u komunikaciji. Dakle, od nastavnika se očekuje stvaranje pozitivne atmosfere u razredu, osjećaja međusobnog povjerenja i razumijevanja što je ključno za uspješnu realizaciju nastave. Ako su učenici zainteresovani za učenje to će ih dodatno motivisati za učenje engleskog jezika što se može postići i odabirom teme o kojoj će se govoriti, kao što su lične teme ili teme prema afinitetima učenika, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Aktivnosti mogu da uključuju: privatni i službeni telefonski razgovor, diskusiju, debatu, anketiranje, intervju, kvizove itd. Nastavnik treba da obrati pažnju i na davanje preciznih i jasnih uputa o onome što se od učenika očekuje. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesi ma koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.

Da bi interakcija između učenika bila što bolja preporučuje se i uvrštavanje dramatisacije (*drama-based learning*) kao nastavne metode koja inkorporira ne samo govor, nego mimiku, pokret i druge moguće umjetničke izražaje. Time bi se stidljivi učenici uključili u performans a postepeno bi premašili vlastita ograničenja i navikli se na javno izvođenje što bi bila jedna od vještina koja je potrebna za cjeloživotno učenje. Osim toga, dramatisacija se može koristiti i za slabije učenike i one koji su nemotivisani jer se mogu uključiti u aktivnosti s malo teksta ili se mogu služiti i mimikom ili pokretom. Dramatisacija pruža sigurno okruženje za učenje koje je motivirajuće, zanimljivo i privlačno za sve učenike podjednako ako im se daju prilagođene aktivnosti. Jedna od vrsta dramatisacije jeste i igranje uloga (*role-play*).

A.I.6. Piše tekst o bliskim temama srednje dužine koristeći se jednostavnim i srednje složenim jezičkim strukturama.

- Piše jednostavan i srednje složen tekst srednje dužine o poznatim, činjeničnim ili zamišljenim temama od ličnog interesa i/ili iz struke, primjenjujući ortografska pravila.
- Prenosi i organizuje informacije iz poznatih sadržaja i ličnog iskustva, prezentuje vlastito mišljenje.
- Uključuje u tekst važne informacije, glavnu informaciju i pomoćne.
- Koristi se pisanjem da prenese poruku, prepriča iskustvo, izrazi osjećanja i mišljenja.

Poveznice sa ZJNPP

SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2 SJZ-4.2.1

Ključni sadržaji

Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.

Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.

U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piševu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.

Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.	
A.I.7. Razvija vlastiti proces pisanja i kreativno pisanje kod jednostavnog do srednje složenog teksta srednje dužine i bliske tematike.	<ul style="list-style-type: none"> • Planira strukturu, sadržaj i stil primjereno namjeni, publici, formi i temi. • Planira i organizuje misli i ideje. • Organizuje tekst u odlomke i smisleno povezuje pojedine dijelove vodeći računa o koheziji teksta. • Pregleda, popravlja i uređuje svoj tekst.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-4.3.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznika kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p>	

Oblast: B/Međukulturna oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.I.1. Istražuje kulturne posebnosti društva i zajednica u anglofonim zemljama.	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje poznate i utjecajne ličnosti iz anglofonih kultura i poredi ih s poznatim i utjecajnim ličnostima u vlastitoj društvenoj sredini. • Razmatra sadržaje tekstova o anglofonim zemljama i uočava karakteristična obilježja kulture tih zemalja.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.3.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kulturni sadržaji trebaju biti bliski interesovanjima i iskustvu učenika te im treba omogućiti poređenje s odgovarajućim sadržajima u vlastitoj kulturi.</p> <p>Potrebno je podsticati učenike na otvoren pristup učenju o drugim kulturama bez stereotipa i predrasuda. Aktivnosti i zadaci trebaju biti prilagođeni uzrastu učenika i usmjereni na pobuđivanje interesa za aktivnim</p>	

<p>učenjem o anglofonim kulturama. U tom kontekstu do izražaja treba doći spremnost učenika da poštuju drugog i drugačijeg i da na jednak način uvažavaju vrijednosti svoje i anglofonih kultura.</p> <p>Koristeći se IK tehnologijom moguće je osigurati međukulturno okruženje za učenje u kojem će učenici imati priliku za usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku.</p> <p>Govorne vježbe koje zahtijevaju simulaciju međukulturne komunikacijske situacije treba pažljivo osmisliti i osigurati kvalitetan audio/audiovizuelni materijal.</p> <p>Nastavnik zajedno s učenicima a primjereno njihovom uzrastu, sposobnostima i interesovanjima bira adekvatne književne tekstove na engleskom jeziku sa svrhom povećanja čitalačke pismenosti i produbljivanja znanja o anglofonim kulturama. S druge strane, ovaj ishod omogućava snažnu međupredmetnu korelaciju s b/h/s jezikom i književnošću i viđenje djela južnoslavenskih pisaca iz drugog ugla. Osim analize književnih djela, izabrani naslovi se mogu obrađivati i kroz poređenje s njihovom filmskom ili pozorišnom adaptacijom pri čemu dolaze do izražaja različite vrste umjetnosti te njihova isprepletenost i prožimanje.</p> <p>Izabrani materijali mogu biti i turistički vodiči, novine i časopisi, sportski almanah (poznati klubovi, sportaši, sportski događaji), enciklopedija (dijelovi), muzički ili filmski zapisi itd.</p>	
<p>B.I.2. Objašnjava važnost poštivanja vlastite kulture i kultura drugih zemalja i prepoznaje značaj multikulturne interakcije i višejezičnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje kulturne specifičnosti anglofonih zemalja i poredi ih s vlastitim. • Prihvata kulturne različitosti bez predrasuda. • Vrijednosti drugih kultura mjeri univerzalnim vrijednostima bez predrasuda i omalovažavanja drugog i drugačijeg. • Prepoznaje mogućnosti koje pruža višejezičnost u uslovima globalizacije i susreta kultura.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-4.2.3</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.</p>	
<p>B.I.3. Primjenjuje način ponašanja i sporazumijevanja primjeren međukulturnim komunikacijskim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje norme kulturnog obraćanja u anglofonim zemljama u pogledu usmene i pisane komunikacije. • Primjenjuje norme ponašanja i sporazumijevanja u jednostavnoj simuliranoj i/ili stvarnoj međukulturnoj komunikacijskoj situaciji. • Uočava sličnosti i razlike te poredi norme kulturnog obraćanja između anglofonih kultura i vlastite kulture. • Primjenjuje komunikacijske obrasce vodeći računa o neverbalnoj komunikaciji.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-3.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.</p>	
<p>B.I.4. Čita književne tekstove primjerene uzrastu na engleskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razvija čitalačku pismenost kroz različite književne tekstove na engleskom jeziku. • Upoznaje se s kulturnim i historijskim činjenicama o anglofonim zemljama kroz književne tekstove. • Upoznaje kulturno specifične teme kroz različite književne tekstove (npr. američki san, rasizam, industrijska revolucija, kolonijalizam).

Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.1.1 SJZ-2.3.1 SJZ-4.2.2
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.	

Oblast: C/Razvoj ličnosti i društvene interakcije	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.I.1. Primjenjuje (meta)kognitivne vještine i strategije.	<ul style="list-style-type: none"> • Odabire i primjenjuje strategije učenja engleskog jezika. • Odabire i upotrebljava mnemotehničke vještine pri usvajanju nastavnih sadržaja. • Upotrebljava dvojezički rječnik (štampani i elektronski).
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.2 SJZ-2.2.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Odgojno-obrazovni ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i Međukulturnoj oblasti. Prilikom ostvarivanja ishoda treba uzeti u obzir da se baziraju na općepoznatoj Bloomovoj taksonomiji, koja ljudske osobnosti i aktivnosti dijeli na tri područja: kognitivno, afektivno i psihomotoričko.</p> <p>Važan segment ove oblasti su strategije učenja kako metakognitivne tako i strategije učenja engleskog jezika. Tokom ostvarivanja ishoda, u skladu s nivoom znanja učenika, neophodno je kontinuirano nadograđivati dijapazon strategija koje učenici mogu upotrebljavati u nastavi engleskog jezika kao što su predviđanje, sažimanje, propitivanje, povezivanje sa znanjem b/h/s jezika i nekog drugog stranog jezika, identifikacija glavne ideje, vizuelizacija, grupisanje sadržaja, zajedničko pisanje, korištenje pripremljenih fraza i izraza, parafraziranje, pisanje po modelu, kreiranje složenica (<i>coinage</i>), korištenje poštapalica, izvođenje zaključaka itd. Mnemotehničke vještine se mogu upotrebljavati za npr. lakše i brže usvajanje vokabulara, liste nepravilnih glagola, gramatičkih pravila.</p> <p>Ova oblast, između ostalog, ima za cilj omogućiti učenicima kreativnu upotrebu engleskog jezika putem raznovrsnih aktivnosti koje će razvijati kreativnu i produktivnu kompetenciju. Namjera je da razvijanje inovativnosti i preduzetništva postane dijelom kulture školske zajednice u kojoj se svi osjećaju prihvaćeni i uključeni. Ostvarujući vezu s Međukulturnom oblasti, učenici se uključuju u realizaciju različitih (projektnih) aktivnosti kojim produbljuju svoje poznavanje kako anglofonih tako i vlastite kulture i tradicije. Aktivnosti se biraju u skladu s potrebama i interesima učenika a mogu uključivati npr. obilježavanje Međunarodnog dana stranih jezika, prezentacije muzičkih pravaca, kreiranje turističkog vodiča (po izboru učenika), kreiranje letka za zanimanje učenika itd. Na ovaj način postiže se bolja međupredmetna korelacija, koja je bitna za uspješno učenje i usvajanje međupredmetnih tema te pruža mogućnost za kreativno korištenje IKT-a.</p> <p>Kreativna i produktivna kompetencija i preduzetništvo mogu se razvijati i npr. izradom pozivnice, plakata, letka/afiše, brošure, reklame, snimanjem kratkog videa, izradom razrednog bloga, kreiranjem/prevođenjem (dijelova) web/FB stranice škole, izrada stručnog rječnika za zanimanje učenika i sl.</p> <p>Prilikom ostvarivanja ishoda veoma bitna stavka jeste interakcija učenika s okruženjem u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Realizacija ishoda zahtijeva usmjerenje k aktivnostima koje imaju za cilj razvijanje saradnje, prijateljstva i zajedništva koji su neophodni za kvalitetan rad i koheziju unutar odjeljenja. Na taj način će se pored vanjske ponuditi i dovoljno unutrašnje motivacije za usvajanje nastavnih sadržaja a samim tim i olakšati ostvarivanje ishoda.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	

<p>C.I.2. Upotrebljava informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pronalazi informacije o nastavnim sadržajima u sigurnom digitalnom okruženju. • Povezuje informacije i sadržaje iz različitih izvora u smislene cjeline. • Kreira prezentacije o različitim sadržajima, koristeći se informacijama prikupljenim iz različitih izvora.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.2 SJZ-2.1.1 SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.I.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.I.3. Razvija kreativnost, preduzetništvo i društvenu interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje važnost podjele zaduženja, povjerenja i kreativnosti u zajedničkom radu. • Opisuje i daje primjere načina preduzetničkog djelovanja korištenjem znanja engleskog jezika. • Analizira sličnosti i razlike između sebe i svojih vršnjaka te procjenjuje utjecaj svojih riječi i ponašanja na osjećanja drugih. • Istražuje društvene teme u poznatom kontekstu i objašnjava važnost učešća u društvenim aktivnostima.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-3.3.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.I.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz sljedeće poveznice: KMP-1.1.1, KMP-1.1.2 i KMP-1.1.3.</p>	

2. razred /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Komunikacijsko-jezička oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.II.1. Analizira značenje teksta srednje dužine od jednostavnog do srednje složenog prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Povezuje i analizira glavne ideje i važne detalje u slušanom i čitanom tekstu. • Identifikuje i objedinjava informacije bitne za razumijevanje suštine slušanog i čitanog teksta. • Predviđa dalju radnju i sažima sadržaj teksta prilikom slušanja i čitanja.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.1
Ključni sadržaji	
<p>Predložene teme: hrana i piće, divlje životinje i insekti, svijet prirode, vremenske prilike, osjećanja, osobnost, socijalni problemi, odjeća i moda, trgovine, izumi.</p> <p>Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima i strukom/zanimanjem. Pored toga što će stalno proširivati vokabular, naročito onaj koji se isključivo tiče struke određenog zanimanja, učenici će ponavljati ili učiti da upotrebljavaju: afikse, sinonime, antonime, homofone, homonime, složenice, frazne glagole, kolokacije, idiome te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.</p> <p>Gramatički sadržaji:</p> <p>Imenice: brojive i nebrojive, vlastite, množina (pravilna/nepravilna i množina imenica stranog porijekla), rod</p> <p>Zamjenice: lične, prisvojne, pokazne, upitne, odnosne, povratne, neodređene (<i>some, any, a lot of, much, many</i>)</p> <p>Pridjevi:</p> <p>Determinatori: članovi (<i>a/an, the</i>), prisvojni pridjevi, pokazni pridjevi, brojevi (glavni i redni), pridjevi za neodređenu količinu i broj</p> <p>Opisni pridjevi koji se odnose na date teme</p> <p>Komparacija pridjeva (pravilna/nepravilna)</p> <p>Glagoli:</p> <p>Sve forme u aktivu i pasivu i upotrebe sljedećih vremena: Present Perfect (uz upotrebu <i>ever, never, since, for, already, yet</i>), Past Simple, Simple Future, Present Simple (za izražavanje budućnosti), Present Continuous (za izražavanje budućnosti), <i>going to</i> forma, <i>will</i> (za izražavanje budućnosti)</p> <p>Pomoćni glagoli: <i>be, have, do</i></p> <p>Modalni glagoli, sve forme i neka značenja: <i>can, could, may, might, shall, should, will, would, have to, must</i></p> <p>Prilozi, razne forme i značenja koja se odnose na date teme</p> <p>Komparacija priloga</p> <p>Prijedlozi za: mjesto, vrijeme, uzrok itd.</p> <p>Participi (<i>-ing, -ed</i>), najčešće upotrebe</p> <p>Infinitiv, najčešće upotrebe</p> <p>Rečenice:</p> <p><i>If sentences</i> (nulti i prvi tip)</p> <p>Vremenske rečenice</p> <p>Upitna fraza (<i>Question Tag</i>)</p> <p>Red riječi u rečenici, tipični red riječi u potvrdnoj, odričnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Prije slušanja/čitanja potrebno je upoznati učenike sa zadatkom i dati im upute da pročitaju pitanja ili urade neku drugu predradnju da bi znali šta je svrha slušanja/čitanja i na šta da obrate pažnju prilikom slušanja/čitanja. Također, prije čitanja preporučuje se učenike uputiti u temu u smislu da naslute o čemu će čitati na osnovu naslova, ilustracija, slika, ključnih riječi i sl. I prije slušanja učenici mogu razmisliti o temi koju će slušati, šta već znaju o temi, šta bi mogao biti sadržaj teksta, koje već poznate riječi bi se mogle naći u tekstu i sl. Upute koje se daju trebaju biti koncizne i odnositi se na čitanje/slušanje određenog tipa. U tom smislu važan je pravilan izbor jedne od četiri strategije slušanja/čitanja: slušanje/čitanje kako bi se shvatila suština i osnovna ideja, slušanje/čitanje koje ima za cilj pronaći određenu informaciju, intenzivno slušanje/čitanje i ekstenzivno slušanje/čitanje.</p>	

<p>Prilikom izbora sadržaja za čitanje i slušanje vodi se računa o međupredmetnoj korelaciji, povezanosti sa strukom, uzrastu učenika i njihovim interesovanjima i željama jer će na taj način izbor teksta biti podsticajan i motivirajući.</p> <p>Učenici reaguju na slušane i pročitane sadržaje davanjem kratkih ili nešto dužih odgovora, uočavanjem određenih informacija/glavne misli/detalja, prepoznavanjem teme/konteksta, predviđanjem sadržaja, utvrđivanjem implicitnog značenja, rješavanjem raznih tipova zadataka, razumijevanjem o čemu se radi na osnovu riječi, ilustracija, naslova, podnaslova, poznate tematike itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-2.1.2.</p>	
<p>A.II.2. Analizira i povezuje jezičke strukture i zakonitosti od jednostavnih do srednje složenih u tekstu srednje dužine prilikom slušanja i čitanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) i zaključuje o pravilima njihove tvorbe/upotrebe. • Upotrebljava ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) u kontekstu. • Kreira vlastite primjere za upotrebu ciljnih jezičkih struktura i zakonitosti.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.1 SJZ-2.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Svrha nije analiza jezika samog po sebi, nego zaključivanje o upotrebi jezičkih struktura i izvođenje zaključaka zasnovanih na indukciji a konačni cilj jeste pragmatika, odnosno upotreba tih jezičkih struktura i zakonitosti.</p> <p>Potrebno je posebno obratiti pažnju na postepenost uvođenja jezičkih sadržaja. Jezički sadržaji se postepeno uvode u srednjoj školi od poznatih k nepoznatim. Učenici sami pokušavaju identificirati ciljne sadržaje uz manju pomoć i usmjeravanje nastavnika. Na osnovu dovoljnog broja ciljnih struktura učenici zaključuju o upotrebi/ tvorbi tih jezičkih struktura a potom u samom kontekstu upotrebljavaju te iste strukture i konstruišu vlastite primjere ciljnih struktura. Prilikom analize jezičkih struktura i zakonitosti voditi se induktivnim zaključivanjem. Uloga nastavnika je da usmjeri učenik e i da im pomaže ako im je pomoć potrebna.</p> <p>Na osnovu konteksta, odnosno dovoljnog broja relevantnih primjera učenici identifikuju ciljnu jezičku strukturu i/ili zakonitost, zaključuju o upotrebi tih jezičkih struktura i zakonitosti i upotrebljavaju ih ispravno u kontekstu.</p>	
<p>A.II.3. Identifikuje i primjenjuje ortoepska pravila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mijenja intonaciju, akcenat, ritam i neverbalnu komunikaciju i prilagođava ih vrsti iskaza. • Provjerava izgovor i akcenat ciljanih riječi primjenjujući fonemsku transkripciju i pravilno ih izgovara i akcentira. • Čita tečno upotrebljavajući akcenat, ritam i intonaciju uz pravilnu artikulaciju. • Identifikuje intonaciju i akcenat i tumači njihove funkcije prilikom slušanja. • Razlikuje i identifikuje varijante engleskog jezika (npr. BrE vs. AmE).
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-2.2.3 SJZ-3.1.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Ortoepija je izuzetno važna u engleskom jeziku jer pravilan izgovor je jedna od osnovnih preduslova nesmetane usmene komunikacije, koja je cilj učenja i podučavanja jezika. Posebnu pažnju obratiti glasovima koji ne postoje u b/h/s jeziku te iste prepoznati i pravilno izgovoriti. Također, potrebno je primjenjivati i ostala fonetsko-fonološka obilježja kao što su akcenat, ritam i intonacija. Izgovor nastavnika, kao i kvalitet i raznovrsnost snimljenog audiovizuelnog materijala veoma je značajan. Osim toga, učenici uočavaju jezičke</p>	

<p>varijante engleskog jezika, kao što su BrE i AmE, i zaključuju o specifičnostima izgovora ovih varijanti. Za ostvarenje ovog elementa ishoda mogu se koristiti i pjesme po izboru učenika.</p> <p>S obzirom na to da komunikacija može biti verbalna i neverbalna, pored gore navedenih ortoepskih obilježja, učenici trebaju uskladiti i neverbalnu komunikaciju s porukom koju žele poslati. Neverbalna komunikacija uključuje gestikulaciju, mimiku, držanje tijela, kontakt očima (gledanje sagovornika u oči, izbjegavanje pogleda sagovornika), dodirivanje, prostorno ponašanje (korištenje svog i tuđeg prostora, udaljenost od sagovornika, raspored sjedenja) itd. Znakovi neverbalne komunikacije, kojih su govornici uglavnom nesvjesni, govore o emotivnom naboju, samopouzdanju, pokazivanju stava. Učenici se koriste odgovarajućom neverbalnom komunikacijom kako bi se postigla prirodnost i opuštenost, koje mogu da utječu na smanjenje inhibiranosti učenika prilikom usmenog izražavanja.</p>	
<p>A.II.4. Koristi se jednostavnim do srednje složenim jezičkim strukturama u srednje dugom govoru o svakodnevni poznatim temama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Prezentuje pripremljeno izlaganje srednje dužine o svakodnevni temama i temama iz struke u skladu s namjenom i publikom. •Povezuje vokabular i gramatičke strukture s temom. •Prepričava i opisuje događaj kao slijed dešavanja.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-3.1.1 SJZ-3.2.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Vještina govora je produktivna vještina i kao takva zahtijeva poseban angažman kako nastavnika tako i učenika. Integracija svih ostalih vještina dolazi do izražaja upravo prilikom govora. Da bi govorne vježbe bile uspješne posebnu pažnju treba posvetiti pripremi i planiranju govornih aktivnosti. Teme za planirani govor, naraciju, predavanje, prezentaciju i sl. treba da budu recentne, prikladne situaciji i namjeni govora. Također, učenicima treba dozvoliti izbor tema koje oni smatraju interesantnim, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Osim izbora teme, treba obratiti pažnju i na instrukcije. Učenicima treba dati jasne i precizne upute o onome što se od njih očekuje kao i optimalno vrijeme za razmišljanje i pripremu aktivnosti. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Govor sam po sebi jeste stresna aktivnost za većinu učenika i strah od greške je posebno izražen tokom te aktivnosti. Učenike ne bi trebalo prekidati tokom govorne aktivnosti nego diskretno bilježiti greške koje naprave i poslije govora ili neke od gore navedenih aktivnosti pružiti im povratnu informaciju te na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje. Povratna informacija treba, u skladu sa zadatkom, da uključuje informacije o tačnosti, tečnosti, izgovoru, koherentnosti, poznavanju teme, pravilnoj upotrebi leksike, gramatičkoj pravilnosti i strukturi rečenica.</p>	
<p>A.II.5. Učestvuje u jednostavnom do srednje složenom razgovoru srednje dužine i poznate tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije u srednje dugom razgovoru poznate tematike. •Otpočinje, nastavlja i završava razgovor srednje dužine poznate tematike. •Koristi se jednostavnim do srednje složenim jezičkim strukturama u razgovoru. •Učestvuje u spontanim razgovorima i daje kratke komentare na mišljenja sagovornika. •Koristi se odgovarajućim frazama s ciljem pokazivanja interesa za razgovor.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2 SJZ-3.2.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kako bi se učenici osposobili za nesmetanu komunikaciju u svakodnevni situacijama potrebno je posvetiti posebnu pažnju usmenoj interakciji. Treba naglasiti da u učionici nije jednostavno stvoriti preduslove</p>	

<p>komunikacijske situacije koju bismo mogli nazvati „autentičnom“. Takva aktivnost zahtijeva brižljive pripreme i motivisanost samih učesnika u komunikaciji. Dakle, od nastavnika se očekuje stvaranje pozitivne atmosfere u razredu, osjećaja međusobnog povjerenja i razumijevanja što je ključno za uspješnu realizaciju nastave. Ako su učenici zainteresovani za učenje to će ih dodatno motivisati za učenje engleskog jezika što se može postići i odabirom teme o kojoj će se govoriti, kao što su lične teme ili teme prema afinitetima učenika, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Aktivnosti mogu da uključuju: privatni i službeni telefonski razgovor, diskusiju, debatu, anketiranje, intervju, kvizove itd. Nastavnik treba da obrati pažnju i nadavanje preciznih i jasnih uputa o onome što se od učenika očekuje. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesi ma koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Da bi interakcija između učenika bila što bolja preporučuje se i uvrštavanje dramatizacije (<i>drama-based learning</i>) kao nastavne metode koja inkorporira ne samo govor, nego mimiku, pokret i druge moguće umjetničke izražaje. Time bi se stidljivi učenici uključili u performans a postepeno bi premašili vlastita ograničenja i navikli se na javno izvođenje što bi bila jedna od vještina koja je potrebna za cjeloživotno učenje. Osim toga, dramatizacija se može koristiti i za slabije učenike i one koji su nemotivisani jer se mogu uključiti u aktivnosti s malo teksta ili se mogu služiti i mimikom ili pokretom. Dramatizacija pruža sigurno okruženje za učenje koje je motivirajuće, zanimljivo i privlačno za sve učenike podjednako ako im se daju prilagođene aktivnosti. Jedna od vrsta dramatizacije jeste i igranje uloga (<i>role-play</i>).</p>	
<p>A.II.6. Piše tekst o bliskim temama srednje dužine koristeći se jednostavnim do srednje složenim jezičkim strukturama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piše narativne i deskriptivne tekstove srednje dužine, koristeći se jednostavnim do srednje složenim jezičkim strukturama i primjenjujući ortografska pravila. • Opisuje nepredvidljive situacije, stvarne i zamišljene događaje, osjećanja, vlastita i tuđa iskustva. • Prenosi i upoređuje elemente informacija iz različitih izvora. • Iskazuje vlastita uvjerenja i stavove.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2 SJZ-4.2.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.</p>	

<p>A.II.7. Razvija vlastiti proces pisanja i kreativno pisanje kod jednostavnog do srednje složenog teksta srednje dužine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planira strukturu, sadržaj i stil primjereno namjeni, publici, formi i temi. • Planira i organizuje misli i ideje. • Organizuje tekst u odlomke i smisleno povezuje pojedine dijelove vodeći računa o koheziji teksta. • Pregleda, popravlja i uređuje svoj tekst.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.</p>	

<p>Oblast: B/Međukulturna oblast</p>	
<p>Ishod učenja</p>	<p>Razrada ishoda</p>
<p>B.II.1. Analizira kulturne posebnosti društva i zajednica u anglofonim zemljama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Navodi poznate i utjecajne ličnosti iz anglofonih kultura i poredi ih s poznatim i utjecajnim ličnostima u vlastitoj društvenoj sredini. • Analizira sadržaje tekstova o anglofonim zemljama i poredi ih s vlastitim okruženjem. • Uočava navike vršnjaka u anglofonim zemljama i poredi ih s vlastitim.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-2.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kulturni sadržaji trebaju biti bliski interesovanjima i iskustvu učenika te im treba omogućiti poređenje s odgovarajućim sadržajima u vlastitoj kulturi.</p> <p>Potrebno je podsticati učenike na otvoren pristup učenju o drugim kulturama bez stereotipa i predrasuda. Aktivnosti i zadaci trebaju biti prilagođeni uzrastu učenika i usmjereni na pobuđivanje interesa za aktivnim</p>	

<p>učenjem o anglofonim kulturama. U tom kontekstu do izražaja treba doći spremnost učenika da poštuju drugog i drugačijeg i da na jednak način uvažavaju vrijednosti svoje i anglofonih kultura.</p> <p>Koristeći se IK tehnologijom moguće je osigurati međukulturno okruženje za učenje u kojem će učenici imati priliku za usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku.</p> <p>Govorne vježbe koje zahtijevaju simulaciju međukulturne komunikacijske situacije treba pažljivo osmisliti i osigurati kvalitetan audio/audiovizuelni materijal.</p> <p>Nastavnik zajedno s učenicima a primjereno njihovom uzrastu, sposobnostima i interesovanjima bira adekvatne književne tekstove na engleskom jeziku sa svrhom povećanja čitalačke pismenosti i produbljivanja znanja o anglofonim kulturama. S druge strane, ovaj ishod omogućava snažnu međupredmetnu korelaciju s b/h/s jezikom i književnošću i viđenje djela južnoslavenskih pisaca iz drugog ugla. Osim analize književnih djela, izabrani naslovi se mogu obrađivati i kroz poređenje s njihovom filmskom ili pozorišnom adaptacijom pri čemu dolaze do izražaja različite vrste umjetnosti te njihova isprepletenost i prožimanje.</p> <p>Izabrani materijali mogu biti i turistički vodiči, novine i časopisi, sportski almanah (poznati klubovi, sportaši, sportski događaji), enciklopedija (dijelovi), muzički ili filmski zapisi itd.</p>	
<p>B.II.2. Istražuje stereotipe i predrasude u različitim kontekstima društvenog djelovanja, uključujući medije, i objašnjava multikulturnu interakciju i višejezičnost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Navodi primjere stereotipa i predrasuda o stanovnicima anglofonih zemalja i Bosne i Hercegovine. • Istražuje porijeklo stereotipa i predrasuda i postaje svjestan vlastitih stereotipa i predrasuda. • Uočava da je poznavanje jezika neraskidivo povezano s poznavanjem kulturnog konteksta u kojem se jezik koristi. • Objašnjava multikulturnu interakciju i višejezičnost i njihovu važnost u savremenom društvu i digitalnom okruženju.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-4.2.3</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.</p>	
<p>B.II.3. Primjenjuje odgovarajući način ponašanja i sporazumijevanja u međukulturnim komunikacijskim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje norme kulturnog obraćanja u anglofonim zemljama na osnovu spoznaja o očekivanjima izvornog govornika u pogledu usmene i pisane komunikacije. • Interpretira ponašanje drugog u skladu sa svrhom i značenjem obrazaca ponašanja njegove kulture. • Primjenjuje norme ponašanja i sporazumijevanja u simuliranoj i/ili stvarnoj međukulturnoj komunikacijskoj situaciji vodeći računa o primjerenosti tema i neverbalnoj komunikaciji. • Prepoznaje važnost neverbalne komunikacije u međukulturnim susretima.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-3.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.</p>	

<p>B.II.4. Čita književne tekstove primjerene uzrastu na engleskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razvija čitalačku pismenost kroz različite književne tekstove na engleskom jeziku. • Upoznaje se s kulturnim i historijskim činjenicama o anglofonim zemljama kroz književne tekstove. • Analizira i poredi književne tekstove na engleskom jeziku s djelima južnoslavenskim pisaca u smislu realizacije tema u određenoj kulturi koje mogu biti univerzalne (npr. ljubav, prijateljstvo, domovina) ili pak kulturno specifične (npr. američki san, rasizam, industrijska revolucija, kolonijalizam).
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-2.1.1 SJZ-2.3.1 SJZ-4.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.</p>	

<p>Oblast: C/Razvoj ličnosti i društvene interakcije</p>	
<p>Ishod učenja</p>	<p>Razrada ishoda</p>
<p>C.II.1. Primjenjuje (meta)kognitivne vještine i strategije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prilagođava strategije učenja engleskog jezika svojim sposobnostima. • Koristi asocijativno i divergentno razmišljanje u pronalaženju novih rješenja. • Upotrebljava jednojezički i dvojezički rječnik (štampani i elektronski).
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.2 SJZ-2.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Odgojno-obrazovni ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i Međukulturnoj oblasti. Prilikom ostvarivanja ishoda treba uzeti u obzir da se baziraju na općepoznatoj Bloomovoj taksonomiji, koja ljudske osobnosti i aktivnosti dijeli na tri područja: kognitivno, afektivno i psihomotoričko.</p> <p>Važan segment ove oblasti su strategije učenja kako metakognitivne tako i strategije učenja engleskog jezika. Tokom ostvarivanja ishoda, u skladu s nivoom znanja učenika, neophodno je kontinuirano nadograđivati dijapazon strategija koje učenici mogu upotrebljavati u nastavi engleskog jezika kao što su predviđanje, sažimanje, propitivanje, povezivanje sa znanjem b/h/s jezika i nekog drugog stranog jezika, identifikacija glavne ideje, vizuelizacija, grupisanje sadržaja, zajedničko pisanje, korištenje pripremljenih fraza i izraza, parafraziranje, pisanje po modelu, kreiranje složenica (<i>coinage</i>), korištenje poštapalica, izvođenje zaključaka itd. Mnemotehničke vještine se mogu upotrebljavati za npr. lakše i brže usvajanje vokabulara, liste nepravilnih glagola, gramatičkih pravila.</p> <p>Ova oblast, između ostalog, ima za cilj omogućiti učenicima kreativnu upotrebu engleskog jezika putem raznovrsnih aktivnosti koje će razvijati kreativnu i produktivnu kompetenciju. Namjera je da razvijanje inovativnosti i preduzetništva postane dijelom kulture školske zajednice u kojoj se svi osjećaju prihvaćeni i uključeni. Ostvarujući vezu s Međukulturnom oblasti, učenici se uključuju u realizaciju različitih (projektnih) aktivnosti kojim produbljuju svoje poznavanje kako anglofonih tako i vlastite kulture i tradicije. Aktivnosti se biraju u skladu s potrebama i interesima učenika a mogu uključivati npr. obilježavanje Međunarodnog dana stranih jezika, prezentacije muzičkih pravaca, kreiranje turističkog vodiča (po izboru učenika), kreiranje letka za zanimanje učenika itd. Na ovaj način postiže se bolja međupredmetna korelacija, koja je bitna za uspješno učenje i usvajanje međupredmetnih tema te pruža mogućnost za kreativno korištenje IKT-a.</p> <p>Prilikom ostvarivanja ishoda veoma bitna stavka jeste interakcija učenika s okruženjem u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Realizacija ishoda zahtijeva usmjerenje k aktivnostima koje imaju za cilj razvijanje saradnje, prijateljstva i zajedništva koji su neophodni za kvalitetan rad i koheziju unutar odjeljenja. Na</p>	

<p>taj način će se pored vanjske ponuditi i dovoljno unutrašnje motivacije za usvajanje nastavnih sadržaja a samim tim i olakšati ostvarivanje ishoda.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.II.2. Upotrebljava informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikuje pronađene informacije o nastavnim sadržajima koristeći se IKT alatima. • Istražuje pojedinačno ili u timu informacije i sadržaje iz različitih izvora i koristi svoje i ideje tima u odabiru i zaključivanju. • Kreira prezentacije o različitim sadržajima, koristeći se informacijama prikupljenim iz različitih izvora.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.3.2 SJZ-2.1.1 SJZ-4.3.1
Ključni sadržaji	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.II.1.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.II.3. Razvija kreativnost, preduzetništvo i društvenu interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje aktivnosti u kojima zajednički rad podstiče kreativnost. • Istražuje načine preduzetničkog djelovanja korištenjem znanja engleskog jezika. • Analizira važnost altruizma i empatije i njihove uloge u međuljudskim odnosima. • Istražuje društvene teme u poznatom kontekstu i donosi zaključke o važnosti učešća u društvenim aktivnostima.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-3.3.2
Ključni sadržaji	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.II.1.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz sljedeće poveznice: KMP-1.1.1, KMP-1.1.2 i KMP-1.1.3.</p>	

3. razred /60 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Komunikacijsko-jezička oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.III.1. Zaključuje o značenju srednje složenog teksta srednje dužine prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Povezuje sadržaj slušanog i čitanog teksta s vlastitim iskustvom. • Oblikuje mišljenje i zauzima stavove o slušanom i čitanom tekstu. • Izvodi zaključke o uzročno-posljedičnim vezama na osnovu slušanog i čitanog teksta.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.1
Ključni sadržaji	
<p>Predložene teme: moje okruženje, zanimanja i zapošljavanje, prijatelji i odnosi među njima, poezija – film – muzika, tehnologija i internet</p> <p>Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima i strukom/zanimanjem. Pored toga što će stalno proširivati vokabular, naročito onaj koji se isključivo tiče struke određenog zanimanja, učenici će ponavljati ili učiti da upotrebljavaju: afikse, sinonime, antonime, homofone, homonime, homografe, složenice, frazne glagole, kolokacije, idiome, kolokvijalne izraze te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.</p> <p>Gramatički sadržaji: Pridjevi: Složeni pridjevi Glagoli: Sve forme u aktivu i pasivu i upotrebe sljedećih vremena: Present Perfect, Present Perfect Continuous, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, <i>going to</i> forma, <i>will</i> (za izražavanje budućnosti) Causative <i>have, get</i> Modalni glagoli sve forme i neka značenja: <i>can, could, may, might, shall, should, will, would, have to, must, ought to, need</i> Gerund, najčešće upotrebe Infinitiv, najčešće upotrebe Rečenice: <i>If sentences</i> (nulti, prvi i drugi tip) Direktni i indirektni govor (tvrdnje, pitanja), najbitnije Red riječi, tipični red riječi u potvrdnoj, odričnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Prije slušanja/čitanja potrebno je upoznati učenike sa zadatkom i dati im upute da pročitaju pitanja ili urade neku drugu predradnju da bi znali šta je svrha slušanja/čitanja i na šta da obrate pažnju prilikom slušanja/čitanja. Također, prije čitanja preporučuje se učenike uputiti u temu tako da naslute o čemu će čitati na osnovu naslova, ilustracija, slika, ključnih riječi i sl. I prije slušanja učenici mogu razmisliti o temi koju će slušati, šta već znaju o temi, šta bi mogao biti sadržaj teksta, koje već poznate riječi bi se mogle naći u tekstu i sl. Upute koje se daju trebaju biti koncizne i odnositi se na čitanje/slušanje određenog tipa. U tom smislu važan je pravilan izbor jedne od četiri strategije slušanja/čitanja: slušanje/čitanje kako bi se shvatila suština i osnovna ideja, slušanje/čitanje koje ima za cilj pronaći određenu informaciju, intenzivno slušanje/čitanje i ekstenzivno slušanje/čitanje.</p> <p>Prilikom izbora sadržaja za čitanje i slušanje vodi se računa o međupredmetnoj korelaciji, povezanosti sa strukom, uzrastu učenika i njihovim interesovanjima i željama jer će na taj način izbor teksta biti podsticajan i motivirajući.</p> <p>Učenici reaguju na slušane i pročitane sadržaje davanjem kratkih ili nešto dužih odgovora, uočavanjem određenih informacija/glavne misli/detalja, prepoznavanjem teme/konteksta, predviđanjem sadržaja, utvrđivanjem implicitnog značenja, rješavanjem raznih tipova zadataka, razumijevanjem o čemu se radi na osnovu riječi, ilustracija, naslova, podnaslova, poznate tematike itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-2.1.2.</p>	

<p>A.III.2. Analizira i povezuje srednje složene jezičke strukture i zakonitosti u tekstu srednje dužine prilikom slušanja i čitanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) i zaključuje o pravilima njihove tvorbe/upotrebe. • Upotrebljava ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) u kontekstu. • Kreira vlastite primjere za upotrebu ciljnih jezičkih struktura i zakonitosti.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.1 SJZ-2.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Svrha nije analiza jezika samog po sebi, nego zaključivanje o upotrebi jezičkih struktura i izvođenje zaključaka zasnovanih na indukciji a konačni cilj jeste pragmatika, odnosno upotreba tih jezičkih struktura i zakonitosti.</p> <p>Potrebno je posebno obratiti pažnju na postepenost uvođenja jezičkih sadržaja. Jezički sadržaji se postepeno uvode u srednjoj školi od poznatih k nepoznatim. Učenici sami pokušavaju identificirati ciljne sadržaje uz manju pomoć i usmjeravanje nastavnika. Na osnovu dovoljnog broja ciljnih struktura učenici zaključuju o upotrebi/tvorbi tih jezičkih struktura a potom u samom kontekstu upotrebljavaju te iste strukture i konstruišu vlastite primjere ciljnih struktura. Prilikom analize jezičkih struktura i zakonitosti voditi se induktivnim zaključivanjem. Uloga nastavnika je da usmjeri učenik e i da im pomogne ako im je pomoć potrebna.</p> <p>Na osnovu konteksta, odnosno dovoljnog broja relevantnih primjera učenici identifikuju ciljnu jezičku strukturu i/ili zakonitost, zaključuju o upotrebi tih jezičkih struktura i zakonitosti i upotrebljavaju ih ispravno u kontekstu.</p>	
<p>A.III.3. Analizira i primjenjuje ortoepska pravila u tekstu srednje dužine i srednje složene jezičke strukture.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mijenja intonaciju, ritam i neverbalnu komunikaciju da bi promijenio vrstu iskaza i akcentuje riječi u rečenici u skladu s temom i/ili svrhom. • Provjerava izgovor i akcenat ciljanih riječi primjenjujući fonemsku transkripciju i pravilno ih izgovara i akcentira. • Čita izražajno i tečno upotrebljavajući akcenat, ritam i intonaciju uz pravilnu artikulaciju. • Izdvaja riječi u kojima akcenat mijenja vrstu riječi i/ili značenje. • Analizira specifičnosti izgovora varijanti engleskog jezika (npr. BrE vs. AmE).
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-2.2.3 SJZ-3.1.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Ortoepija je izuzetno važna u engleskom jeziku jer pravilan izgovor je jedna od osnovnih preduslova nesmetane usmene komunikacije, koja je cilj učenja i podučavanja jezika. Posebnu pažnju obratiti glasovima koji ne postoje u b/h/s jeziku te iste prepoznati i pravilno izgovoriti. Također, potrebno je primjenjivati i ostala fonetsko-fonološka obilježja kao što su akcenat, ritam i intonacija. Izgovor nastavnika, kao i kvalitet i raznovrsnost snimljenog audiovizuelnog materijala veoma je značajan. Osim toga, učenici uočavaju jezičke varijante engleskog jezika, kao što su BrE i AmE, i zaključuju o specifičnostima izgovora ovih varijanti. Za ostvarenje ovog elementa ishoda mogu se koristiti i pjesme po izboru učenika.</p> <p>S obzirom na to da komunikacija može biti verbalna i neverbalna, pored gore navedenih ortoepskih obilježja, učenici trebaju uskladiti i neverbalnu komunikaciju poruci koju žele poslati. Neverbalna komunikacija uključuje gestikulaciju, mimiku, držanje tijela, kontakt očima (gledanje sagovornika u oči, izbjegavanje pogleda sagovornika), dodirivanje, prostorno ponašanje (korištenje svog i tuđeg prostora, udaljenost od sagovornika, raspored sjedenja) itd. Znakovi neverbalne komunikacije, kojih su govornici uglavnom nesvjesni, govore o emotivnom naboju, samopouzdanju, pokazivanju stava. Učenici se koriste odgovarajućom neverbalnom komunikacijom kako bi se postigla prirodnost i opuštenost, koje mogu da utječu na smanjenje inhibiranosti učenika prilikom usmenog izražavanja.</p>	

<p>A.III.4. Koristi se srednje složenim jezičkim strukturama u srednje dugom govoru o svakodnevnim temama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje pripremljeno i nepripremljeno izlaganje srednje dužine o svakodnevnim temama i temama iz struke u skladu s namjenom i publikom. • Bira vokabular, gramatičke i sintaksičke strukture s ciljem iznošenja vlastitih uvjerenja. • Daje kritičke osvrtne o aktualnim temama, govori o utiscima i naglašava vlastiti značaj događaja i iskustva. • Izlaže i zastupa vlastite ideje i potkrepljuje ih odgovarajućim primjerima i dodatnim obrazloženjima.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Vještina govora je produktivna vještina i kao takva zahtijeva poseban angažman kako nastavnika tako i učenika. Integracija svih ostalih vještina dolazi do izražaja upravo prilikom govora. Da bi govorne vježbe bile uspješne posebnu pažnju treba posvetiti pripremi i planiranju govornih aktivnosti. Teme za planirani govor, naraciju, predavanje, prezentaciju i sl. treba da budu recentne, prikladne situaciji i namjeni govora. Također, učenicima treba dozvoliti izbor tema koje oni smatraju interesantnim, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Osim izbora teme, treba obratiti pažnju i na instrukcije. Učenicima treba dati jasne i precizne upute o onome što se od njih očekuje kao i optimalno vrijeme za razmišljanje i pripremu aktivnosti. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Govor sam po sebi jeste stresna aktivnost za većinu učenika i strah od greške je posebno izražen tokom te aktivnosti. Učenike ne bi trebalo prekidati tokom govorne aktivnosti nego diskretno bilježiti greške koje naprave i poslije govora ili neke od gore navedenih aktivnosti pružiti im povratnu informaciju te na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje. Povratna informacija treba, u skladu sa zadatkom, da uključuje informacije o tačnosti, tečnosti, izgovoru, koherentnosti, poznavanju teme, pravilnoj upotrebi leksike, gramatičkoj pravilnosti i strukturi rečenica.</p>	
<p>A.III.5. Učestvuje u srednje složenom razgovoru srednje dužine i poznate tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije u srednje dugom razgovoru poznate tematike. • Otpočinje, nastavlja i završava srednje složen razgovor srednje dužine poznate tematike. • U razgovoru se koristi srednje složenim jezičkim strukturama. • Obrazlaže i zastupa svoje ideje i stavove i uvažava drugačije stavove. • Diskutuje o poznatoj temi uz i/ili bez prethodne pripreme.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kako bi se učenici osposobili za nesmetanu komunikaciju u svakodnevnim situacijama potrebno je posvetiti posebnu pažnju usmenoj interakciji. Treba naglasiti da u učionici nije jednostavno stvoriti preduslove komunikacijske situacije koju bismo mogli nazvati „autentičnom“. Takva aktivnost zahtijeva brižljive pripreme i motivisanost samih učesnika u komunikaciji. Dakle, od nastavnika se očekuje stvaranje pozitivne atmosfere u razredu, osjećaja međusobnog povjerenja i razumijevanja što je ključno za uspješnu realizaciju nastave. Ako su učenici zainteresovani za učenje to će ih dodatno motivisati za učenje engleskog jezika što se može postići i</p>	

<p>odabirom teme o kojoj će se govoriti, kao što su lične teme ili teme prema afinitetima učenika, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Aktivnosti mogu da uključuju: privatni i službeni telefonski razgovor, diskusiju, debatu, anketiranje, intervju, kvizove itd. Nastavnik treba da obrati pažnju i na davanje preciznih i jasnih uputa o onome što se od učenika očekuje. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesi ma koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Da bi interakcija između učenika bila što bolja preporučuje se i uvrštavanje dramatizacije (<i>drama-based learning</i>) kao nastavne metode koja inkorporira ne samo govor, nego mimiku, pokret i druge moguće umjetničke izražaje. Time bi se stidljivi učenici uključili u performans a postepeno bi premašili vlastita ograničenja i navikli se na javno izvođenje što bi bila jedna od vještina koja je potrebna za cjeloživotno učenje. Osim toga, dramatizacija se može koristiti i za slabije učenike i one koji su nemotivisani jer se mogu uključiti u aktivnosti s malo teksta ili se mogu služiti i mimikom ili pokretom. Dramatizacija pruža sigurno okruženje za učenje koje je motivirajuće, zanimljivo i privlačno za sve učenike podjednako ako im se daju prilagođene aktivnosti. Jedna od vrsta dramatizacije je ste i igranje uloga (<i>role-play</i>).</p>	
<p>A.III.6. Piše tekst srednje dužine o bliskim temama koristeći se srednje složenim jezičkim strukturama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piše različite vrste tekstova srednje dužine i složenosti o poznatim, činjeničnim ili zamišljenim temama od ličnog interesa primjenjujući ortografska pravila. • Integriše, povezuje i klasifikuje informacije iz različitih izvora. • Analizira i komentariše vlastita i tuđa mišljenja.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2 SJZ-4.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite vrste tekstova: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.), deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.) i argumentativne (raspravljачke) tekstove (npr. raspravu, problemski članak, kritiku, književnu interpretaciju, komentar itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.</p>	
<p>A.III.7. Razvija vlastiti proces pisanja i kreativno pisanje kod srednje složenog teksta srednje dužine i bliske tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planira strukturu, sadržaj i stil primjerenom namjeni, publici, formi i temi. • Planira i organizuje misli i ideje. • Organizuje tekst u odlomke i smisleno povezuje pojedine dijelove vodeći računa o koheziji teksta. • Pregleda, popravlja i uređuje svoj tekst.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-4.3.1</p>

Ključni sadržaji
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.
Preporuke za ostvarenje ishoda
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite vrste tekstova: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.), deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.) i argumentativne (raspravljajuće) tekstove (npr. raspravu, problemski članak, kritiku, književnu interpretaciju, komentar itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p>

Oblast: B/Međukulturna oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.III.1. Zaključuje o kulturnim i jezičkim posebnostima društva i zajednica u anglofonim zemljama.	<ul style="list-style-type: none"> • Zaključuje o doprinosu vlastite i anglofonih kultura u međunarodnom kontekstu. • Integriše sadržaje različitih tekstova o anglofonim zemljama i izvodi zaključke o kulturnim obilježjima poredeći ih s vlastitim. • Analizira jezički aspekt i otkriva kulturne vrijednosti sadržane u poslovicama, metaforama i idiomima i poredi ih s istim ili sličnim u b/h/s jeziku. • Prepoznaje utjecaj engleskog jezika na b/h/s jezik i tumači anglicizme u b/h/s jeziku.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.3.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kulturni sadržaji trebaju biti bliski interesovanjima i iskustvu učenika te im treba omogućiti poređenje s odgovarajućim sadržajima u vlastitoj kulturi.</p> <p>Potrebno je podsticati učenike na otvoren pristup učenju o drugim kulturama bez stereotipa i predrasuda. Aktivnosti i zadaci trebaju biti prilagođeni uzrastu učenika i usmjereni na pobuđivanje interesa za aktivnim učenjem o anglofonim kulturama. U tom kontekstu do izražaja treba doći spremnost učenika da poštuju drugog i drugačijeg i da na jednak način uvažavaju vrijednosti svoje i anglofonih kultura.</p> <p>Koristeći se IK tehnologijom moguće je osigurati međukulturno okruženje za učenje u kojem će učenici imati priliku za usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku.</p> <p>Govorne vježbe koje zahtijevaju simulaciju međukulturne komunikacijske situacije treba pažljivo osmisliti i osigurati kvalitetan audio/audiovizuelni materijal.</p>	

<p>Nastavnik zajedno s učenicima a primjereno njihovom uzrastu, sposobnostima i interesovanjima bira adekvatne književne tekstove na engleskom jeziku sa svrhom povećanja čitalačke pismenosti i produbljivanja znanja o anglofonim kulturama. S druge strane, ovaj ishod omogućava snažnu međupredmetnu korelaciju s b/h/s jezikom i književnošću i viđenje djela južnoslavenskih pisaca iz drugog ugla. Osim analize književnih djela, izabrani naslovi se mogu obrađivati i kroz poređenje s njihovom filmskom ili pozorišnom adaptacijom pri čemu dolaze do izražaja različite vrste umjetnosti te njihova isprepletenost i prožimanje. Izabrani materijali mogu biti i turistički vodiči, novine i časopisi, sportski almanah (poznati klubovi, sportaši, sportski događaji), enciklopedija (dijelovi), muzički ili filmski zapisi itd.</p>	
<p>B.III.2. Ukazuje na važnost jednakog poštivanja svih kultura i opasnosti stereotipa i predrasuda i predlaže strategije za njihovo prevazilaženje te analizira multikulturnu interakciju i višejezičnost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Procjenjuje opasnosti stereotipa i predrasuda na formiranje mišljenja o drugim kulturama. • Preispituje povezanost stereotipizacije s formiranjem predrasuda i postojanjem diskriminacije. • Kreira strategije za prevazilaženje stereotipa i predrasuda. • Analizira multikulturnu interakciju i višejezičnost u globalnoj komunikaciji i njihovu važnost u savremenom društvu i digitalnom okruženju.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-4.2.3
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.IV.1.	
<p>B.III.3. Analizira način ponašanja i sporazumijevanja u međukulturnim komunikacijskim situacijama i primjereno reaguje na poznate i nepoznate situacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poredi norme kulturnog obraćanja u anglofonim zemljama u formalnim i neformalnim situacijama. • Primjenjuje norme ponašanja i sporazumijevanja u simuliranoj i/ili stvarnoj međukulturnoj komunikacijskoj situaciji koja može imati poznati i nepoznati kontekst vodeći računa o neverbalnoj komunikaciji. • Razlikuje obrasce kulturnog i primjerenog obraćanja u anglofonim zemljama u odnosu na vlastitu sredinu. • Poredi pisani način komunikacije (putem društvenih mreža i sl.) vršnjaka u anglofonim kulturama i vlastitoj kulturi.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.2.2 SJZ-3.3.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.IV.1.	
<p>B.III.4. Čita književne tekstove primjerene uzrastu na engleskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razvija čitalačku pismenost kroz različite književne tekstove na engleskom jeziku. Analizira kulturne i historijske činjenice o anglofonim zemljama kroz tekstove sa kojima se upoznaje. • Analizira i poredi književne tekstove na engleskom jeziku s djelima južnoslavenskim pisaca u smislu realizacije tema u određenoj kulturi koje mogu biti univerzalne (npr. ljubav, prijateljstvo, domovina) ili

	pak kulturno specifične (npr. američki san, rasizam, industrijska revolucija, kolonijalizam).
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.1.1 SJZ-2.3.1 SJZ-4.2.2
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.III.1.	

Oblast: C/Razvoj ličnosti i društvene interakcije	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.III.1. Primjenjuje (meta)kognitivne vještine i strategije.	<ul style="list-style-type: none"> • Analizira strategije učenja engleskog jezika. • Koristi analogije i metafore pri iskazivanju stavova i mišljenja. • Upotrebljava jednojezički i dvojezički rječnik (štampani i elektronski) i kreira pojmovnik sa stručnim vokabularom.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.2 SJZ-2.2.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Odgojno-obrazovni ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i Međukulturnoj oblasti. Prilikom ostvarivanja ishoda treba uzeti u obzir da se baziraju na općepoznatoj Bloomovoj taksonomiji, koja ljudske osobnosti i aktivnosti dijeli na tri područja: kognitivno, afektivno i psihomotoričko.</p> <p>Važan segment ove oblasti su strategije učenja kako metakognitivne tako i strategije učenja engleskog jezika. Tokom ostvarivanja ishoda, u skladu s nivoom znanja učenika, neophodno je kontinuirano nadograđivati dijapazon strategija koje učenici mogu upotrebljavati u nastavi engleskog jezika kao što su predviđanje, sažimanje, propitivanje, povezivanje sa znanjem b/h/s jezika i nekog drugog stranog jezika, identifikacija glavne ideje, vizuelizacija, grupisanje sadržaja, zajedničko pisanje, korištenje pripremljenih fraza i izraza, parafraziranje, pisanje po modelu, kreiranje složenica (<i>coinage</i>), korištenje poštapalica, izvođenje zaključaka itd. Mnemotehničke vještine se mogu upotrebljavati za npr. lakše i brže usvajanje vokabulara, liste nepravilnih glagola, gramatičkih pravila.</p> <p>Ova oblast, između ostalog, ima za cilj omogućiti učenicima kreativnu upotrebu engleskog jezika putem raznovrsnih aktivnosti koje će razvijati kreativnu i produktivnu kompetenciju. Namjera je da razvijanje inovativnosti i preduzetništva postane dijelom kulture školske zajednice u kojoj se svi osjećaju prihvaćeni i uključeni. Ostvarujući vezu s Međukulturnom oblasti, učenici se uključuju u realizaciju različitih (projektnih) aktivnosti kojim produbljuju svoje poznavanje kako anglofonih tako i vlastite kulture i tradicije. Aktivnosti se biraju u skladu s potrebama i interesima učenika a mogu uključivati npr. obilježavanje Međunarodnog dana stranih jezika, prezentacije muzičkih pravaca, kreiranje turističkog vodiča (po izboru učenika), kreiranje letka za zanimanje učenika itd. Na ovaj način postiže se bolja međupredmetna korelacija, koja je bitna za uspješno učenje i usvajanje međupredmetnih tema te pruža mogućnost za kreativno korištenje IKT-a.</p> <p>Prilikom ostvarivanja ishoda veoma bitna stavka jeste interakcija učenika s okruženjem u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Realizacija ishoda zahtijeva usmjerenje k aktivnostima koje imaju za cilj razvijanje saradnje, prijateljstva i zajedništva koji su neophodni za kvalitetan rad i koheziju unutar odjeljenja. Na taj način će se pored vanjske ponuditi i dovoljno unutrašnje motivacije za usvajanje nastavnih sadržaja a samim tim i olakšati ostvarivanje ishoda.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	

<p>C.III.2. Upotrebljava informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odabire pronađene informacije koristeći se IKT alatima na osnovu zadatih kriterija. • Procjenjuje informacije i sadržaje iz različitih izvora i argumentuje svoje procjene. • Kreira prezentacije o obrađivanom sadržaju, koristeći se informacijama prikupljenim iz različitih izvora.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.2 SJZ-2.1.1 SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.III.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>C.III.3. Razvija kreativnost, preduzetništvo i društvenu interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Donosi zaključke o važnosti individualne odgovornosti za funkcionisanje tima i postizanje cilja. • Uočava kako drugi utječu na njegovu kreativnost i obrnuto. • Procjenjuje vlastite potencijale za preduzetničko djelovanje i volju za preuzimanjem rizika. • Razvija vlastiti integritet i poštuje integritet drugih. • Raspravlja o aktuelnim društvenim temama i neizbježnosti promjena, zauzima stav i društveno je aktivan.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-3.3.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.III.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz sljedeće poveznice: KMP-1.1.1, KMP-1.1.2 i KMP-1.1.3.</p>	
<p>Ključni sadržaji</p>	

ZANIMANJA IV STEPENA

1. razred /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Komunikacijsko-jezička oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.I.1. Interpretira srednje složen tekst srednje dužine prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> Povezuje glavne ideje i važne detalje u slušanom i čitanom tekstu. Selektuje informacije tako da razlikuje bitnu od nebitne informacije prilikom slušanja i čitanja. Interpretira informacije koje su implicitno navedene prilikom slušanja i čitanja.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.1
Ključni sadržaji	
<p>Predložene teme: porodica, jezici, kriminal, zdravlje, televizija</p> <p>Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima i strukom/zanimanjem. Pored toga što će stalno proširivati vokabular, naročito onaj koji se isključivo tiče struke određenog zanimanja, učenici će ponavljati ili učiti da upotrebljavaju: afikse, sinonime, antonime, homofone, homonime, složenice, frazne glagole, kolokacije, idiome te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.</p> <p>Gramatički sadržaji:</p> <p>Imenice: brojive, nebrojive, složene, imenički sufiksi <i>-ment, -ion, -ence</i></p> <p>Zamjenice: odnosne</p> <p>Pridjevi:</p> <p>Determinatori: članovi, pridjevi za neodređenu količinu i broj (samo najčešće), negativni prefiksi <i>un-, in-, im-, ir-, il-</i></p> <p>Opisni pridjevi koji se odnose na date teme</p> <p>Komparacija pridjeva (pravilna/nepravilna), pridjevi koji se završavaju na <i>-ing, -ed, less...than, (not) as...as, too, (not) enough</i></p> <p>Glagoli:</p> <p>Upotrebe sljedećih vremena: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect s <i>ever</i> i <i>never</i>, Present Perfect s <i>for</i> i <i>since</i>, Present Perfect s <i>just, yet, already</i>, Past Simple, Past Continuous</p> <p>Pomoćni glagoli: <i>be, have, do</i></p> <p>Prilozi, razne forme i značenja koja se odnose na date teme</p> <p>Prijedlozi za: mjesto, vrijeme itd.</p> <p>Participi (<i>-ing, -ed</i>), najčešće upotrebe</p> <p>Red riječi u rečenici, tipični red riječi u potvrdnoj, odričnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Prije slušanja/čitanja potrebno je upoznati učenike sa zadatkom i dati im upute da pročitaju pitanja ili urade neku drugu predradnju da bi znali šta je svrha slušanja/čitanja i na šta da obrate pažnju prilikom slušanja/čitanja. Također, prije čitanja preporučuje se učenike uputiti u temu u smislu da naslute o čemu će čitati na osnovu naslova, ilustracija, slika, ključnih riječi i sl. I prije slušanja učenici mogu razmisliti o temi koju će slušati, šta već znaju o temi, šta bi mogao biti sadržaj teksta, koje već poznate riječi bi se mogle naći u tekstu i sl. Upute koje se daju trebaju biti koncizne i odnositi se na čitanje/slušanje određenog tipa. U tom smislu važan je pravilan izbor jedne od četiri strategije slušanja/čitanja: slušanje/čitanje kako bi se shvatila suština i osnovna ideja, slušanje/čitanje koje ima za cilj pronaći određenu informaciju, intenzivno slušanje/čitanje i ekstenzivno slušanje/čitanje.</p> <p>Prilikom izbora sadržaja za čitanje i slušanje vodi se računa o međupredmetnoj korelaciji, povezanosti sa strukom, uzrastu učenika i njihovim interesovanjima i željama jer će na taj način izbor teksta biti podsticajan i motivirajući.</p> <p>Učenici reaguju na slušane i pročitane sadržaje davanjem kratkih ili nešto dužih odgovora, uočavanjem određenih informacija/glavne misli/detalja, prepoznavanjem teme/konteksta, predviđanjem sadržaja,</p>	

<p>utvrđivanjem implicitnog značenja, rješavanjem raznih tipova zadataka, razumijevanjem o čemu se radi na osnovu riječi, ilustracija, naslova, podnaslova, poznate tematike itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-2.1.2.</p>	
<p>A.I.2. Analizira i povezuje srednje složene jezičke strukture i zakonitosti u tekstu srednje dužine prilikom slušanja i čitanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) i zaključuje o pravilima njihove tvorbe/upotrebe. • Upotrebljava ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) u kontekstu. • Kreira vlastite primjere za upotrebu ciljnih jezičkih struktura i zakonitosti.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.1 SJZ-2.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Svrha nije analiza jezika samog po sebi, nego zaključivanje o upotrebi jezičkih struktura i izvođenje zaključaka zasnovanih na indukciji a konačni cilj jeste pragmatika, odnosno upotreba tih jezičkih struktura i zakonitosti. Potrebno je posebno obratiti pažnju na postepenost uvođenja jezičkih sadržaja. Jezički sadržaji se postepeno uvode u srednjoj školi od poznatih k nepoznatim. Učenici sami pokušavaju identificirati ciljne sadržaje uz manju pomoć i usmjeravanje nastavnika. Na osnovu dovoljnog broja ciljnih struktura učenici zaključuju o upotrebi/tvorbi tih jezičkih struktura a potom u samom kontekstu upotrebljavaju te iste strukture i konstruišu vlastite primjere ciljnih struktura. Prilikom analize jezičkih struktura i zakonitosti voditi se induktivnim zaključivanjem. Uloga nastavnika je da usmjeri učenika i da im pomaže ako im je pomoć potrebna.</p> <p>Na osnovu konteksta, odnosno dovoljnog broja relevantnih primjera učenici identifikuju ciljnu jezičku strukturu i/ili zakonitost, zaključuju o upotrebi tih jezičkih struktura i zakonitosti i upotrebljavaju ih ispravno u kontekstu.</p>	
<p>A.I.3. Povezuje i primjenjuje ortoepska pravila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Primjenjuje intonaciju, akcenat, ritam i neverbalnu komunikaciju u različitim formalnim i neformalnim govornim situacijama. • Provjerava izgovor i akcenat ciljanih riječi primjenjujući fonemsku transkripciju i pravilno ih izgovara i akcentira. • Čita razgovijetno uz pravilnu artikulaciju, akcentualizaciju i intonaciju. • Prepoznaje mjesto akcenata u izolovanim riječima i rečenicama prilikom slušanja. • Povezuje razliku između zvučnih i bezvučnih suglasnika s pravilnim izgovorom.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-2.2.3 SJZ-3.1.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Ortoepija je izuzetno važna u engleskom jeziku jer pravilan izgovor je jedan od osnovnih preduslova nesmetane usmene komunikacije, koja je cilj učenja i podučavanja jezika. Posebnu pažnju je nužno obratiti glasovima koji ne postoje u b/h/s jeziku te iste prepoznati i pravilno izgovoriti. Također, potrebno je primjenjivati i ostala fonetsko-fonološka obilježja kao što su akcenat, ritam i intonacija. Izgovor nastavnika, kao i kvalitet i raznovrsnost snimljenog audiovizuelnog materijala veoma je značajan.</p> <p>S obzirom na to da komunikacija može biti verbalna i neverbalna, pored gore navedenih ortoepskih obilježja, učenici trebaju uskladiti i neverbalnu komunikaciju s porukom koju žele poslati. Neverbalna komunikacija uključuje gestikulaciju, mimiku, držanje tijela, kontakt očima (gledanje sagovornika u oči, izbjegavanje pogleda sagovornika), dodirivanje, prostorno ponašanje (korištenje svog i tuđeg prostora, udaljenost od sagovornika,</p>	

<p>raspored sjedenja) itd. Znakovi neverbalne komunikacije, kojih su govornici uglavnom nesvjesni, govore o emotivnom naboju, samopouzdanju, pokazivanju stava. Učenici se koriste odgovarajućom neverbalnom komunikacijom kako bi se postigla prirodnost i opuštenost, koje mogu da utječu na smanjenje inhibiranosti učenika prilikom usmenog izražavanja.</p>	
<p>A.I.4. Koristi se srednje složenim jezičkim strukturama u srednje dugom govoru o svakodnevnim poznatim temama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje pripremljeno i nepripremljeno izlaganje srednje dužine o poznatim temama u skladu s namjenom i publikom. • Povezuje vokabular i gramatičke strukture s temom. • Iznosi vlastito mišljenje uz objašnjenja važnijih dijelova i na osnovu dokaza.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Vještina govora je produktivna vještina i kao takva zahtijeva poseban angažman kako nastavnika tako i učenika. Integracija svih ostalih vještina dolazi do izražaja upravo prilikom govora. Da bi govorne vježbe bile uspješne posebnu pažnju treba posvetiti pripremi i planiranju govornih aktivnosti. Teme za planirani govor, naraciju, predavanje, prezentaciju i sl. treba da budu recentne, prikladne situaciji i namjeni govora. Također, učenicima treba dozvoliti izbor tema koje oni smatraju interesantnim, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Osim izbora teme, treba obratiti pažnju i na instrukcije. Učenicima treba dati jasne i precizne upute o onome što se od njih očekuje kao i optimalno vrijeme za razmišljanje i pripremu aktivnosti. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Govor sam po sebi jeste stresna aktivnost za većinu učenika i strah od greške je posebno izražen tokom te aktivnosti. Učenike ne bi trebalo prekidati tokom govorne aktivnosti nego diskretno bilježiti greške koje naprave i poslije govora ili neke od gore navedenih aktivnosti pružiti im povratnu informaciju te na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje. Povratna informacija treba, u skladu sa zadatkom, da uključuje informacije o tačnosti, tečnosti, izgovoru, koherentnosti, poznavanju teme, pravilnoj upotrebi leksike, gramatičkoj pravilnosti i strukturi rečenica.</p>	
<p>A.I.5. Učestvuje u srednje složenom razgovoru srednje dužine i poznate tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije u srednje dugom razgovoru poznate tematike. • Otpočinje, nastavlja i završava razgovor srednje dužine i poznate tematike. • Koristi se srednje složenim jezičkim strukturama u razgovoru. • Identificira različite komunikacijske situacije u smislu prepoznavanja formalnog i neformalnog obraćanja i primjereno reaguje na njih. • Reaguje i nalazi odgovor na osjećanja kao što su iznenađenje, radoznalost, radost, tuga, ravnodušnost.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kako bi se učenici osposobili za nesmetanu komunikaciju u svakodnevnim situacijama potrebno je posvetiti posebnu pažnju usmenoj interakciji. Treba naglasiti da u učionici nije jednostavno stvoriti preduslove komunikacijske situacije koju bismo mogli nazvati „autentičnom“. Takva aktivnost zahtijeva brižljive pripreme i motivisanost samih učesnika u komunikaciji. Dakle, od nastavnika se očekuje stvaranje pozitivne atmosfere u razredu, osjećaja međusobnog povjerenja i razumijevanja što je ključno za uspješnu realizaciju nastave. Ako</p>	

<p>su učenici zainteresovani za učenje to će ih dodatno motivisati za učenje engleskog jezika što se može postići i odabirom teme o kojoj će se govoriti, kao što su lične teme ili teme prema afinitetima učenika, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Aktivnosti mogu da uključuju: privatni i službeni telefonski razgovor, diskusiju, debatu, anketiranje, intervju, kvizove itd. Nastavnik treba da obrati pažnju i nadavanje preciznih i jasnih uputa o onome što se od učenika očekuje. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesi ma koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Da bi interakcija između učenika bila što bolja preporučuje se i uvrštavanje dramatizacije (<i>drama-based learning</i>) kao nastavne metode koja inkorporira ne samo govor, nego mimiku, pokret i druge moguće umjetničke izražaje. Time bi se stidljivi učenici uključili u performans a postepeno bi premašili vlastita ograničenja i navikli se na javno izvođenje što bi bila jedna od vještina koja je potrebna za cjeloživotno učenje. Osim toga, dramatizacija se može koristiti i za slabije učenike i one koji su nemotivisani jer se mogu uključiti u aktivnosti s malo teksta ili se mogu služiti mimikom ili pokretom. Dramatizacija pruža sigurno okruženje za učenje koje je motivirajuće, zanimljivo i privlačno za sve učenike podjednako ako im se daju prilagođene aktivnosti. Jedna od vrsta dramatizacije jeste i igranje uloga (<i>role-play</i>).</p>	
<p>A.I.6. Piše tekst o bliskim temama srednje dužine koristeći se srednje složenim jezičkim strukturama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piše srednje složen tekst srednje dužine o poznatim, činjeničnim ili zamišljenim temama od ličnog interesa, primjenjujući ortografska pravila. • Prenosi i organizuje informacije iz poznatih sadržaja i ličnog iskustva, prezentuje vlastito mišljenje. • Uključuje u tekst važne informacije, glavnu informaciju i pomoćne. • Koristi se pisanjem da prenese poruku, prepriča iskustvo, izrazi osjećanja i mišljenja.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2 SJZ-4.2.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnika i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.</p>	
<p>A.I.7. Razvija vlastiti proces pisanja i kreativno pisanje kod srednje složenog teksta srednje dužine i bliske tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planira strukturu, sadržaj i stil primjerenom namjeni, publici, formi i temi. • Planira i organizuje misli i ideje. • Organizuje tekst u odlomke i smisleno povezuje pojedine dijelove vodeći računa o koheziji teksta. • Pregleda, popravlja i uređuje svoj tekst.

Poveznice sa ZJNPP	SJZ-4.3.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.I.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p>	

Oblast: B/Međukulturna oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
B.I.1. Istražuje lingvističke i kulturne posebnosti društva i zajednica u anglofonim zemljama.	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje poznate i utjecajne ličnosti iz anglofonih kultura i poredi ih s poznatim i utjecajnim ličnostima u vlastitoj društvenoj sredini. • Razmatra sadržaje tekstova o anglofonim zemljama i uočava razloge zašto su karakteristična obilježja važna za kulture tih zemalja. • Istražuje jezički aspekt i otkriva kulturne vrijednosti sadržane u poslovicama, metaforama i idiomima. • Tumači ciljane riječi za čije značenje ne postoji prevodni ekvivalent na b/h/s jeziku.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.3.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kulturni sadržaji trebaju biti bliski interesovanjima i iskustvu učenika te im treba omogućiti poređenje s odgovarajućim sadržajima u vlastitoj kulturi.</p> <p>Potrebno je podsticati učenike na otvoren pristup učenju o drugim kulturama bez stereotipa i predrasuda. Aktivnosti i zadaci trebaju biti prilagođeni uzrastu učenika i usmjereni na pobuđivanje interesa za aktivnim učenjem o anglofonim kulturama. U tom kontekstu do izražaja treba doći spremnost učenika da poštuju drugog i drugačijeg i da na jednak način uvažavaju vrijednosti svoje i anglofonih kultura.</p> <p>Koristeći se IK tehnologijom moguće je osigurati međukulturno okruženje za učenje u kojem će učenici imati priliku za usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku.</p> <p>Govorne vježbe koje zahtijevaju simulaciju međukulturne komunikacijske situacije treba pažljivo osmisliti i osigurati kvalitetan audio/udiovizuelni materijal.</p>	

<p>Nastavnik zajedno s učenicima a primjereno njihovom uzrastu, sposobnostima i interesovanjima bira adekvatne književne tekstove na engleskom jeziku sa svrhom povećanja čitalačke pismenosti i produblivanja znanja o anglofonim kulturama. S druge strane, ovaj ishod omogućava snažnu međupredmetnu korelaciju s b/h/s jezikom i književnošću i viđenje djela južnoslavenskih pisaca iz drugog ugla. Osim analize književnih djela, izabrani naslovi se mogu obrađivati i kroz poređenje s njihovom filmskom ili pozorišnom adaptacijom pri čemu dolaze do izražaja različite vrste umjetnosti te njihova isprepletenost i prožimanje. Izabrani materijali mogu biti i turistički vodiči, novine i časopisi, sportski almanah (poznati klubovi, sportaši, sportski događaji), enciklopedija (dijelovi), muzički ili filmski zapisi itd.</p>	
<p>B.I.2. Objašnjava važnost poštivanja vlastite kulture i kultura drugih zemalja i prepoznaje značaj multikulturne interakcije i višejezičnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje kulturne specifičnosti anglofonih zemalja i poredi ih s vlastitim. • Prihvata kulturne različitosti bez predrasuda. • Objašnjava stav o postojanju jednakih prava za sve. • Vrijednosti drugih kultura mjeri univerzalnim vrijednostima bez predrasuda i omalovažavanja drugog i drugačijeg. • Prepoznaje mogućnosti koje pruža višejezičnost u uslovima globalizacije i susreta kultura.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-4.2.3</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.</p>	
<p>B.I.3. Objašnjava i primjenjuje način ponašanja i sporazumijevanja primjeren međukulturnim komunikacijskim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje norme kulturnog obraćanja u anglofonim zemljama na osnovu spoznaja o očekivanjima izvornog govornika u pogledu usmene i pisane komunikacije. • Primjenjuje norme ponašanja i sporazumijevanja u jednostavnoj simuliranoj i/ili stvarnoj međukulturnoj komunikacijskoj situaciji. • Uočava sličnosti i razlike te poredi norme kulturnog obraćanja između anglofonih kultura i vlastite kulture. • Primjenjuje komunikacijske obrasce vodeći računa o neverbalnoj komunikaciji.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-3.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.</p>	
<p>B.I.4. Čita književne tekstove primjerene uzrastu na engleskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razvija čitalačku pismenost kroz različite književne tekstove na engleskom jeziku. • Upoznaje se s kulturnim i historijskim činjenicama o anglofonim zemljama kroz tekstove koja čita. • Analizira i poredi književne tekstove na engleskom jeziku s djelima južnoslavenskih pisaca u smislu realizacije tema u određenoj kulturi koje mogu biti univerzalne (npr. ljubav, prijateljstvo, domovina) ili pak kulturno specifične (npr. američki san, rasizam, industrijska revolucija, kolonijalizam).
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-2.1.1 SJZ-2.3.1 SJZ-4.2.2</p>

Ključni sadržaji
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.
Preporuke za ostvarenje ishoda
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.I.1.

Oblast: C/Razvoj ličnosti i društvene interakcije	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.I.1. Primjenjuje (meta)kognitivne vještine i strategije.	<ul style="list-style-type: none"> • Odabire i primjenjuje strategije učenja engleskog jezika. • Odabire i upotrebljava mnemotehničke vještine pri usvajanju nastavnih sadržaja. • Upotrebljava jednojezički i dvojezički rječnik (štampani i elektronski) i kreira pojmovnik s listom idioma iz oblasti od vlastitog interesa/struke.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.2 SJZ-2.2.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Odgojno-obrazovni ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i Međukulturnoj oblasti. Prilikom ostvarivanja ishoda treba uzeti u obzir da se baziraju na općepoznatoj Bloomovoj taksonomiji, koja ljudske osobnosti i aktivnosti dijeli na tri područja: kognitivno, afektivno i psihomotoričko.</p> <p>Važan segment ove oblasti su strategije učenja kako metakognitivne tako i strategije učenja engleskog jezika. Tokom ostvarivanja ishoda, u skladu s nivoom znanja učenika, neophodno je kontinuirano nadograđivati dijapazon strategija koje učenici mogu upotrebljavati u nastavi engleskog jezika kao što su predviđanje, sažimanje, propitivanje, povezivanje sa znanjem b/h/s jezika i nekog drugog stranog jezika, identifikacija glavne ideje, vizuelizacija, grupisanje sadržaja, zajedničko pisanje, korištenje pripremljenih fraza i izraza, parafraziranje, pisanje po modelu, kreiranje složenica (<i>coinage</i>), korištenje poštapalica, izvođenje zaključaka itd. Mnemotehničke vještine se mogu upotrebljavati za npr. lakše i brže usvajanje vokabulara, liste nepravilnih glagola, gramatičkih pravila.</p> <p>Ova oblast, između ostalog, ima za cilj omogućiti učenicima kreativnu upotrebu engleskog jezika putem raznovrsnih aktivnosti koje će razvijati kreativnu i produktivnu kompetenciju. Namjera je da razvijanje inovativnosti i preduzetništva postane dijelom kulture školske zajednice u kojoj se svi osjećaju prihvaćeni i uključeni. Ostvarujući vezu s Međukulturnom oblasti, učenici se uključuju u realizaciju različitih (projektnih) aktivnosti kojim produbljuju svoje poznavanje kako anglofonih tako i vlastite kulture i tradicije. Aktivnosti se biraju u skladu s potrebama i interesima učenika a mogu uključivati npr. obilježavanje Međunarodnog dana stranih jezika, organizaciju Dana Šekspira, prezentacije muzičkih pravaca, kreiranje turističkog vodiča (po izboru učenika), kreiranje letka za zanimanje učenika itd. Na ovaj način postiže se bolja međupredmetna korelacija, koja je bitna za uspješno učenje i usvajanje međupredmetnih tema te pruža mogućnost za kreativno korištenje IKT-a. Kreativna i produktivna kompetencija i preduzetništvo mogu se razvijati i npr. izradom pozivnice, plakata, letka/afiše, brošure, reklame, snimanjem kratkog videa, izradom razrednog bloga, kreiranjem/prevođenjem (dijelova) web/FB stranice škole i sl. Prilikom ostvarivanja ishoda veoma bitna stavka jeste interakcija učenika s okruženjem u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Realizacija ishoda zahtijeva usmjerenje k aktivnostima koje imaju za cilj razvijanje saradnje, prijateljstva i zajedništva koji su neophodni za kvalitetan rad i koheziju unutar odjeljenja. Na taj način će se pored vanjske ponuditi i dovoljno unutrašnje motivacije za usvajanje nastavnih sadržaja a samim tim i olakšati ostvarivanje ishoda.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	

<p>C.I.2. Upotrebljava informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pronalazi informacije o nastavnim sadržajima u sigurnom digitalnom okruženju. • Povezuje informacije i sadržaje iz različitih izvora u smislene cjeline. • Kreira prezentacije o različitim sadržajima, koristeći se informacijama prikupljenim iz različitih izvora.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.2 SJZ-2.1.1 SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.I.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.I.3. Razvija kreativnost, preduzetništvo i društvenu interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje važnost podjele zaduženja, povjerenja i kreativnosti u zajedničkom radu. • Opisuje i daje primjere načina preduzetničkog djelovanja korištenjem znanja engleskog jezika. • Analizira sličnosti i razlike između sebe i svojih vršnjaka te procjenjuje utjecaj svojih riječi i ponašanja na osjećanja drugih. • Istražuje društvene teme u poznatom kontekstu i objašnjava važnost učešća u društvenim aktivnostima.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-3.3.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.I.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz sljedeće poveznice: KMP-1.1.1, KMP-1.1.2 i KMP-1.1.3.</p>	

2. razred /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Komunikacijsko-jezička oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.II.1. Analizira značenje srednje složenog dugog teksta prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Povezuje i analizira glavne ideje i važne detalje u slušanom i čitanom tekstu. • Identifikuje i objedinjava informacije bitne za razumijevanje suštine slušanog i čitanog teksta. • Predviđa dalju radnju i sažima sadržaj teksta prilikom slušanja i čitanja.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.1
Ključni sadržaji	
<p>Predložene teme: okoliš, posao, prijateljstvo, književnost, internet</p> <p>Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima i strukom/zanimanjem. Pored toga što će stalno proširivati vokabular, naročito onaj koji se isključivo tiče struke određenog zanimanja, učenici će ponavljati ili učiti da upotrebljavaju: afikse, sinonime, antonime, homofone, homonime, složenice, frazne glagole, kolokacije, idiome te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.</p> <p>Gramatički sadržaji:</p> <p>Imenice: imenički sufiksi <i>-ness, -ship, -dom</i></p> <p>Pridjevi: složeni pridjevi, opisni pridjevi koji se odnose na date teme</p> <p>Glagoli:</p> <p>Sve forme u aktivu i pasivu i upotrebe sljedećih vremena: Past Perfect, <i>used to, be going to i will</i> (za izražavanje budućnosti), <i>may, might</i> za predviđanje budućnosti, <i>have something done</i> (forma i upotreba)</p> <p>Pomoćni glagoli: <i>be, have, do</i></p> <p>Modalni glagoli, forme i značenja: <i>have to, don't have to, must, mustn't, should, shouldn't</i></p> <p>Razne upotrebe glagola <i>get</i></p> <p>Prilozi, razne forme i značenja koja se odnose na date teme</p> <p>Gerund, najčešće upotrebe</p> <p>Infinitiv, najčešće upotrebe</p> <p>Rečenice:</p> <p><i>If sentences</i> (multi, prvi i drugi tip)</p> <p>Direktni i indirektni govor (tvrđnje, zapovijesti/molbe, pitanja), najbitnije</p> <p>Slaganje vremena, najbitnije</p> <p>Red riječi u rečenici, tipični red riječi u potvrdnoj, odričnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Prije slušanja/čitanja potrebno je upoznati učenike sa zadatkom i dati im upute da pročitaju pitanja ili urade neku drugu predradnju da bi znali šta je svrha slušanja/čitanja i na šta da obrate pažnju prilikom slušanja/čitanja. Također, prije čitanja preporučuje se učenike uputiti u temu tako da naslute o čemu će čitati na osnovu naslova, ilustracija, slika, ključnih riječi i sl. I prije slušanja učenici mogu razmisliti o temi koju će slušati, šta već znaju o temi, šta bi mogao biti sadržaj teksta, koje već poznate riječi bi se mogle naći u tekstu i sl. Upute koje se daju trebaju biti koncizne i odnositi se na čitanje/slušanje određenog tipa. U tom smislu važan je pravilan izbor jedne od četiri strategije slušanja/čitanja: slušanje/čitanje kako bi se shvatila suština i osnovna ideja, slušanje/čitanje koje ima za cilj pronaći određenu informaciju, intenzivno slušanje/čitanje i ekstenzivno slušanje/čitanje.</p> <p>Prilikom izbora sadržaja za čitanje i slušanje vodi se računa o međupredmetnoj korelaciji, povezanosti sa strukom ,uzrastu učenika i njihovim interesovanjima i željama jer će na taj način izbor teksta biti podsticajan i motivirajući.</p> <p>Učenici reaguju na slušane i pročitane sadržaje davanjem kratkih ili nešto dužih odgovora, uočavanjem određenih informacija/glavne misli/detalja, prepoznavanjem teme/konteksta, predviđanjem sadržaja, utvrđivanjem implicitnog značenja, rješavanjem raznih tipova zadataka, razumijevanjem o čemu se radi na osnovu riječi, ilustracija, naslova, podnaslova, poznate tematike itd.</p> <p>Napomena:</p> <p>Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-2.1.2.</p>	

<p>A.II.2. Analizira i povezuje srednje složene jezičke strukture i zakonitosti u dugom tekstu prilikom slušanja i čitanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) i zaključuje o pravilima njihove tvorbe/upotrebe. • Upotrebljava ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) u kontekstu. • Kreira vlastite primjere za upotrebu ciljnih jezičkih struktura i zakonitosti.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.1 SJZ-2.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.II.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Svrha nije analiza jezika samog po sebi, nego zaključivanje o upotrebi jezičkih struktura i izvođenje zaključaka zasnovanih na indukciji, a konačni cilj jest e pragmatika, odnosno upotreba tih jezičkih struktura i zakonitosti. Potrebno je posebno obratiti pažnju na postepenost uvođenja jezičkih sadržaja. Jezički sadržaji se postepeno uvode u srednjoj školi od poznatih k nepoznatim. Učenici sami pokušavaju identificirati ciljne sadržaje uz manju pomoć i usmjeravanje nastavnika. Na osnovu dovoljnog broja ciljnih struktura učenici zaključuju o upotrebi/ tvorbi tih jezičkih struktura a potom u samom kontekstu upotrebljavaju te iste strukture i konstruišu vlastite primjere ciljnih struktura. Prilikom analize jezičkih struktura i zakonitosti voditi se induktivnim zaključivanjem. Uloga nastavnika je da usmjeri učenik e i da im pomaže ako im je pomoć potrebna.</p> <p>Na osnovu konteksta, odnosno dovoljnog broja relevantnih primjera učenici identifikuju ciljnu jezičku strukturu i/ili zakonitost, zaključuju o upotrebi tih jezičkih struktura i zakonitosti i upotrebljavaju ih ispravno u kontekstu.</p>	
<p>A.II.3. Identifikuje i primjenjuje ortoepska pravila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mijenja intonaciju, akcenat, ritam i neverbalnu komunikaciju i prilagođava ih vrsti iskaza. • Provjerava izgovor i akcenat ciljanih riječi primjenjujući fonemsku transkripciju i pravilno ih izgovara i akcentira. • Čita tečno upotrebljavajući akcenat, ritam i intonaciju uz pravilnu artikulaciju. • Identifikuje intonaciju i akcenat i tumači njihove funkcije prilikom slušanja. • Razlikuje i identifikuje varijante engleskog jezika (npr. BrE vs. AmE).
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-2.2.3 SJZ-3.1.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.II.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Ortoepija je izuzetno važna u engleskom jeziku jer pravilan izgovor je jedna od osnovnih preduslova nesmetane usmene komunikacije, koja je cilj učenja i podučavanja jezika. Posebnu pažnju obratiti glasovima koji ne postoje u b/h/s jeziku te iste prepoznati i pravilno izgovoriti. Također, potrebno je primjenjivati i ostala fonetsko-fonološka obilježja kao što su akcenat, ritam i intonacija. Izgovor nastavnika, kao i kvalitet i raznovrsnost snimljenog audiovizuelnog materijala veoma je značajan. Osim toga, učenici uočavaju jezičke varijante engleskog jezika, kao što su BrE i AmE, i zaključuju o specifičnostima izgovora ovih varijanti. Za ostvarenje ovog elementa ishoda mogu se koristiti i pjesme po izboru učenika.</p> <p>S obzirom na to da komunikacija može biti verbalna i neverbalna, pored gore navedenih ortoepskih obilježja, učenici trebaju uskladiti i neverbalnu komunikaciju s porukom koju žele poslati. Neverbalna komunikacija uključuje gestikulaciju, mimiku, držanje tijela, kontakt očima (gledanje sagovornika u oči, izbjegavanje pogleda sagovornika), dodirivanje, prostorno ponašanje (korištenje svog i tuđeg prostora, udaljenost od sagovornika, raspored sjedenja) itd. Znakovi neverbalne komunikacije, kojih su govornici uglavnom nesvjesni, govore o emotivnom naboju, samopouzdanju, pokazivanju stava. Učenici se koriste odgovarajućom neverbalnom komunikacijom kako bi se postigla prirodnost i opuštenost, koje mogu da utječu na smanjenje inhibiranosti učenika prilikom usmenog izražavanja.</p>	

<p>A.II.4. Koristi se srednje složenim jezičkim strukturama u srednje dugom govoru o općim i poznatim temama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje pripremljeno i nepripremljeno izlaganje srednje dužine o jednostavnim konkretnim temama upotrebljavajući opise, pojedinosti i poređenja u skladu s namjenom i publikom. • Bira vokabular i gramatičke strukture s ciljem iznošenja vlastitih ideja. • Prepričava i opisuje događaj kao slijed dešavanja.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.II.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Vještina govora je produktivna vještina i kao takva zahtijeva poseban angažman kako nastavnika tako i učenika. Integracija svih ostalih vještina dolazi do izražaja upravo prilikom govora. Da bi govorne vježbe bile uspješne posebnu pažnju treba posvetiti pripremi i planiranju govornih aktivnosti. Teme za planirani govor, naraciju, predavanje, prezentaciju i sl. treba da budu recentne, prikladne situaciji i namjeni govora. Također, učenicima treba dozvoliti izbor tema koje oni smatraju interesantnim, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Osim izbora teme, treba obratiti pažnju i na instrukcije. Učenicima treba dati jasne i precizne upute o onome što se od njih očekuje kao i optimalno vrijeme za razmišljanje i pripremu aktivnosti. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Govor sam po sebi jeste stresna aktivnost za većinu učenika i strah od greške je posebno izražen tokom te aktivnosti. Učenike ne bi trebalo prekidati tokom govorne aktivnosti nego diskretno bilježiti greške koje naprave i poslije govora ili neke od gore navedenih aktivnosti pružiti im povratnu informaciju te na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje. Povratna informacija treba, u skladu sa zadatkom, da uključuje informacije o tačnosti, tečnosti, izgovoru, koherentnosti, poznavanju teme, pravilnoj upotrebi leksike, gramatičkoj pravilnosti i strukturi rečenica.</p>	
<p>A.II.5. Učestvuje u srednje složenom razgovoru srednje dužine poznate i nepoznate tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije u srednje dugom razgovoru poznate i nepoznate tematike. • Otpočinje, nastavlja i završava razgovor srednje dužine poznate i nepoznate tematike. • Učestvuje u spontanima razgovorima srednje dužine i složenosti, daje kratke komentare na mišljenja sagovornika, upoređuje i suprotstavlja alternative. • Koristi se odgovarajućim frazama s ciljem pokazivanja interesa za razgovor.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2 SJZ-3.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.II.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kako bi se učenici osposobili za nesmetanu komunikaciju u svakodnevnim situacijama potrebno je posvetiti posebnu pažnju usmenoj interakciji. Treba naglasiti da u učionici nije jednostavno stvoriti preduslove komunikacijske situacije koju bismo mogli nazvati „autentičnom“. Takva aktivnost zahtijeva brižljive pripreme i motivisanost samih učesnika u komunikaciji. Dakle, od nastavnika se očekuje stvaranje pozitivne atmosfere u razredu, osjećaja međusobnog povjerenja i razumijevanja što je ključno za uspješnu realizaciju nastave. Ako su učenici zainteresovani za učenje to će ih dodatno motivisati za učenje engleskog jezika što se može postići i odabirom teme o kojoj će se govoriti, kao što su lične teme ili teme prema afinitetima učenika, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Aktivnosti mogu da uključuju: privatni i službeni telefonski razgovor, diskusiju, debatu, anketiranje, intervju, kvizove itd. Nastavnik treba da obrati pažnju i na davanje preciznih i jasnih uputa o onome što se od učenika očekuje. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi</p>	

<p>izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Da bi interakcija između učenika bila što bolja preporučuje se i uvrštavanje dramatizacije (<i>drama-based learning</i>) kao nastavne metode koja inkorporira ne samo govor, nego mimiku, pokret i druge moguće umjetničke izražaje. Time bi se stidljivi učenici uključili u performans a postepeno bi premašili vlastita ograničenja i navikli se na javno izvođenje što bi bila jedna od vještina koja je potrebna za cjeloživotno učenje. Osim toga, dramatizacija se može koristiti i za slabije učenike i one koji su nemotivisani jer se mogu uključiti u aktivnosti s malo teksta ili se mogu služiti mimikom ili pokretom. Dramatizacija pruža sigurno okruženje za učenje koje je motivirajuće, zanimljivo i privlačno za sve učenike podjednako ako im se daju prilagođene aktivnosti. Jedna od vrsta dramatizacije jeste i igranje uloga (<i>role-play</i>).</p>	
<p>A.II.6. Piše tekst srednje dužine koristeći se srednje složenim jezičkim strukturama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piše srednje složene narativne i deskriptivne tekstove srednje dužine, primjenjujući ortografska pravila. • Opisuje nepredvidljive situacije, stvarne i zamišljene događaje, osjećanja, vlastita i tuđa iskustva. • Prenosi i upoređuje elemente informacija iz različitih izvora. • Iskazuje vlastita uvjerenja i stavove.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2 SJZ-4.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.II.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnik i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.</p>	
<p>A.II.7. Razvija vlastiti proces pisanja i kreativno pisanje kod srednje složenog teksta srednje dužine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planira strukturu, sadržaj i stil primjereno namjeni, publici, formi i temi. • Planira i organizuje misli i ideje. • Organizuje tekst u odlomke i smisleno povezuje pojedine dijelove vodeći računa o koheziji teksta. • Pregleda, popravljaja i uređuje svoj tekst.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.II.1.</p>	

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.

Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.

U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnika i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.

Oblast: B/Međukulturna oblast

Ishod učenja	Razrada ishoda
B.II.1. Analizira lingvističke i kulturne posebnosti društva i zajednica u anglofonim zemljama.	<ul style="list-style-type: none"> • Daje primjere poznatih i utjecajnih ličnosti iz anglofonih kultura i poredi ih s poznatim i utjecajnim ličnostima u vlastitoj društvenoj sredini. • Analizira sadržaje tekstova o anglofonim zemljama i poredi ih s vlastitim okruženjem. • Uočava navike vršnjaka u anglofonim zemljama i poredi ih s vlastitim. • Tumači ciljane riječi za čije značenje ne postoji prevodni ekvivalent na b/h/s jeziku.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.3.1

Ključni sadržaji

Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Kulturni sadržaji trebaju biti bliski interesovanjima i iskustvu učenika te im treba omogućiti poređenje s odgovarajućim sadržajima u vlastitoj kulturi.

Potrebno je podsticati učenike na otvoren pristup učenju o drugim kulturama bez stereotipa i predrasuda. Aktivnosti i zadaci trebaju biti prilagođeni uzrastu učenika i usmjereni na pobuđivanje interesa za aktivnim učenjem o anglofonim kulturama. U tom kontekstu do izražaja treba doći spremnost učenika da poštuju drugog i drugačijeg i da na jednak način uvažavaju vrijednosti svoje i anglofonih kultura.

Koristeći se IK tehnologijom moguće je osigurati međukulturno okruženje za učenje u kojem će učenici imati priliku za usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku.

Govorne vježbe koje zahtijevaju simulaciju međukulturne komunikacijske situacije treba pažljivo osmisliti i osigurati kvalitetan audio/audiovizuelni materijal.

Nastavnik zajedno s učenicima a primjerenom njihovom uzrastu, sposobnostima i interesovanjima bira adekvatne književne tekstove na engleskom jeziku sa svrhom povećanja čitalačke pismenosti i produbljiivanja znanja o anglofonim kulturama. S druge strane, ovaj ishod omogućava snažnu međupredmetnu korelaciju s b/h/s jezikom i književnošću i viđenje djela južnoslavenskih pisaca iz drugog ugla. Osim analize književnih djela, izabrani

<p>naslovi se mogu obrađivati i kroz poređenje s njihovom filmskom ili pozorišnom adaptacijom pri čemu dolaze do izražaja različite vrste umjetnosti te njihova isprepletenost i prožimanje.</p> <p>Izabrani materijali mogu biti i turistički vodiči, novine i časopisi, sportski almanah (poznati klubovi, sportaši, sportski događaji), enciklopedija (dijelovi), muzički ili filmski zapisi itd.</p>	
<p>B.II.2. Istražuje stereotipe i predrasude u različitim kontekstima društvenog djelovanja, uključujući medije, i objašnjava multikulturnu interakciju i višejezičnost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Navodi primjere stereotipa i predrasuda o stanovnicima anglofonih zemalja i Bosne i Hercegovine. • Istražuje porijeklo stereotipa i predrasuda i postaje svjestan vlastitih stereotipa i predrasuda. • Uočava da je poznavanje jezika neraskidivo povezano s poznavanjem kulturnog konteksta u kojem se jezik koristi. • Objašnjava multikulturnu interakciju i višejezičnost i njihovu važnost u savremenom društvu i digitalnom okruženju.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-4.2.3
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.II.1.	
<p>B.II.3. Primjenjuje odgovarajući način ponašanja i sporazumijevanja u međukulturnim komunikacijskim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Objašnjava razlike kulturnog obraćanja između pripadnika anglofonih kultura i vlastite kulture. • Interpretira ponašanje drugog u skladu sa svrhom i značenjem obrazaca ponašanja njegove kulture. • Primjenjuje norme ponašanja i sporazumijevanja u simuliranoj i/ili stvarnoj međukulturnoj komunikacijskoj situaciji vodeći računa o primjerenosti tema i neverbalnoj komunikaciji. • Objašnjava važnost neverbalne komunikacije u međukulturnim susretima.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.2.2 SJZ-3.3.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.II.1.	
<p>B.II.4. Čita književne tekstove primjerene uzrastu na engleskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razvija čitalačku pismenost kroz različite književne tekstove na engleskom jeziku. • Upoznaje se s kulturnim i historijskim činjenicama o anglofonim zemljama kroz književne tekstove. • Analizira i poredi književne tekstove na engleskom jeziku s djelima južnoslavenskim pisaca u smislu realizacije tema u određenoj kulturi koje mogu biti univerzalne (npr. ljubav, prijateljstvo, domovina) ili pak kulturno specifične (npr. američki san, rasizam, industrijska revolucija, kolonijalizam). • Prepoznaje elemente društvene nejednakosti i nepravde kroz tekstove koji tretiraju tu temu i prepoznaje ih u društvenoj sredini anglofonih zemalja i u vlastitoj sredini.

Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.1.1 SJZ-2.3.1 SJZ-4.2.2
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.II.1.	

Oblast: C/Razvoj ličnosti i društvene interakcije	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.II.1. Primjenjuje (meta)kognitivne vještine i strategije.	<ul style="list-style-type: none"> • Prilagođava strategije učenja engleskog jezika svojim sposobnostima. • Koristi asocijativno i divergentno razmišljanje u pronalaženju novih rješenja. • Upotrebljava jednojezički i dvojezički rječnik (štampani i elektronski) i kreira pojmovnik s listom sinonima iz oblasti od vlastitog interesa/struke.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.2 SJZ-2.2.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Odgojno-obrazovni ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i Međukulturnoj oblasti. Prilikom ostvarivanja ishoda treba uzeti u obzir da se baziraju na općepoznatoj Bloomovoj taksonomiji, koja ljudske osobnosti i aktivnosti dijeli na tri područja: kognitivno, afektivno i psihomotoričko.</p> <p>Važan segment ove oblasti su strategije učenja kako metakognitivne tako i strategije učenja engleskog jezika. Tokom ostvarivanja ishoda, u skladu s nivoom znanja učenika, neophodno je kontinuirano nadograđivati dijapazon strategija koje učenici mogu upotrebljavati u nastavi engleskog jezika kao što su predviđanje, sažimanje, propitivanje, povezivanje sa znanjem b/h/s jezika i nekog drugog stranog jezika, identifikacija glavne ideje, vizuelizacija, grupisanje sadržaja, zajedničko pisanje, korištenje pripremljenih fraza i izraza, parafraziranje, pisanje po modelu, kreiranje složenica (<i>coinage</i>), korištenje poštapalica, izvođenje zaključaka itd.</p> <p>Ova oblast, između ostalog, ima za cilj omogućiti učenicima kreativnu upotrebu engleskog jezika putem raznovrsnih aktivnosti koje će razvijati kreativnu i produktivnu kompetenciju. Namjera je da razvijanje inovativnosti i preduzetništva postane dijelom kulture školske zajednice u kojoj se svi osjećaju prihvaćeni i uključeni. Ostvarujući vezu s Međukulturnom oblasti, učenici se uključuju u realizaciju različitih (projektnih) aktivnosti kojim produbljuju svoje poznavanje kako anglofonih tako i vlastite kulture i tradicije. Aktivnosti se biraju u skladu s potrebama i interesima učenika a mogu uključivati npr. obilježavanje Međunarodnog dana stranih jezika, organizaciju Dana Šekspira, prezentacije muzičkih pravaca, kreiranje turističkog vodiča (po izboru učenika), kreiranje letka za zanimanje učenika itd. Na ovaj način postiže se bolja međupredmetna korelacija, koja je bitna za uspješno učenje i usvajanje međupredmetnih tema te pruža mogućnost za kreativno korištenje IKT-a.</p> <p>Kreativna i produktivna kompetencija i preduzetništvo mogu se razvijati i npr. izradom pozivnice, plakata, letka/afiše, brošure, reklame, snimanjem kratkog videa, izradom razrednog bloga, kreiranjem/prevođenjem (dijelova) web/FB stranice škole i slično.</p> <p>Prilikom ostvarivanja ishoda veoma bitna stavka jeste interakcija učenika s okruženjem u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Realizacija ishoda zahtijeva usmjerenje k aktivnostima koje imaju za cilj razvijanje saradnje, prijateljstva i zajedništva koji su neophodni za kvalitetan rad i koheziju unutar odjeljenja. Na taj način će se pored vanjske ponuditi i dovoljno unutrašnje motivacije za usvajanje nastavnih sadržaja a samim tim i olakšati ostvarivanje ishoda.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	

<p>C.II.2. Upotrebljava informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikuje pronađene informacije o nastavnim sadržajima koristeći se IKT alatima. • Istražuje pojedinačno ili u timu informacije i sadržaje iz različitih izvora i koristi svoje i ideje tima u odabiru i zaključivanju. • Kreira prezentacije o različitim sadržajima, koristeći se informacijama prikupljenim iz različitih izvora.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.2 SJZ-2.1.1 SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.II.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.II.3. Razvija kreativnost, preduzetništvo i društvenu interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaje aktivnosti u kojima zajednički rad podstiče kreativnost. • Istražuje načine preduzetničkog djelovanja korištenjem znanja engleskog jezika. • Analizira važnost altruizma i empatije i njihove uloge u međuljudskim odnosima. • Istražuje društvene teme u poznatom kontekstu i donosi zaključke o važnosti učešća u društvenim aktivnostima.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-3.3.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.II.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz sljedeće poveznice: KMP-1.1.1, KMP-1.1.2 i KMP-1.1.3.</p>	

3. razred /70 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Komunikacijsko-jezička oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.III.1. Zaključuje o značenju složenog dugog teksta prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Povezuje sadržaj slušanog i čitanog teksta s vlastitim iskustvom. • Oblikuje mišljenje i zauzima stavove o slušanom i čitanom tekstu. • Izvodi zaključke o uzročno-posljedičnim vezama na osnovu slušanog i čitanog teksta.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.1
Ključni sadržaji	
<p>Predložene teme: osobnost i fizički izgled, putovanje i prevoz, život u gradu, ishrana, cjeloživotno učenje</p> <p>Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima i strukom/zanimanjem. Pored toga što će stalno proširivati vokabular, naročito onaj koji se isključivo tiče struke određenog zanimanja, učenici će ponavljati ili učiti da upotrebljavaju: afikse, sinonime, antonime, homofone, homonime, složenice, frazne glagole, kolokacije, idiome te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.</p> <p>Gramatički sadržaji:</p> <p>Imenice: imenički sufiksi <i>-or, -er, -ist, -ian</i></p> <p>Pridjevi: Ekstremni pridjevi, opisni pridjevi koji se odnose na date teme, sinonimi i djelimični sinonimi, prefiksi <i>over-, pre-, re-, under-</i></p> <p>Glagoli: Sve forme u aktivu i pasivu i upotrebe sljedećih vremena: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Continuous, Future Perfect, Present Simple (za izražavanje budućnosti), Present Continuous (za izražavanje budućnosti), <i>be going to</i> forma i <i>will</i> za izražavanje budućnosti, <i>used to, would</i> Pomoćni glagoli: <i>be, have, do</i> Modalni glagoli za obaveze, zabrane, savjete i dozvole, forma i značenje: <i>have to, don't have to, must, mustn't, can, can't, should, shouldn't, ought to, had better</i> Glagoli stanja i zbivanja</p> <p>Prilozi, prilozi za učestalost, razne forme i značenja koja se odnose na date teme</p> <p>Prijedlozi koji se odnose na date teme</p> <p>Rečenice: <i>If sentences</i> (nulti, prvi, drugi i treći tip), uzročne rečenice</p> <p>Red riječi u rečenici: tipični red riječi u potvrdnoj, odričnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Prije slušanja/čitanja potrebno je upoznati učenike sa zadatkom i dati im upute da pročitaju pitanja ili urade neku drugu predradnju da bi znali šta je svrha slušanja/čitanja i na šta da obrate pažnju prilikom slušanja/čitanja. Također, prije čitanja preporučuje se učenike uputiti u temu tako da naslute o čemu će čitati na osnovu naslova, ilustracija, slika, ključnih riječi i sl. I prije slušanja učenici mogu razmisliti o temi koju će slušati, šta već znaju o temi, šta bi mogao biti sadržaj teksta, koje već poznate riječi bi se mogle naći u tekstu i sl. Upute koje se daju trebaju biti koncizne i odnositi se na čitanje/slušanje određenog tipa. U tom smislu važan je pravilan izbor jedne od četiri strategije slušanja/čitanja: slušanje/čitanje kako bi se shvatila suština i osnovna ideja, slušanje/čitanje koje ima za cilj pronaći određenu informaciju, intenzivno slušanje/čitanje i ekstenzivno slušanje/čitanje.</p> <p>Prilikom izbora sadržaja za čitanje i slušanje vodi se računa o međupredmetnoj korelaciji, povezanosti sa strukom, uzrastu učenika i njihovim interesovanjima i željama jer će na taj način izbor teksta biti podsticajan i motivirajući.</p> <p>Učenici reaguju na slušane i pročitane sadržaje davanjem kratkih ili nešto dužih odgovora, uočavanjem određenih informacija/glavne misli/detalja, prepoznavanjem teme/konteksta, predviđanjem sadržaja, utvrđivanjem implicitnog značenja, rješavanjem raznih tipova zadataka, razumijevanjem o čemu se radi na osnovu riječi, ilustracija, naslova, podnaslova, poznate tematike itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-2.1.2.</p>	

<p>A.III.2. Analizira i povezuje složene jezičke strukture i zakonitosti u dugom tekstu prilikom slušanja i čitanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) i zaključuje o pravilima njihove tvorbe/upotrebe. • Upotrebljava ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) u kontekstu. • Kreira vlastite primjere za upotrebu ciljnih jezičkih struktura i zakonitosti.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.1 SJZ-2.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Svrha nije analiza jezika samog po sebi, nego zaključivanje o upotrebi jezičkih struktura i izvođenje zaključaka zasnovanih na indukciji, a konačni cilj jest e pragmatika, odnosno upotreba tih jezičkih struktura i zakonitosti. Potrebno je posebno obratiti pažnju na postepenost uvođenja jezičkih sadržaja. Jezički sadržaji se postepeno uvode u srednjoj školi od poznatih k nepoznatim. Učenici sami pokušavaju identificirati ciljne sadržaje uz manju pomoć i usmjeravanje nastavnika. Na osnovu dovoljnog broja ciljnih struktura učenici zaključuju o upotrebi/ tvorbi tih jezičkih struktura a potom u samom kontekstu upotrebljavaju te iste strukture i konstruišu vlastite primjere ciljnih struktura. Prilikom analize jezičkih struktura i zakonitosti voditi se induktivnim zaključivanjem. Uloga nastavnika je da usmjeri učenika i da im pomaže ako im je pomoć potrebna.</p> <p>Na osnovu konteksta, odnosno dovoljnog broja relevantnih primjera učenici identifikuju ciljnu jezičku strukturu i/ili zakonitost, zaključuju o upotrebi tih jezičkih struktura i zakonitosti i upotrebljavaju ih ispravno u kontekstu.</p>	
<p>A.III.3. Analizira i primjenjuje ortoepska pravila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mijenja intonaciju, ritam i neverbalnu komunikaciju da bi promijenio vrstu iskaza i akcentuje riječi u rečenici u skladu s temom i/ili svrhom. • Provjerava izgovor i akcenat ciljanih riječi primjenjujući fonemsku transkripciju i pravilno ih izgovara i akcentira. • Čita izražajno i tečno upotrebljavajući akcenat, ritam i intonaciju uz pravilnu artikulaciju. • Izdvaja riječi u kojima akcenat mijenja vrstu riječi i/ili značenje. • Analizira specifičnosti izgovora varijanti engleskog jezika (npr. BrE vs. AmE). • Analizira ulogu intonacije sadržajnih i funkcijskih riječi u rečenicama.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-2.2.3 SJZ-3.1.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Ortoepija je izuzetno važna u engleskom jeziku jer pravilan izgovor je jedna od osnovnih preduslova nesmetane usmene komunikacije, koja je cilj učenja i podučavanja jezika. Posebnu pažnju obratiti glasovima koji ne postoje u b/h/s jeziku te iste prepoznati i pravilno izgovoriti. Također, potrebno je primjenjivati i ostala fonetsko-fonološka obilježja kao što su akcenat, ritam i intonacija. Izgovor nastavnika, kao i kvalitet i raznovrsnost snimljenog audiovizuelnog materijala veoma je značajan. Osim toga, učenici uočavaju jezičke varijante engleskog jezika, kao što su BrE i AmE, i zaključuju o specifičnostima izgovora ovih varijanti. Za ostvarenje ovog elementa ishoda mogu se koristiti i pjesme po izboru učenika.</p> <p>S obzirom na to da komunikacija može biti verbalna i neverbalna, pored gore navedenih ortoepskih obilježja, učenici trebaju uskladiti i neverbalnu komunikaciju s porukom koju žele poslati. Neverbalna komunikacija uključuje gestikulaciju, mimiku, držanje tijela, kontakt očima (gledanje sagovornika u oči, izbjegavanje pogleda sagovornika), dodirivanje, prostorno ponašanje (korištenje svog i tuđeg prostora, udaljenost od sagovornika, raspored sjedenja) itd. Znakovi neverbalne komunikacije, kojih su govornici uglavnom nesvjesni, govore o</p>	

emotivnom naboju, samopouzdanju, pokazivanju stava. Učenici se koriste odgovarajućom neverbalnom komunikacijom kako bi se postigla prirodnost i opuštenost, koje mogu da utječu na smanjenje inhibiranosti učenika prilikom usmenog izražavanja.	
A.III.4. Koristi se složenim jezičkim strukturama u dugom govoru o općim temama.	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje dugo, pripremljeno i nepripremljeno izlaganje o općim temama u skladu s namjenom i publikom. • Analizira i bira vokabular, gramatičke i sintaksičke strukture s ciljem iznošenja vlastitih uvjerenja. • Daje kritičke osvrtne o aktualnim temama, govori o utiscima i naglašava vlastiti značaj događaja i iskustva. • Izlaže i zastupa vlastite ideje i potkrepljuje ih odgovarajućim primjerima i dodatnim obrazloženjima.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-3.1.1 SJZ-3.2.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Vještina govora je produktivna vještina i kao takva zahtijeva poseban angažman kako nastavnika tako i učenika. Integracija svih ostalih vještina dolazi do izražaja upravo prilikom govora. Da bi govorne vježbe bile uspješne posebnu pažnju treba posvetiti pripremi i planiranju govornih aktivnosti. Teme za planirani govor, naraciju, predavanje, prezentaciju i sl. treba da budu recentne, prikladne situaciji i namjeni govora. Također, učenicima treba dozvoliti izbor tema koje oni smatraju interesantnim, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Osim izbora teme, treba obratiti pažnju i na instrukcije. Učenicima treba dati jasne i precizne upute o onome što se od njih očekuje kao i optimalno vrijeme za razmišljanje i pripremu aktivnosti. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Govor sam po sebi jeste stresna aktivnost za većinu učenika i strah od greške je posebno izražen tokom te aktivnosti. Učenike ne bi trebalo prekidati tokom govorne aktivnosti nego diskretno bilježiti greške koje naprave i poslije govora ili neke od gore navedenih aktivnosti pružiti im povratnu informaciju te na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje. Povratna informacija treba, u skladu sa zadatkom, da uključuje informacije o tačnosti, tečnosti, izgovoru, koherentnosti, poznavanju teme, pravilnoj upotrebi leksike, gramatičkoj pravilnosti i strukturi rečenica.</p>	
A.III.5. Učestvuje u dugom, srednje složenom, razgovoru poznate i nepoznate tematike.	<ul style="list-style-type: none"> • Razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije u dugom, srednje složenom razgovoru. • Otpočinje, nastavlja i završava dug, srednje složen razgovor. • Obrazlaže i zastupa svoje ideje i stavove, razmatra i uvažava drugačije stavove, iznosi hipoteze i odgovara na postavljene hipoteze sagovornika. • Diskutuje o poznatoj temi bez prethodne pripreme.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2 SJZ-3.2.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kako bi se učenici osposobili za nesmetanu komunikaciju u svakodnevnim situacijama potrebno je posvetiti posebnu pažnju usmenoj interakciji. Treba naglasiti da u učionici nije jednostavno stvoriti preduslove komunikacijske situacije koju bismo mogli nazvati „autentičnom“. Takva aktivnost zahtijeva brižljive pripreme i motivisanost samih učesnika u komunikaciji. Dakle, od nastavnika se očekuje stvaranje pozitivne atmosfere u razredu, osjećaja međusobnog povjerenja i razumijevanja što je ključno za uspješnu realizaciju nastave. Ako</p>	

su učenici zainteresovani za učenje to će ih dodatno motivisati za učenje engleskog jezika što se može postići i odabirom teme o kojoj će se govoriti, kao što su lične teme ili teme prema afinitetima učenika, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Aktivnosti mogu da uključuju: privatni i službeni telefonski razgovor, diskusiju, debatu, anketiranje, intervju, kvizove itd. Nastavnik treba da obrati pažnju i na davanje preciznih i jasnih uputa o onome što se od učenika očekuje. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesi ma koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.

Da bi interakcija između učenika bila što bolja preporučuje se i uvrštavanje dramatizacije (*drama-based learning*) kao nastavne metode koja inkorporira ne samo govor, nego mimiku, pokret i druge moguće umjetničke izražaje. Time bi se stidljivi učenici uključili u performans a postepeno bi premašili vlastita ograničenja i navikli se na javno izvođenje što bi bila jedna od vještina koja je potrebna za cjeloživotno učenje. Osim toga, dramatizacija se može koristiti i za slabije učenike i one koji su nemotivisani jer se mogu uključiti u aktivnosti s malo teksta ili se mogu služiti mimikom ili pokretom. Dramatizacija pruža sigurno okruženje za učenje koje je motivirajuće, zanimljivo i privlačno za sve učenike podjednako ako im se daju prilagođene aktivnosti. Jedna od vrsta dramatizacije jeste i igranje uloga (*role-play*).

<p>A.III.6. Piše dug tekst koristeći se srednje složenim jezičkim strukturama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piše različite vrste dugih, srednje složenih tekstova: narativne, deskriptivne, argumentativne, primjenjujući ortografska pravila. • Integriše, povezuje i klasifikuje informacije i argumente iz različitih izvora. • Analizira i komentariše vlastita i tuđa mišljenja. • Formuliše pretpostavke, obrazlaže svoje stavove, navodi različita stajališta i nosi se sa suprotstavljenim argumentima.
---	--

<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2 SJZ-4.2.1</p>
----------------------------------	---

Ključni sadržaji

Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.

Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.

U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnika i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.

Napomena:

Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.

<p>A.III.7. Razvija vlastiti proces pisanja i kreativno pisanje kod dugog srednje složenog teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planira strukturu, sadržaj i stil primjereno namjeni, publici, formi i temi. • Planira i organizuje misli i ideje. • Organizuje tekst u odlomke i smisleno povezuje pojedine dijelove vodeći računa o koheziji teksta. • Pregleda, popravlja i uređuje svoj tekst.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.III.1.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnika i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p>	

<p>Oblast: B/Međukulturna oblast</p>	
<p>Ishod učenja</p>	<p>Razrada ishoda</p>
<p>B.III.1. Zaključuje o kulturnim i jezičkim posebnostima društva i zajednica u anglofonim zemljama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zaključuje o doprinosu vlastite i anglofonih kultura u međunarodnom kontekstu. • Integriše sadržaje različitih tekstova o anglofonim zemljama i izvodi zaključke o kulturnim obilježjima poredeći ih s vlastitim. • Analizira jezički aspekt i otkriva kulturne vrijednosti sadržane u poslovicama, metaforama i idiomima i poredi ih s istim ili sličnim u b/h/s jeziku. • Prepoznaje utjecaj engleskog jezika na b/h/s jezik i tumači anglicizme u b/h/s jeziku.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-2.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kulturni sadržaji trebaju biti bliski interesovanjima i iskustvu učenika te im treba omogućiti poređenje s odgovarajućim sadržajima u vlastitoj kulturi.</p> <p>Potrebno je podsticati učenike na otvoren pristup učenju o drugim kulturama bez stereotipa i predrasuda. Aktivnosti i zadaci trebaju biti prilagođeni uzrastu učenika i usmjereni na pobuđivanje interesa za aktivnim</p>	

<p>učenjem o anglofonim kulturama. U tom kontekstu do izražaja treba doći spremnost učenika da poštuju drugog i drugačijeg i da na jednak način uvažavaju vrijednosti svoje i anglofonih kultura.</p> <p>Koristeći se IK tehnologijom moguće je osigurati međukulturno okruženje za učenje u kojem će učenici imati priliku za usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku.</p> <p>Govorne vježbe koje zahtijevaju simulaciju međukulturne komunikacijske situacije treba pažljivo osmisliti i osigurati kvalitetan audio/udiovizuelni materijal.</p> <p>Nastavnik zajedno s učenicima a primjereno njihovom uzrastu, sposobnostima i interesovanjima bira adekvatne književne tekstove na engleskom jeziku sa svrhom povećanja čitalačke pismenosti i produbljivanja znanja o anglofonim kulturama. S druge strane, ovaj ishod omogućava snažnu međupredmetnu korelaciju s b/h/s jezikom i književnošću i viđenje djela južnoslavenskih pisaca iz drugog ugla. Osim analize književnih djela, izabrani naslovi se mogu obrađivati i kroz poređenje s njihovom filmskom ili pozorišnom adaptacijom pri čemu dolaze do izražaja različite vrste umjetnosti te njihova isprepletenost i prožimanje.</p> <p>Izabrani materijali mogu biti i turistički vodiči, novine i časopisi, sportski almanah (poznati klubovi, sportaši, sportski događaji), enciklopedija (dijelovi), muzički ili filmski zapisi itd.</p>	
<p>B.III.2. Ukazuje na važnost jednakog poštivanja svih kultura i opasnosti stereotipa i predrasuda i predlaže strategije za njihovo prevazilaženje te analizira multikulturnu interakciju i višejezičnost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Procjenjuje opasnosti stereotipa i predrasuda na formiranje mišljenja o drugim kulturama. • Preispituje povezanost stereotipizacije s formiranjem predrasuda i postojanjem diskriminacije. • Kreira strategije za prevazilaženje stereotipa i predrasuda. • Analizira multikulturnu interakciju i višejezičnost u globalnoj komunikaciji i njihovu važnost u savremenom društvu i digitalnom okruženju.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-4.2.3</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.III.1.</p>	
<p>B.III.3. Analizira način ponašanja i sporazumijevanja u međukulturnim komunikacijskim situacijama i primjereno reaguje na poznate i nepoznate situacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poredi norme kulturnog obraćanja u anglofonim zemljama u formalnim i neformalnim situacijama. • Primjenjuje norme ponašanja i sporazumijevanja u simuliranoj i/ili stvarnoj međukulturnoj komunikacijskoj situaciji koja može imati poznati i nepoznati kontekst vodeći računa o neverbalnoj komunikaciji. • Razlikuje obrasce kulturnog i primjerenog obraćanja u anglofonim zemljama u odnosu na vlastitu sredinu. • Poredi pisani način komunikacije (putem društvenih mreža i sl.) vršnjaka u anglofonim kulturama i vlastitoj kulturi.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.2.2 SJZ-3.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.III.1.</p>	

<p>B.III.4. Čita književne tekstove primjerene uzrastu na engleskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razvija čitalačku pismenost kroz različite književne tekstove na engleskom jeziku. • Analizira kulturne i historijske činjenice o anglofonim zemljama kroz tekstove koja čita. • Procjenjuje i poredi književne tekstove na engleskom jeziku s djelima južnoslavenskih pisaca u smislu realizacije tema u određenoj kulturi koje mogu biti univerzalne (npr. ljubav, prijateljstvo, domovina) ili pak kulturno specifične (npr. američki san, rasizam, industrijska revolucija, kolonijalizam).
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-2.1.1 SJZ-2.3.1 SJZ-4.2.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.III.1.</p>	

<p>Oblast: C/Razvoj ličnosti i društvene interakcije</p>	
<p>Ishod učenja</p>	<p>Razrada ishoda</p>
<p>C.III.1. Primjenjuje (meta)kognitivne vještine i strategije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analizira strategije učenja engleskog jezika. • Koristi analogije i metafore pri iskazivanju stavova i mišljenja. • Upotrebljava jednojezički i dvojezički rječnik (štampani i elektronski) i kreira pojmovnik s listom antonima iz oblasti od vlastitog interesa/struke.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.2 SJZ-2.2.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Odgojno-obrazovni ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i Međukulturnoj oblasti. Prilikom ostvarivanja ishoda treba uzeti u obzir da se baziraju na općepoznatoj Bloomovoj taksonomiji koja, ljudske osobnosti i aktivnosti dijeli na tri područja: kognitivno, afektivno i psihomotoričko.</p> <p>Važan segment ove oblasti su strategije učenja kako metakognitivne tako i strategije učenja engleskog jezika. Tokom ostvarivanja ishoda, u skladu s nivoom znanja učenika, neophodno je kontinuirano nadograđivati dijapazon strategija koje učenici mogu upotrebljavati u nastavi engleskog jezika kao što su predviđanje, sažimanje, propitivanje, povezivanje sa znanjem b/h/s jezika i nekog drugog stranog jezika, identifikacija glavne ideje, vizuelizacija, grupisanje sadržaja, zajedničko pisanje, korištenje pripremljenih fraza i izraza, parafraziranje, pisanje po modelu, kreiranje složenica (<i>coinage</i>), korištenje poštapalica, izvođenje zaključaka itd.</p> <p>Ova oblast, između ostalog, ima za cilj omogućiti učenicima kreativnu upotrebu engleskog jezika putem raznovrsnih aktivnosti koje će razvijati kreativnu i produktivnu kompetenciju. Namjera je da razvijanje inovativnosti i preduzetništva postane dijelom kulture školske zajednice u kojoj se svi osjećaju prihvaćeni i uključeni. Ostvarujući vezu s Međukulturnom oblasti, učenici se uključuju u realizaciju različitih (projektnih) aktivnosti kojim produbljuju svoje poznavanje kako anglofonih tako i vlastite kulture i tradicije. Aktivnosti se biraju u skladu s potrebama i interesima učenika a mogu uključivati npr. obilježavanje Međunarodnog dana stranih jezika, organizaciju Dana Šekspira, prezentacije muzičkih pravaca, kreiranje turističkog vodiča (po izboru učenika), kreiranje letka za zanimanje učenika itd. Na ovaj način postiže se bolja međupredmetna korelacija, koja je bitna za uspješno učenje i usvajanje međupredmetnih tema te pruža mogućnost za kreativno korištenje IKT-a.</p> <p>Kreativna i produktivna kompetencija i preduzetništvo mogu se razvijati i npr. izradom pozivnice, plakata, letka/afiše, brošure, reklame, snimanjem kratkog videa, izradom razrednog bloga, kreiranjem/prevođenjem</p>	

<p>(dijelova) web/FB stranice škole i slično. Prilikom ostvarivanja ishoda veoma bitna stavka jeste interakcija učenika s okruženjem u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Realizacija ishoda zahtijeva usmjerenje k aktivnostima koje imaju za cilj razvijanje saradnje, prijateljstva i zajedništva koji su neophodni za kvalitetan rad i koheziju unutar odjeljenja. Na taj način će se pored vanjske ponuditi i dovoljno unutrašnje motivacije za usvajanje nastavnih sadržaja a samim tim i olakšati ostvarivanje ishoda.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.III.2. Upotrebljava informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odabire pronađene informacije koristeći se IKT alatima na osnovu zadatih kriterija. • Procjenjuje informacije i sadržaje iz različitih izvora i argumentuje svoje procjene. • Kreira prezentacije o različitim sadržajima, koristeći se informacijama prikupljenim iz različitih izvora.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.3.2 SJZ-2.1.1 SJZ-4.3.1
Ključni sadržaji	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.III.1.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.III.3. Razvija kreativnost, preduzetništvo i društvenu interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Donosi zaključke o važnosti individualne odgovornosti za funkcionisanje tima i postizanje cilja. • Uočava kako drugi utječu na njegovu kreativnost i obrnuto. • Procjenjuje vlastite potencijale za preduzetničko djelovanje i volju za preuzimanjem rizika. • Razvija vlastiti integritet i poštuje integritet drugih. • Raspravlja o aktuelnim društvenim temama i neizbježnosti promjena, zauzima stav i društveno je aktivan.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-3.3.2
Ključni sadržaji	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.III.1.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz sljedeće poveznice: KMP-1.1.1, KMP-1.1.2 i KMP-1.1.3.</p>	

4. razred /60 nastavnih sati godišnje/

Oblast: A/Komunikacijsko-jezička oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
A.IV.1. Kritički procjenjuje sadržaj složenog i vrlo složenog dugog teksta prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđuje i argumentima potkrepljuje značaj ideja i bitnih detalja u slušanom i čitanom tekstu. • Vrednuje različite informacije i sadržaje te preispituje prednosti i nedostatke. • Prikuplja i kombinuje dodatne informacije o sadržajima slušanog i čitanog teksta. • Pravi rezime sadržaja teksta komentarišući i kritički prosuđujući suprotna gledišta i glavne teme.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.1
Ključni sadržaji	
<p>Predložene teme: nauka, sport, umjetnost, budući lideri, svijet materijalizma</p> <p>Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima i strukom/zanimanjem. Pored toga što će stalno proširivati vokabular, naročito onaj koji se isključivo tiče struke određenog zanimanja, učenici će ponavljati ili učiti da upotrebljavaju: afikse, sinonime, antonime, homofone, homonime, složenice, frazne glagole, kolokacije, idiome te prevodne ekvivalente ključnih riječi uz poređenje s b/h/s jezikom i nekim drugim stranim jezikom.</p> <p>Gramatički sadržaji:</p> <p>Zamjenice: odnosne zamjenice (upotreba i struktura), neodređene zamjenice</p> <p>Pridjevi: Pridjevi sa sufiksom <i>-ing</i> i <i>-ed</i></p> <p>Glagoli: Sve forme u aktivu i pasivu i upotrebe narativnih vremena, sadašnjih i budućih vremena, modalnih glagola u prezentu i prošlom vremenu, sve forme i značenja: <i>can, could, may, might, shall, should, will, would, have to, must, ought to</i></p> <p>Participi (<i>-ing, -ed</i>), najčešće upotrebe</p> <p>Gerund, najčešće upotrebe</p> <p>Infinitiv, najčešće upotrebe</p> <p>Rečenice: <i>If sentences</i> (nulti, prvi, drugi i treći tip) Odnosne rečenice <i>I wish</i> i <i>If only</i> rečenice</p> <p>Direktni i indirektni govor (tvrdnje, zapovijesti/molbe, pitanja), najbitnije</p> <p>Slaganje vremena: izjave, naredbe/zahtjevi, pitanja, najbitnije</p> <p>Red riječi u rečenici: tipični red riječi u potvrdnoj, odričnoj, upitnoj i zapovjednoj rečenici</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Prije slušanja/čitanja potrebno je upoznati učenike sa zadatkom i dati im upute da pročitaju pitanja ili urade neku drugu predradnju da bi znali šta je svrha slušanja/čitanja i na šta da obrate pažnju prilikom slušanja/čitanja. Također, prije čitanja preporučuje se učenike uputiti u temu tako da naslute o čemu će čitati na osnovu naslova, ilustracija, slika, ključnih riječi i sl. I prije slušanja učenici mogu razmisliti o temi koju će slušati, šta već znaju o temi, šta bi mogao biti sadržaj teksta, koje već poznate riječi bi se mogle naći u tekstu i sl. Upute koje se daju trebaju biti koncizne i odnositi se na čitanje/slušanje određenog tipa. U tom smislu važan je pravilan izbor jedne od četiri strategije slušanja/čitanja: slušanje/čitanje kako bi se shvatila suština i osnovna ideja, slušanje/čitanje koje ima za cilj pronaći određenu informaciju, intenzivno slušanje/čitanje i ekstenzivno slušanje/čitanje.</p> <p>Prilikom izbora sadržaja za čitanje i slušanje vodi se računa o međupredmetnoj korelaciji, povezanosti sa strukom, uzrastu učenika i njihovim interesovanjima i željama jer će na taj način izbor teksta biti podsticajan i motivirajući.</p> <p>Učenici reaguju na slušane i pročitane sadržaje davanjem kratkih ili nešto dužih odgovora, uočavanjem određenih informacija/glavne misli/detalja, prepoznavanjem teme/konteksta, predviđanjem sadržaja, utvrđivanjem implicitnog značenja, rješavanjem raznih tipova zadataka, razumijevanjem o čemu se radi na osnovu riječi, ilustracija, naslova, podnaslova, poznate tematike itd.</p>	

Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-2.1.2.	
A.IV.2. Analizira i povezuje složene i vrlo složene jezičke strukture i zakonitosti u dugom tekstu prilikom slušanja i čitanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) i zaključuje o pravilima njihove tvorbe/upotrebe. • Upotrebljava ciljne jezičke strukture (leksiku, rečenice, gramatičke oblike) u kontekstu. • Kreira vlastite primjere za upotrebu ciljnih jezičkih struktura i zakonitosti.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.2.1 SJZ-2.2.2
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.IV.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Svrha nije analiza jezika samog po sebi, nego zaključivanje o upotrebi jezičkih struktura i izvođenje zaključaka zasnovanih na indukciji, a konačni cilj jest e pragmatika, odnosno upotreba tih jezičkih struktura i zakonitosti. Potrebno je posebno obratiti pažnju na postepenost uvođenja jezičkih sadržaja. Jezički sadržaji se postepeno uvode u srednjoj školi od poznatih k nepoznatim. Učenici sami pokušavaju identificirati ciljne sadržaje uz manju pomoć i usmjeravanje nastavnika. Na osnovu dovoljnog broja ciljnih struktura učenici zaključuju o upotrebi/tvorbi tih jezičkih struktura a potom u samom kontekstu upotrebljavaju te iste strukture i konstruišu vlastite primjere ciljnih struktura. Prilikom analize jezičkih struktura i zakonitosti voditi se induktivnim zaključivanjem. Uloga nastavnika je da usmjeri učenik e i da im pomaže ako im je pomoć potrebna. Na osnovu konteksta, odnosno dovoljnog broja relevantnih primjera učenici identifikuju ciljnu jezičku strukturu i/ili zakonitost, zaključuju o upotrebi tih jezičkih struktura i zakonitosti i upotrebljavaju ih ispravno u kontekstu.</p>	
A.IV.3. Zaključuje o upotrebi i primjenjuje ortoepska pravila.	<ul style="list-style-type: none"> • Prilagođava intonaciju, naglasak, ritam i neverbalnu komunikaciju raspoloženju u govornoj interakciji i vrsti iskaza. • Provjerava izgovor i akcenat ciljanih riječi primjenjujući fonemsku transkripciju i pravilno ih izgovara i akcentira. • Čita interpretativno upotrebljavajući akcenat, ritam i intonaciju održavajući emocionalnu obojenost napisanog. • Utvrđuje karakteristike tona i intonacije kojom govornik izražava emocije i/ili usmjerava komunikaciju. • Zaključuje o specifičnostima izgovora varijanti engleskog jezika (npr. BrE vs. AmE).
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.2.2 SJZ-2.2.3 SJZ-3.1.1
Ključni sadržaji	
Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.IV.1.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Ortoepija je izuzetno važna u engleskom jeziku jer pravilan izgovor je jedna od osnovnih predušlova nesmetane usmene komunikacije, koja je cilj učenja i podučavanja jezika. Posebnu pažnju obratiti glasovima koji ne postoje u b/h/s jeziku te iste prepoznati i pravilno izgovoriti. Također, potrebno je primjenjivati i ostala fonetsko-fonološka obilježja kao što su akcenat, ritam i intonacija. Izgovor nastavnika, kao i kvalitet i raznovrsnost snimljenog audiovizuelnog materijala veoma je značajan. Osim toga, učenici uočavaju jezičke varijante engleskog jezika, kao što su BrE i AmE, i zaključuju o specifičnostima izgovora ovih varijanti. Za ostvarenje ovog elementa ishoda mogu se koristiti i pjesme po izboru učenika.</p> <p>S obzirom na to da komunikacija može biti verbalna i neverbalna, pored gore navedenih ortoepskih obilježja, učenici trebaju uskladiti i neverbalnu komunikaciju poruci koju žele poslati. Neverbalna komunikacija uključuje</p>	

<p>gestikulaciju, mimiku, držanje tijela, kontakt očima (gledanje sagovornika u oči, izbjegavanje pogleda sagovornika), dodirivanje, prostorno ponašanje (korištenje svog i tuđeg prostora, udaljenost od sagovornika, raspored sjedenja) itd. Znakovi neverbalne komunikacije, kojih su govornici uglavnom nesvjesni, govore o emotivnom naboju, samopouzdanju, pokazivanju stava. Učenici se koriste odgovarajućom neverbalnom komunikacijom kako bi se postigla prirodnost i opuštenost, koje mogu da utječu na smanjenje inhibiranosti učenika prilikom usmenog izražavanja.</p>	
<p>A.IV.4. Koristi se složenim jezičkim strukturama u dugom govoru o konkretnim i apstraktnim temama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentuje pripremljeno i nepripremljeno izlaganje srednje dužine o konkretnim i apstraktnim temama u skladu s namjenom i publikom. • Kombinuje ciljni leksički fond, gramatičke i sintaksičke strukture u usmenom izlaganju. • Argumentovano iznosi svoje stavove. • Presentuje tematske oblasti, ističući ključne elemente i bitne detalje. • Preispituje različita stanovišta ukazujući na prednosti i mane različitih opcija.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-3.1.1 SJZ-3.2.1
Ključni sadržaji	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.IV.1.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Vještina govora je produktivna vještina i kao takva zahtijeva poseban angažman kako nastavnika tako i učenika. Integracija svih ostalih vještina dolazi do izražaja upravo prilikom govora. Da bi govorne vježbe bile uspješne posebnu pažnju treba posvetiti pripremi i planiranju govornih aktivnosti. Teme za planirani govor, naraciju, predavanje, prezentaciju i sl. treba da budu recentne, prikladne situaciji i namjeni govora. Također, učenicima treba dozvoliti izbor tema koje oni smatraju interesantnim, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Osim izbora teme, treba obratiti pažnju i na instrukcije. Učenicima treba dati jasne i precizne upute o onome što se od njih očekuje kao i optimalno vrijeme za razmišljanje i pripremu aktivnosti. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.</p> <p>Govor sam po sebi jeste stresna aktivnost za većinu učenika i strah od greške je posebno izražen tokom te aktivnosti. Učenike ne bi trebalo prekidati tokom govorne aktivnosti nego diskretno bilježiti greške koje naprave i poslije govora ili neke od gore navedenih aktivnosti pružiti im povratnu informaciju te na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje. Povratna informacija treba, u skladu sa zadatkom, da uključuje informacije o tačnosti, tečnosti, izgovoru, koherentnosti, poznavanju teme, pravilnoj upotrebi leksike, gramatičkoj pravilnosti i strukturi rečenica.</p>	
<p>A.IV.5. Učestvuje u planiranom i neplaniranom, srednje složenom i složenom dugom razgovoru poznate i nepoznate tematike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije u srednje dugom i srednje složenom razgovoru. • Otpočinje, nastavlja i završava srednje dug i srednje složen razgovor. • Učestvuje u srednje dugim spontanima razgovorima, daje komentare i reaguje na predložena rješenja izražavajući precizno (ne)slaganje. • Prati srednje složenu raspravu izdvajajući argumente za i protiv nekog gledišta. • Argumentovano diskutuje o svojim stavovima na osnovu valjanih dokaza. • Kritički procjenjuje mišljenje drugih i povezuje svoj govor s idejama sagovornika naglašavajući ono što je za njega bitno.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2 SJZ-3.2.1
Ključni sadržaji	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.IV.1.</p>	

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Kako bi se učenici osposobili za nesmetanu komunikaciju u svakodnevnim situacijama potrebno je posvetiti posebnu pažnju usmenoj interakciji. Treba naglasiti da u učionici nije jednostavno stvoriti preduslove komunikacijske situacije koju bismo mogli nazvati „autentičnom“. Takva aktivnost zahtijeva brižljive pripreme i motivisanost samih učesnika u komunikaciji. Dakle, od nastavnika se očekuje stvaranje pozitivne atmosfere u razredu, osjećaja međusobnog povjerenja i razumijevanja što je ključno za uspješnu realizaciju nastave. Ako su učenici zainteresovani za učenje to će ih dodatno motivisati za učenje engleskog jezika što se može postići i odabirom teme o kojoj će se govoriti, kao što su lične teme ili teme prema afinitetima učenika, vodeći računa o povezanosti sa strukom. Aktivnosti mogu da uključuju: privatni i službeni telefonski razgovor, diskusiju, debatu, anketiranje, intervju, kvizove itd. Nastavnik treba da obrati pažnju i na davanje preciznih i jasnih uputa o onome što se od učenika očekuje. Preporučuje se dosljedna primjena metode modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesi ma koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio.

Da bi interakcija između učenika bila što bolja preporučuje se i uvrštavanje dramatizacije (*drama-based learning*) kao nastavne metode koja inkorporira ne samo govor, nego mimiku, pokret i druge moguće umjetničke izražaje. Time bi se stidljivi učenici uključili u performans a postepeno bi premašili vlastita ograničenja i navikli se na javno izvođenje što bi bila jedna od vještina koja je potrebna za cjeloživotno učenje. Osim toga, dramatizacija se može koristiti i za slabije učenike i one koji su nemotivisani jer se mogu uključiti u aktivnosti s malo teksta ili se mogu služiti i mimikom ili pokretom. Dramatizacija pruža sigurno okruženje za učenje koje je motivirajuće, zanimljivo i privlačno za sve učenike podjednako ako im se daju prilagođene aktivnosti. Jedna od vrsta dramatizacije jeste i igranje uloga (*role-play*).

<p>A.IV.6. Piše dug tekst koristeći se složenim jezičkim strukturama konkretnog i apstraktnog sadržaja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piše različite vrste tekstova srednje dužine i složenosti: narativne, deskriptivne i argumentativne, primjenjujući ortografska pravila. • Kombinuje konkretne i apstraktne sadržaje o ličnim i društvenim temama stvarajući originalan i maštovit izričaj. • Preispituje i kritički prosuđuje suprotstavljena stajališta, njihove prednosti i nedostatke, razloge za i protiv. • Kombinuje srednje bogat leksički fond iz različitih oblasti i upotrebljava različite formulacije bez ponavljanja.
--	---

Poveznice sa ZJNPP

SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2 SJZ-4.2.1

Ključni sadržaji

Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.IV.1.

Preporuke za ostvarenje ishoda

Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.

Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.

Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.

U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnika i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju

<p>čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedeni poveznica ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.1.</p>	
<p>A.IV.7. Razvija vlastiti proces pisanja i kreativno pisanje kod dugog složenog teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planira strukturu, sadržaj i stil primjereno namjeni, publici, formi i temi. • Planira i organizuje misli i ideje. • Organizuje tekst u odlomke i smisleno povezuje pojedine dijelove vodeći računa o koheziji teksta. • Pregleda, popravlja i uređuje svoj tekst.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-4.3.1
Ključni sadržaji	
<p>Ključni sadržaji za ovaj ishod su identični ključnim sadržajima u ishodu A.IV.1.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Međukulturnoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Tekst za razliku od izolovanih rečenica ima svoju unutrašnju strukturu koja se posmatra kao cjelina i stoga se tako treba i tretirati u smislu povezivanja teksta, odnosno kohezije teksta. Kohezija unutar samog teksta se postiže upotrebom različitih jezičkih sredstava kao što su referencija, elipsa, leksička kohezija i veznička kohezija.</p> <p>Učenici pišu različite tekstove: narativne (pripovjedne) tekstove (npr. priču, vijest, pozivnicu, pismo, čestitku, obavijest, izvještaj, životopis, SMS/elektronsku poruku itd.) i deskriptivne (opisne) tekstove (npr. opis osobe, predmeta, prostora, prirode, opisuje radne zadatke, poslove u preduzeću, proizvodni proces ili usluge, koristi stručnu terminologiju itd.). Prilikom planiranja strukture, sadržaja i stila pisanja vodi se računa da tekst bude primjeren namjeni (u koje svrhe se piše tekst: informativne, edukativne, stručne, da zabavi čitaoca itd.), publici (jesu li čitaoci članovi porodice, vršnjaci, cjelokupna javnost, poslodavac itd.), formi (pismo, esej, izvještaj itd.), koja može uključivati i digitalne alate, te temi o kojoj se piše.</p> <p>U procesu razvijanja vještine pisanja nastavnik postepeno uvodi i koristi se mentorskim tekstovima, odnosno tekstovima koji služe kao model za pisanje koji učenici analiziraju i „čitaju ga kao pisci“. Na ovaj način učenici produbljuju svoje razumijevanje kvalitetnog pisanja i dobijaju inspiraciju i ideje kako na najbolji način pristupiti planiranju i pisanju vlastitog teksta. Prilikom čitanja mentorskih tekstova nastavnika i učenici obraćaju pažnju na piščevu vještinu pisanja – kako je organizovao tekst, čime se koristio u uvodnom dijelu da privuče pažnju čitaoca, kojim jezičkim strukturama se koristio, kakva je karakterizacija likova ili način argumentovanja stavova itd.</p>	
Oblast: B/Međukulturna oblast	
Ishod učenja	Razrada ishoda
<p>B.IV.1. Povezuje svoje spoznaje o kulturnim i jezičkim posebnostima društva i zajednica u anglofonim zemljama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vrednuje doprinos vlastite i anglofonih kultura u međunarodnom kontekstu. • Kritički procjenjuje sadržaje tekstova o anglofonim zemljama i dovodi ih u vezu s vlastitim spoznajama. • Argumentuje svoje stavove o kulturnim obilježjima bitnim za anglofone zemlje kao i za Bosnu i Hercegovinu. • Procjenjuje utjecaj engleskog jezika na b/h/s jezik.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.3.1
Ključni sadržaji	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije.</p> <p>Kulturni sadržaji trebaju biti bliski interesovanjima i iskustvu učenika te im treba omogućiti poređenje s odgovarajućim sadržajima u vlastitoj kulturi.</p> <p>Potrebno je podsticati učenike na otvoren pristup učenju o drugim kulturama bez stereotipa i predrasuda. Aktivnosti i zadaci trebaju biti prilagođeni uzrastu učenika i usmjereni na pobuđivanje interesa za aktivnim</p>	

<p>učenjem o anglofonim kulturama. U tom kontekstu do izražaja treba doći spremnost učenika da poštuju drugog i drugačijeg i da na jednak način uvažavaju vrijednosti svoje i anglofonih kultura.</p> <p>Koristeći se IK tehnologijom moguće je osigurati međukulturno okruženje za učenje u kojem će učenici imati priliku za usmenu i pisanu komunikaciju na engleskom jeziku.</p> <p>Govorne vježbe koje zahtijevaju simulaciju međukulturne komunikacijske situacije treba pažljivo osmisлити i osigurati kvalitetan audio/udiovizuelni materijal.</p> <p>Nastavnik zajedno s učenicima a primjereno njihovom uzrastu, sposobnostima i interesovanjima bira adekvatne književne tekstove na engleskom jeziku sa svrhom povećanja čitalačke pismenosti i produbljivanja znanja o anglofonim kulturama. S druge strane, ovaj ishod omogućava snažnu međupredmetnu korelaciju s b/h/s jezikom i književnošću i viđenje djela južnoslavenskih pisaca iz drugog ugla. Osim analize književnih djela, izabrani naslovi se mogu obrađivati i kroz poređenje s njihovom filmskom ili pozorišnom adaptacijom pri čemu dolaze do izražaja različite vrste umjetnosti te njihova isprepletenost i prožimanje.</p> <p>Izabrani materijali mogu biti i turistički vodiči, novine i časopisi, sportski almanah (poznati klubovi, sportaši, sportski događaji), enciklopedija (dijelovi), muzički ili filmski zapisi itd.</p>	
<p>B.IV.2. Procjenjuje stereotipe i predrasude u različitim kontekstima društvenog djelovanja, uključujući medije, i predlaže strategije za njihovo prevazilaženje te procjenjuje multikulturnu interakciju i višejezičnost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izbjegava stereotipe kroz primjenu strategija za prevazilaženje stereotipa i predrasuda. • Argumentuje opasnosti predrasuda i stereotipa na formiranje mišljenja o drugim kulturama. • Izgrađuje svijest o neophodnosti vrednovanja kulture bez stereotipa, predrasuda i diskriminacije drugog i drugačijeg. • Preuzima odgovornost i preispituje vlastite stavove o drugom i drugačijem. • Procjenjuje multikulturnu interakciju i višejezičnost u globalnoj komunikaciji i njihovu važnost u savremenom društvu i digitalnom okruženju.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-4.2.3
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.IV.1.	
<p>B.IV.3. Bira odgovarajući način ponašanja i sporazumijevanja u međukulturnim komunikacijskim situacijama vodeći računa o nesporazumima koji mogu nastati između osoba različitih kultura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zaključuje o obrascima kulturnog sporazumijevanja u anglofonom sredini u odnosu na vlastitu sredinu. • Primjenjuje norme ponašanja i sporazumijevanja u složenoj simuliranoj i/ili stvarnoj međukulturnoj komunikacijskoj situaciji. • Procjenjuje međukulturne komunikacijske situacije s aspekta mogućeg nesporazuma i njegovog rješavanja. • Prepoznaje kulturno specifične reakcije pripadnika drugih kultura. • Procjenjuje utjecaj kulture na oblikovanje načina mišljenja i ponašanja te reaguje u skladu s procjenom prikladnog obraćanja i ponašanja s pripadnicima drugih kultura. • Argumentuje važnost neverbalnog aspekta međukulturne komunikacije.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.2.2 SJZ-3.3.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	

Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.IV.1.	
B.IV.4. Čita književne tekstove primjerene uzrastu na engleskom jeziku.	<ul style="list-style-type: none"> • Razvija čitalačku pismenost kroz različite književne tekstove na engleskom jeziku. • Zaključuje o kulturnim i historijskim činjenicama o anglofonim zemljama kroz književne tekstove koje čita. • Analizira i poredi književne tekstove na engleskom jeziku s djelima južnoslavenskog pisaca u smislu realizacije tema u određenoj kulturi koje mogu biti univerzalne (npr. ljubav, prijateljstvo, domovina) ili pak kulturno specifične (npr. američki san, rasizam, industrijska revolucija, kolonijalizam).
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-2.1.1 SJZ-2.3.1 SJZ-4.2.2
Ključni sadržaji	
Ishodi u Međukulturnoj oblasti ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda B.IV.1.	

Oblast: C/Razvoj ličnosti i društvene interakcije	
Ishod učenja	Razrada ishoda
C.IV.1. Primjenjuje (meta)kognitivne vještine i strategije.	<ul style="list-style-type: none"> • Procjenjuje uspješnost korištenja strategija učenja engleskog jezika. • Kombinuje različite strategije učenja u skladu sa zadatkom. • Upotrebljava jednojezički i dvojezički rječnik (štampani i elektronski) i kreira pojmovnik s listom fraznih glagola iz oblasti od vlastitog interesa/struke.
Poveznice sa ZJNPP	SJZ-1.1.2 SJZ-2.1.2 SJZ-2.2.1
Ključni sadržaji	
Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.	
Preporuke za ostvarenje ishoda	
<p>Odgojno-obrazovni ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se uporedo s ostvarivanjem ishoda u Komunikacijsko-jezičkoj oblasti i Međukulturnoj oblasti. Prilikom ostvarivanja ishoda treba uzeti u obzir da se baziraju na općepoznatoj Bloomovoj taksonomiji, koja ljudske osobnosti i aktivnosti dijeli na tri područja: kognitivno, afektivno i psihomotoričko.</p> <p>Važan segment ove oblasti su strategije učenja kako metakognitivne tako i strategije učenja engleskog jezika. Tokom ostvarivanja ishoda, u skladu s nivoom znanja učenika, neophodno je kontinuirano nadograđivati dijapazon strategija koje učenici mogu upotrebljavati u nastavi engleskog jezika kao što su predviđanje, sažimanje, propitivanje, povezivanje sa znanjem b/h/s jezika i nekog drugog stranog jezika, identifikacija glavne ideje, vizuelizacija, grupisanje sadržaja, zajedničko pisanje, korištenje pripremljenih fraza i izraza, parafraziranje, pisanje po modelu, kreiranje složenica (<i>coinage</i>), korištenje poštalice, izvođenje zaključaka itd.</p> <p>Ova oblast, između ostalog, ima za cilj omogućiti učenicima kreativnu upotrebu engleskog jezika putem raznovrsnih aktivnosti koje će razvijati kreativnu i produktivnu kompetenciju. Namjera je da razvijanje inovativnosti i preduzetništva postane dijelom kulture školske zajednice u kojoj se svi osjećaju prihvaćeni i uključeni. Ostvarujući vezu s Međukulturnom oblasti, učenici se uključuju u realizaciju različitih (projektnih)</p>	

<p>aktivnosti kojim produbljuju svoje poznavanje kako anglofonih tako i vlastite kulture i tradicije. Aktivnosti se biraju u skladu s potrebama i interesima učenika a mogu uključivati npr. obilježavanje Međunarodnog dana stranih jezika, organizaciju Dana Šekspira, prezentacije muzičkih pravaca, kreiranje turističkog vodiča (po izboru učenika), kreiranje letka za zanimanje učenika itd. Na ovaj način postiže se bolja međupredmetna korelacija, koja je bitna za uspješno učenje i usvajanje međupredmetnih tema te pruža mogućnost za kreativno korištenje IKT-a.</p> <p>Kreativna i produktivna kompetencija i preduzetništvo mogu se razvijati i npr. izradom pozivnice, plakata, letka/afiše, brošure, reklame, snimanjem kratkog videa, izradom razrednog bloga, kreiranjem/prevođenjem (dijelova) web/FB stranice škole i slično. Prilikom ostvarivanja ishoda veoma bitna stavka jeste interakcija učenika s okruženjem u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Realizacija ishoda zahtijeva usmjerenje k aktivnostima koje imaju za cilj razvijanje saradnje, prijateljstva i zajedništva koji su neophodni za kvalitetan rad i koheziju unutar odjeljenja. Na taj način će se pored vanjske ponuditi i dovoljno unutrašnje motivacije za usvajanje nastavnih sadržaja a samim tim i olakšati ostvarivanje ishoda.</p> <p>Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.IV.2. Upotrebljava informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema kriterije i analizira dobijene informacije korištenjem IKT alata za obradu informacija. • Upravlja informacijama i sadržajima iz različitih izvora i osmišljava ideje u stvaralačkom procesu. • Kreira prezentacije o različitim sadržajima, koristeći se informacijama prikupljenim iz različitih izvora. • Koristi se različitim digitalnim alatima da napiše prijavu, molbu, zahtjev, CV.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.2 SJZ-2.1.1 SJZ-4.3.1</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.IV.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz poveznicu SJZ-4.3.2.</p>	
<p>C.IV.3. Razvija kreativnost, preduzetništvo i društvenu interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruktivno saraduje u kreativnom radu i primjenjuje usvojene vještine i sposobnosti. • Kreira i predlaže plan za realizaciju izvodljive preduzetničke ideje korištenjem znanja engleskog jezika. • Preispituje situacije nedostatka altruizma i empatije te kreira načine za prevazilaženje uzroka koji su do toga doveli. • Procjenjuje značajne događaje i promjene te daje osvrte i prijedloge za unapređenje društvenog aktivizma.
<p>Poveznice sa ZJNPP</p>	<p>SJZ-1.3.1 SJZ-2.3.2 SJZ-3.3.2</p>
<p>Ključni sadržaji</p>	
<p>Ishodi u oblasti Razvoj ličnosti i društvene interakcije ostvaruju se istim ključnim sadržajima s pomoću kojih se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Komunikacijsko-jezičke oblasti.</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ishoda</p>	
<p>Preporuke za ostvarenje ovog odgojno-obrazovnog ishoda identične su preporukama za ostvarenje ishoda C.IV.1. Napomena: Pored naprijed navedenih poveznica ovaj ishod se može sagledati i kroz sljedeće poveznice: KMP-1.1.1, KMP-1.1.2 i KMP-1.1.3.</p>	

Učenje engleskog jezika omogućava učeniku da promišlja, zaključuje, surađuje, istražuje, ostvaruje svoj kreativni i stvaralački potencijal, te da se na različite načine služi engleskim jezikom, za šta mu se trebaju stvarati uslovi kako bi sve ono što nauči, reprodukuje i produkuje u školskom okruženju mogao da primijeni i u izvanškolskim okvirima. Na ovaj način bi se dokazalo da znanje nije samo sebi svrha, nego ono jedino ima smisla ako nađe svoju primjenu u autentičnim situacijama. Temeljni principi podučavanja engleskog jezika zasnovani su na ciljevima i ishodima učenja navedenog jezika, koji teže k tome da se učenik osamostali i postigne samoostvarenje.

U podučavanju i učenju engleskog jezika treba njegovati i podsticati višejezičnost, motivisati i skretati pažnju učenicima da su odgovorni za vlastito učenje i razvoj. Također je važno voditi računa o uzrastu učenika, njegovoj motivaciji za učenje engleskog jezika, kao i ulozi nastavnika u kreiranju podsticajnog okruženja za učenje.

Sadržaji i metodologija učenja i podučavanja biraju se pažljivo i usklađuju se s dobi učenika. U prvim godinama učenja stranog jezika treba usmjeriti pažnju na aktivnosti kojim je cilj da pobude i razviju motivaciju za učenje jer se jezik u ovom periodu uglavnom uči kroz igru, imitiranjem, ponavljanjem, a kasnije čitanjem i pisanjem. Rad u parovima i grupama uz smjenu različitih aktivnosti doprinosi dinamici sata i pažnji učenika. Nastavnik treba davati podršku učenicima koji su u adolescentnoj fazi prilikom usmenog izražavanja, ali i kod svih aspekata nastave u kojima su izloženi reakcijama drugih.

Motivacija u nastavi engleskog jezika se kod učenika veže za neke lične aspekte ili za aspekte koji se odnose na vanjske odrednice, kao što je postizanje dobrih rezultata. Motivaciju nastavnik može podsticati na ličnom primjeru, svojom pozitivnošću i raspoloženjem, a na osnovu čega nastaje opuštena, ugodna radna atmosfera, koja je preduslov za uspješan nastavni proces. Motivaciju podstiče i održava inovativan, raznovrstan pristup u osmišljavanju aktivnosti na satu, gdje je u fokusu učenik, koji je aktivan, koji analizira, istražuje, povezuje, upoređuje, tumači, donosi zaključke, procjenjuje, vrednuje. Nastavnik motiviše učenike i razvijanjem pozitivnih uvjerenja o uspješnosti u savladavanju engleskog jezika kod svakog pojedinog učenika. Ovo je izrazito bitno početkom puberteta jer je to period početka "svjesnijeg" učenja engleskog jezika, što stvara i strah od mogućih grešaka. Nastaju fonetsko-fonološke barijere, koje su sve zastupljenije s dolaskom tzv. "kritičnog perioda" u učenju engleskog jezika od puberteta pa nadalje.

Nastavnik kao moderator, pomagač, savjetnik u nastavi koja je usmjerena na učenika, je najvažnija karika u nastavnom procesu. On je taj koji motiviše učenika i održava motivaciju, koja je neizostavan element u uspješnom odgojno-obrazovnom procesu. Kada nastavnik pomaže učeniku onda se trudi da učenik nastavnom procesu pristupa s pozitivnim emocijama, bez straha, s motom "na greškama se uči", što ga oslobađa stresa, te stvara preduslov za opuštenu komunikaciju, koja je i cilj moderne metodike učenja i podučavanja stranih jezika. Nastavnik je taj koji procjenjuje granice između samostalne i vođene sposobnosti učenika (između onoga što učenik može sam učiniti i onoga što može učiniti vođen nastavnikom) te različitim metodama, aktivnostima podržava učenika na njegovom razvojnom putu kako bi se osamostalio. U osnovi je zahtjev za postupnim prenošenjem odgovornosti s nastavnika na

učenika. Kako bi ovaj proces bio što djelotvorniji potrebno je dosljedno primjenjivati metodu modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio. Takav koncept nastave podrazumijeva ne samo jezičke nego i izvanjezičke sadržaje, kao i različite metakognitivne, kognitivne i socijalne strategije učenja. Nastavnik se ne zadovoljava reprodukcijom, tj. ponavljanjem, jer takav kvalitet ostvarenog znanja ima efekta samo u učionici.

Kako bi učenici predviđenim tempom ostvarili odgojno-obrazovne ishode potrebna su i adekvatna nastavna sredstva. Nastavnicima engleskog jezika su na raspolaganju brojni i raznovrsni izvori znanja kako za njihove učenike tako i za njih same. Pored štampanih oblika na raspolaganju su i elektronske verzije udžbenika, radnih sveski, priručnika za nastavnike, rječnika, gramatika itd. U učenju i podučavanju stranih jezika važno je da se što više koriste autentični tekstovi, koji mogu biti u digitalnoj ili štampanoj formi, te multimedijски materijali iz više izvora, a koji su u skladu s principom primjerenosti. Ovisno o godini učenja i podučavanja tekstovi se razlikuju po dužini i složenosti. Broj riječi koji definiše dužinu teksta razlikuje se u receptivnim i produktivnim aktivnostima, što je predstavljeno u sljedećoj tabeli:

	SREDNJE DUG TEKST	DUG TEKST
SLUŠANJE I ČITANJE	300 – 500 riječi	više od 500 riječi
PISANJE	100 – 200 riječi (ovisno o vrsti teksta)	više od 200 riječi
GOVOR	monolog: 2 – 3½ minute interakcija: 2½ – 5 minuta	monolog: 3½ – 5 minuta interakcija: 5 – 8 minuta

Prema složenosti tekst može biti jednostavan, srednje složen, složen i vrlo složen. Pokazatelji određivanja složenosti teksta su kvantitativnost i kvalitativnost, kao i samo poznavanje teme i leksike teksta. Kvantitativnost je obilježje fokusirano na dužinu riječi, rečenica, njihovu frekventnost, formu. Kvalitativna obilježja se odnose na tip teksta, na stilske odrednice teksta, na njegove tehničke specifičnosti i sl. U kontekstu složenosti teksta, uzimajući kvantitativne i kvalitativne odrednice, značajnu ulogu ima nastavnik, koji vrši procjenu prema predznanju učenika i navedenim pokazateljima.

Nastavnik, kad god je to moguće, treba i učeniku da omogući učestvovanje u izboru materijala, koji su njemu zanimljivi, što aktivira učenika da samostalno istražuje i različite aspekte jezičkih i kulturnih obilježja anglofonih zemalja. Autentični tekstovi, a u višim razredima to su i književni tekstovi, omogućavaju učeniku da upozna, osjeti i djelomično “živi” jezik i kulturu izvornih govornika. S obzirom na to da je za učenje i podučavanje engleskog jezika važno upoznavanje i kulturnih sadržaja, neophodan je dodir s navedenim i izvan okvira učionice, što se omogućuje učešćem u projektima, ekskurzijama, programima mobilnosti, ili putem raznih aplikacija i programa za učenje stranih jezika, društvenih mreža, kao i različitim vrstama multimedijских sadržaja na engleskom jeziku. Međukulturni pristup u učenju i podučavanju

podrazumijeva razvoj međukulturne interakcije, koja podstiče prihvatanje kulturnih različitosti bez predrasuda i formiranje stava o neophodnosti poštivanja i uvažavanja vrijednosti svih kultura. Teme kroz koje se jačaju kulturno osjetljivi svjetonazori bazirane su na stvarnim situacijama i dilemama (razlike i sličnosti, preispitivanje vlastitih stereotipa i predrasuda, međukulturna komunikacija, rješavanje nesporazuma itd.).

Okruženje koje pozitivno utječe na proces učenja i podučavanja engleskog jezika jeste svijet savremenih tehnologija. Današnji učenici se svakodnevno koriste digitalnim alatima i neizostavni su element njihovog života, što se, također, može iskoristiti kao alat za uspješno učenje i podučavanje engleskog jezika (npr. eTwinning platforma), ali i kao novo okruženje, koje nije učionica, u kojoj se odvija formalni tip nastave.

Učenje i podučavanje engleskog jezika prilagođeno stvarnim potrebama učenika, zasnovano na inkluzivnosti, podrazumijeva korištenje principa individualizacije, personalizacije, kao i diferencijacije. Diferencijacija je princip koji u fokus stavlja učenika, njegove želje i preferencije. Metodologija i tehnika u radu s učenicima prilagođeni su grupi. Personalizirani pristup podrazumijeva učenika koji aktivno sudjeluje u procesu učenja i podučavanja. On kreira, realizuje, uređuje vlastiti proces učenja engleskog jezika. Metode rada, ciljevi rada variraju od učenika do učenika, s obzirom na to da ovakav princip rezultira najvišim stepenom znanja, tj. stvaralačkim ili kreativnim znanjem. Individualizacija podrazumijeva iste ciljeve za sve učenike, ali dinamika usvajanja sadržaja može varirati. Individualni pristup igra važnu ulogu u učenju i podučavanju u smislu rada s učenicima s posebnim obrazovnim potrebama ili teškoćama u razvoju i procesu učenja.

Da bi se postigao najbolji mogući efekat, savremena didaktika preporučuje komunikativni pristup, koji komunikaciju i kolaborativni rad stavlja u prvi plan pri čemu učenik svjesno povezuje jezičke strukture s njihovim komunikacijskim funkcijama u svakodnevnom komunikacijskim situacijama pri čemu se poštuje princip primjerenosti uzrastu. Integrisano učenje i podučavanje engleskog jezika podrazumijeva razvoj jezičkih vještina i izradu sadržaja koji nisu sastavni dio nastavnih sadržaja iz engleskog, ali se obrađuju na engleskom jeziku, npr. integracija web alata, aplikacija, multimedija itd. S tim u vezi je i projektno učenje zasnovano na iskustvenom učenju. Ono podrazumijeva timski rad i rad izvan učionice u kontekstu različitih tema i stvarnih problema (ekološka svijest, odlazak mladih iz BiH itd.). Kako grupni, tako je i rad u paru važan za kooperativno učenje koje može da ima za cilj i izradu projekata koji doprinose cjelokupnom razvoju učenika gdje je potrebno kombinovati metode i pristupe kako bi se na najbolji način podstaknula i održala motivacija učenika i iskoristila njihova mašta i inovativnost. Aktiviranje svih čula, povezivanje pokreta i govora, emocionalnog i fizičkog (dijalozi, dramatizacija, recitacija, pjesme itd.) zastupljeni su u dramskom odgoju gdje učenici imaju mogućnost da putem dramskih postupaka razvijaju svoje komunikacijske vještine, ali i kreativnost i samoizražavanje. Vrlo važan pristup u učenju i podučavanju engleskog jezika je kompetencijski pristup jer se temelji na operativnom znanju. Dakle, u fokusu je stavljanje engleskog jezika u funkciju u stvarnim situacijama (npr. telefonski razgovori, planiranje izlaska, kupovina itd.). Navedene metode se koriste u kombinaciji jer samo tako doprinose razvoju učenika i njegovom samoostvarenju u nastavi engleskog jezika.

F/VREDNOVANJE U PREDMETNOM KURIKULUMU

Vrednovanje omogućava kontinuirano praćenje ostvarivanja postavljenih ciljeva učenja i podučavanja i definisanih odgojno-obrazovnih ishoda. Također, putem vrednovanja nastavnik dobija informaciju o tome da li je njegov način podučavanja bio efikasan i uspješan, a učenik je informisan o postignućima i ostvarenju ishoda učenja iz pojedinih oblasti.

Vrednovanje se vrši s tri aspekta: vrednovanje naučenog, vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje.

Prvi aspekt (vrednovanje naučenog) je povezan sa sumativnim vrednovanjem, što podrazumijeva vrednovanje nivoa postignuća učenika tokom školske godine ili na samom kraju razreda. Vrednovanje jezičkih vještina se može vršiti integrisano ili odvojeno. Integrisano se vrši putem testova s određenom tematikom u kojima su zastupljeni zadaci čitanja, slušanja, pisanja i govora, a rezultat je jedna ocjena. Ukoliko vještine vrednujemo odvojeno, onda se radi test slušanja, koji rezultira jednom ocjenom ili test s fokusom na neku drugu jezičku vještinu. Izolovani sumativni gramatički testovi nisu realni pokazatelji razvijenosti učenikovih vještina, te je potrebno u nastavi engleskog jezika koristiti se testovima na osnovu kojih se može pratiti učenikov napredak i postignuće u razvijanju jezičkih vještina. Takvi testovi podrazumijevaju integrisan pristup vještinama, kao i gramatici i vokabularu. Vrednovanje putem navedenih testova se vrši nakon obrađene tematike ili nastavnih jedinica koje su srodne. Sumativno vrednovanje se vrši brojevanom ocjenom od jedan do pet.

Vrednovanje za učenje je povezano s formativnim vrednovanjem, koje je sastavni dio kontinuiranog praćenja učenja i podučavanja. Radi se o kvalitativnoj informaciji o procesu učenja i podučavanja, kako za nastavnika, tako i za učenika. Naime, formativno vrednovanje je planirani proces u kojem dokazi o tome šta učenici znaju, razumiju i mogu uraditi služe nastavnicima da prilagode svoje podučavanje i učenicima da prilagode svoj pristup učenju.

Nastavnik pažljivo prati rad i zalaganje učenika pri čemu posebno vodi računa o načinu na koji saopštava nedostatke i greške, jer povratna informacija treba da bude konstruktivna i motivacijska. Na ovaj način stvaraju se uslovi da učenici preuzmu odgovornost za svoje učenje, dublje shvate očekivanja u pogledu kvalitetnog rada, te da na taj način unaprijede svoj rad. Formativno vrednovanje može i ne mora rezultirati ocjenom.

Vrednovanje kao učenje je savremeni pristup učenju, čemu odgovara sintagma "cjeloživotnog učenja". Naime, učenika tokom školovanja treba osposobiti da sam uči, da promišlja, pamti, zaključuje, planira i organizuje svoje učenje. Takav vid učenja i podučavanja je moguće realizovati putem diskusije, anketa, ček lista, evaluacija i sl., a sve s ciljem da se podstakne učenik na samovrednovanje svog rada, na postavljanje ciljeva u učenju engleskog jezika, na svijesti o vlastitim snagama i slabostima u procesu učenja itd.

Samovrednovanje kao i vršnjačko vrednovanje može se primjenjivati prilikom aktivnosti pisanja ili govora, naravno uz skale za vrednovanje koje pripremi nastavnik.

Pored navedenog sumativnog i formativnog vrednovanja, postoji i dijagnostičko vrednovanje. To su testovi koji se daju na početku školske godine, kada je nastavniku potrebna informacija o stepenu postizanja ishoda u prethodnom razredu. Navedeni testovi su pomoć i informacija učeniku o eventualnim nedostacima i propustima u prethodnom period učenja engleskog jezika

i ne rezultiraju ocjenom. Također služi nastavniku kao smjernica za pripremanje i planiranje nastave u budućem radu.

Ispravno vrednovanje i ocjenjivanje treba da ispoštuje određene didaktičko-metodičke zahtjeve, a to su:

- mnogostrukost; vrednuju se i ocjenjuju znanje, vještine, stavovi, radne navike, interes za predmet, dakle, ocjenjuje se cjelokupan učenikov rad;
- ocjena treba da bude javna, te je zadatak nastavnika da je obrazloži i da pruži učeniku detaljnu povratnu informaciju koja će mu dati jasne smjernice za budući rad;
- kontinuiranost, ekonomičnost i primjena raznolikih dokimoloških pristupa vrednovanju i ocjenjivanju praćenjem rada u grupi, u paru, individualno.

U toku školske godine rade se 2 pismene zadaće (po 1 u svakom polugodištu) u svim razredima. Njihovo koncipiranje i sadržaj treba osmisliti tako da predstavljaju što obuhvatniji presjek relevantnih odgojno-obrazovnih ishoda i gradiva koje se s učenicima obrađivalo i uvježbavalo u proteklom periodu.

Radi uspješnijeg i objektivnijeg vrednovanja i ocjenjivanja, potrebne su češće i kraće provjere znanja i napredovanja učenika putem izrade testova, kontrolnih zadataka, diktata, pismenih vježbi, upitnika itd. (10 – 15 minuta), te 2 niza zadataka objektivnog tipa (po 1 u svakom polugodištu), uz prethodno jasno obrazložen cilj provjere, uvijek ukazujući učenicima na jače i slabije strane. Nastavnik na osnovu rezultata ove evaluacije prilagođava nastavu, vraća se unazad ako je potrebno, usporava tempo, produbljuje, proširuje, mijenja i diferencira strategije i pedagoške pristupe, dok učenik, sa svoje strane, u svakom trenutku zna vlastiti nivo postignuća i polazeći od njega, ulaže i pojačava napore potrebne da stigne do željenog cilja. Svako vrednovanje i ocjenjivanje treba sprovoditi prema unaprijed utvrđenim i jasnim kriterijima, uz jasna obrazloženja, insistiranjem na pozitivnim stranama učenja, motivisanosti i zalaganju učenika. Na taj način ono predstavlja istinski oslonac i pomoć učeniku i nastavniku u zajedničkom konstruisanju procesa učenja i ostvarivanja postignuća. Nastavnik, također, treba da vodi evidenciju o praćenju učenika uz sve relevantne podatke (ocjene iz pismenih zadaća, testova, aktivnosti, redovnosti, kvaliteti izrade domaćih zadaća itd.).

Načini vrednovanja jezičkih vještina:

Jesu li učenici razumjeli određene sadržaje vrednuje se usmeno ili pismeno: odgovaranjem na postavljena pitanja, uz eventualna obrazloženja, postavljanjem pitanja, putem razgovora, opisivanja, davanjem rezimea, popunjavanjem praznina, objašnjavanjem ključnih riječi, povezivanje slika s pasusima teksta, utvrđivanjem redoslijeda slika ili pasusa nekog teksta i sl. Jesu li učenici sposobni da se usmeno izražavaju i vode komunikaciju usmenim putem nastavnik provjerava tako što prati izgovor, tečnost izražavanja, logički slijed onoga što učenik izlaže, primjerenost situaciji, korištenje adekvatne leksike, koliko je gramatički ispravno (fokus je na razumljivosti sadržaja, a tek onda na gramatici), ispravan redoslijed riječi unutar rečenice. Koliko su učenici sposobni da se pismeno izražavaju nastavnik vrednuje putem pisanja poruka, pisma, eseja, maila, rezimea, kritike, pozivnice, popunjavanja formulara i sl.

Nastavnik obraća pažnju na prilagođenost teksta temi, namjeni, publici i formi, na jasnoću izražavanja, na leksiku koju bira, logički slijed misli, redoslijed riječi u rečenici. Također, vodi računa i o poštivanju obrađenih gramatičkih sadržaja, s tim da je prioritarna razumljivost sadržaja, a tek onda i gramatika, jer je ona sredstvo k cilju, tj. komunikaciji.

Prilikom vrednovanja usvojenosti gramatičkih sadržaja ili novih riječi potrebno je voditi računa da se ovo provjeravanje ne vrši odvojeno od praktične upotrebe kada su učenici prisiljeni na mehaničko ponavljanje bez kontekstualizacije. Gramatika je sredstvo k cilju, usvajanje novih riječi također, a cilj je osposobiti učenike da pismeno i usmeno komuniciraju na stranom jeziku, u skladu s njihovim uzrastom i odgojno-obrazovnim ishodima.

G/PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA

Nastavu engleskog jezika u školama srednjeg stručnog obrazovanja i obuke mogu izvoditi nastavnici koji su završili studij engleskog jezika i književnosti u jednopredmetnoj ili dvopredmetnoj grupi.

Nastavu engleskog jezika u stručnim školama mogu izvoditi i lica sa završenim:

- I (prvim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja u trajanju od 3 godine (180 ECTS bodova) ili 4 godine (240 ECTS bodova), koja su stekla akademsku titulu odnosno stručno zvanje bachelor ili ekvivalent za određenu oblast;
- II (drugim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja u trajanju od jedne godine (60 ECTS bodova) ili dvije godine (120 ECTS bodova) – ukupno 300 ECTS bodova sa bodovima prvog ciklusa, koja su stekla akademsku titulu i zvanje magistra ili ekvivalent za određenu oblast;
- III (trećim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja u trajanju od tri (3) godine (180 ECTS bodova) koja su stekla akademsku titulu i naučno zvanje doktora ili ekvivalent za određenu oblast.

Nastavu engleskog jezika u srednjim tehničkim i srodnim školama mogu izvoditi i lica sa završenim:

- I (prvim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja u trajanju od najmanje 4 godine (240 ECTS bodova), koja su stekla akademsku titulu odnosno stručno zvanje bachelor ili ekvivalent za određenu oblast,
- II (drugim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja u trajanju od jedne godine (60 ECTS bodova) ili dvije godine (120 ECTS bodova) – ukupno 300 ECTS bodova sa bodovima prvog ciklusa, koja su stekla akademsku titulu i zvanje magistra ili ekvivalent za određenu oblast,
- III (trećim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja u trajanju od tri (3) godine (180 ECTS bodova) koja su stekla akademsku titulu i naučno zvanje doktora ili ekvivalent za određenu oblast.

Lica koja u toku studija nisu polagala ispite iz pedagoško-psihološko-didaktičko- metodičke grupe predmeta, dužna su ove ispite položiti u roku od godinu dana od dana stupanja na posao nastavnika.

